

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény¹, a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabálya és Ügyrendje egységes szerkezetben

MTAtv. = Akadémiai törvény

Asz. = Alapszabály

Ü. = Ügyrend

*A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló többször - legutóbb a 2025. évi LVII. törvénnyel
módosított - 1994. évi XL. törvény² egységes szerkezetben*

*A Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét egységes szerkezetben az
Akadémia 2009. évi májusi rendes közgyűlése a 6/2009. (V. 5.) sz. határozatával fogadta el.³
A Magyar Tudományos Akadémia Közgyűlése által 9/2011. (XII. 5.), 10/2011. (XII. 5.),
25/2016. (V. 2.), 18/2017. (V. 8.), 20-29/2017. (V. 8.), 32/2017. (V. 8.), 13-14/2019.
(XII. 02.), 24/2021. (V. 3.), 31-37/2023. (V. 9.), 21/2024. (V. 29.) számú határozatokkal
elfogadott módosításokkal egységes szerkezetben*

MTAtv.

A Magyar Tudományos Akadémiát a nemzet a magyar nyelv ápolására, a tudomány szolgálatára hozta létre. Jogos társadalmi igény, hogy a magyar tudományosság nagy múltú nemzeti intézményének működési és tevékenységi szabadsága – a tudományt művelő és képviselő más intézmények autonómiáját nem csorbítva – önkormányzati jogainak törvényi megerősítésével kiszélesedjék, belső életének demokratizmusa erősödjék.

Ennek érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

A Magyar Tudományos Akadémia jogállásáról

MTAtv. 1. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) önkormányzati elven alapuló, jogi személyként működő köztestület, amely a tudomány művelésével, támogatásával és képviseletével kapcsolatos országos közfeladatokat lát el.
- (2) Az Akadémiát a 6. § szerinti akadémikus, valamint a 7. § szerinti nem akadémikus köztestületi tagok alkotják.
- (3) Az Akadémia akadémikus tagjai köztestületi jogaikat közvetlen részvétel útján, a nem akadémikus köztestületi tagok pedig – a jelen törvényben és az Akadémia Alapszabályában (a továbbiakban: Alapszabály) meghatározott módon – képviselet útján gyakorolják.
- (4) Az Akadémia mint köztestület közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét ki kell kérni.⁴

¹ Kihirdetve: 1994. IV. 26-án, hatályos 1994. június 30-ától

² Hatályos: 2025.06.20-tól

³ Az Alapszabály és az Ügyrend hatályos 2009. október 3-ától.

⁴ Módosította a 2019. LXVIII. törvény 10. § a) Hatályos: 2019. 09. 01-től

MTAtv. 2. §

- (1) Az Akadémia az e törvényben meghatározott feladatainak ellátása céljából közfinanszírozású intézményeket létesít és működtet, amelyek felett irányítási jogot gyakorol, valamint - a 23. § (6) bekezdésében foglaltak szerint - gazdasági társaságokat létesíthet, amelyek tulajdonosi jogát gyakorolja. Az Akadémia a tudományért, művészetért tevékenykedő más szervezeteket is támogathat.⁵
- (2) Az Akadémia a központi költségvetésben önálló fejezetet alkot.⁶
- (3) Az Akadémia esetében a köztestületekre vonatkozó szabályokat az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.
- (4) Az Akadémia köztestületének kutatói munkájukat tudományos meggyőződésüknek megfelelően végzik. Ezzel ellentétes tevékenységre nem kötelezhetők. Tudományos eredményeiket szabadon tehetik közzé, ha ezzel mások törvényes, különösen a szellemi tulajdonra vonatkozó jogait nem sértik.⁷

Asz. I. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) nemzeti közintézmény, amely a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) szerint önkormányzati elven alapuló jogi személyként működő köztestület.⁸
- (2) Az Akadémia és intézményei a tudomány művelését, támogatását és képviselését a tudományos ismeretek gyarapítása érdekében, az emberiség javára, a nemzet felemelkedése, boldogulása és jóléte érdekében végzik. A kutatás eredményeivel szolgálják a nemzetet, részt vesznek a magyar nyelv ápolásában, a nemzeti kulturális és természeti örökség megóvásában, a tudomány eredményeinek elterjesztésében, alkalmazásában és a közvélemény alakításában.
- (3) Az Akadémia mint köztestület és az akadémiai költségvetési szervek működésének feltételeit közvetlenül érintő jogszabályok, programok, intézkedések, továbbá a közfeladatainak ellátását érintő jogszabályok, állami programok és intézkedések előkészítésekor az Akadémia véleményét – amennyiben szükséges és lehetséges, a megfelelő testületek véleménye alapján – az elnök jogosult képviselni.
- (4) Az Akadémia véleményének államigazgatási képviselőre miniszterelnöki és miniszteri szinten az elnök, államtitkári (helyettes államtitkári) szinten – az elnökkel történő egyeztetési kötelezettséggel – a főtitkár, főosztályvezetői szinten az elnök (vagy az elnököt helyettesítő jogkörben a főtitkár) által kötött mandátummal kijelölt személy jogosult.⁹
- (5) Az Akadémia testületei, választott és kinevezett (megbízott) vezetői döntéseinek, intézkedéseinek, állásfoglalásainak, véleményének meghozatalára és megjelenítésére vonatkozó részletes szabályokat és a kiadmányozás rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg.
- (6) Az Akadémia székhelye Budapest V., Széchenyi István tér 9.¹⁰

⁵ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 2. § (1) Hatályos: 2019.09.01-től

⁶ Módosította a 2018. évi XL. törvény 12. § Hatályos: 2019.01.01-től

⁷ Beiktatta a 2019. LXVIII. törvény 2. § (2) Hatályos: 2019.09.01-től

⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 25/2016.(V. 2.) számú határozatának 1. pontja.

MTAtv. 3. §

(1) Az Akadémia közfadatai a következők:

- a)* támogatja a tudományok művelését és a tudományos kutatások végzését, támogatja a tudományos könyv- és folyóirat-kiadást;

Asz. 2. §

- (1) Az Akadémia folyóirata a Magyar Tudomány, valamint mindazon tudományos folyóirat, melynek alapítói jogát – részben vagy egészben – az Akadémia gyakorolja.¹¹
- (2) Az Akadémia a könyv- és folyóirat-kiadások gondozására Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságot tart fenn. A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság javaslatot tesz a Vezetői Kollégiumnak az e célra rendelt költségvetési keret felhasználására.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfadatai a következők:]

*b)*¹²

- c)* tudományos minősítési rendszert működtet, melynek keretében a Magyar Tudományos Akadémia doktora (a továbbiakban: az MTA doktora) továbbá a Magyar Tudományos Akadémia levelező és rendes tagja címet adományoz, valamint felkérésre tudományos tevékenységet végző intézményt értékeli. A címadományozás és értékelés szabályait az Akadémia szabályzatba foglalja;¹³
- d)* a világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeit és irányait rendszeresen értékeli, és ezzel kapcsolatosan javaslatokat fogalmaz meg;

Asz. 2. §

- (3) Az Akadémia a tudományos kutatások tendenciáinak alapján két évente javaslatokat fogalmaz meg a magyarországi tudományos kutatások irányait, szervezeti formáit, finanszírozását és egyéb feltételeit illetően. A javaslatokat a tudományos osztályok állítják össze, és az Akadémia elnöke szerkesztett formában – a Közgyűlés véleményének ismeretében – közzéteszi. A több tudományágat érintő ajánlásokat az érintett tudományos osztályokkal és kutatóhelyekkel is egyeztetni kell.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfadatai a következők:]

- e)* az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére a kompetenciájába tartozó kérdésekben – főleg a tudomány, az oktatás, a társadalom, a környezet és a gazdaság kérdéseiben – kinyilvánítja szakmai véleményét;

¹¹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹² Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § b) Hatálytalan: 2019.09.01-től

¹³ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 3. § (1) Hatályos: 2019.09.01.

- (1) Az Országgyűlés vagy a Kormány felkérését a felkérés tudományterületi sajátosságait tekintetbe véve az Akadémia elnöke az illetékes tudományos osztálynak (osztályoknak) továbbítja, vagy külön bizottságot jelöl ki a felkérésben foglaltak megvizsgálására. Az Akadémia kézhez kapott szakvéleményre alapozva alakítja ki véleményét, amelyet az elnök vagy az általa felhatalmazott személy jogosult továbbítani vagy közzétenni.
- (2) A fentieken túl – saját elhatározásukból vagy felkérésre – a tudományt érintő országos jelentőségű kérdésekben és a társadalmi élet átfogó problémáiban, valamint anyanyelvünk és kultúránk ápolása érdekében az Akadémia meghatározott testületei (a Közgyűlés, az Elnökség, a tudományos osztályok, az érintett tudományos osztály felhatalmazása alapján a hozzá tartozó illetékes tudományos bizottság(ok), az Akadémia elnöke vagy az Akadémia valamely testülete által felkért bizottság), valamint a tudományos kérdésben illetékes akadémiai intézmények elvi állásfoglalást tehetnek, egyedi kérdésekben véleményt nyilváníthatnak.¹⁴
- (3) Az elnök, az Elnökség és a Vezetői Kollégium bizottságai – amennyiben az állásfoglalás (vélemény) kialakítása felkérés alapján történt – csak a felkérő személy vagy testület jóváhagyása után tehetik közzé állásfoglalásukat (véleményüket). A tudományos osztályok állásfoglalását és véleményét az osztályelnök, a tudományos bizottságok állásfoglalását és véleményét a bizottságok elnökei jogosultak továbbítani vagy közzétenni. Az állásfoglalásban (véleménynyilvánításban) fel kell tüntetni, hogy azt melyik testület alakította ki. Több osztály tudományágát érintő, inter- vagy multidiszciplináris kérdésekben valamennyi érintett osztály állásfoglalását (véleményét) együttesen kell kinyilvánítani. Ha az inter- vagy multidiszciplináris kérdésben az osztályok nem tudnak közös álláspontot kialakítani, akkor nincs az adott kérdésben együttes, nyilvánosságra hozható osztályvélemény.
- (4) Az Akadémia hivatalos állásfoglalásának (véleményének) kizárólag a Közgyűlés, az Elnökség és az Akadémia elnökének felkérésre vagy saját kezdeményezésre tett nyilatkozata minősül.
- (5) A fenti (1)–(4) bekezdések szerint kialakított állásfoglalás (vélemény) közzététele során fel kell tüntetni, hogy az állásfoglalást (nyilatkozatot) az akadémiai testület vagy személy milyen minőségében hozta meg és teszi közzé.

Ü. I. §

*A tudományos osztályok, bizottságok és az akadémiai intézmények állásfoglalását, véleményét tájékoztatásul meg kell küldeni az Akadémia elnökének és főtítkárának, ha lehetséges előzetesen, de legkésőbb az állásfoglalás, vélemény elküldésével, nyilvánosságra hozatalával egy időben.*¹⁵

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- f) segíti a magyar nyelv fejlődését és a tudomány magyar nyelven történő művelését;**

¹⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

Asz. 3. §

- (6) Az Akadémia támogatja a magyar nyelv történetének, szókincsének, nyelvtanának a kutatását, a kutatások eredményeinek a kiadását és a magyar tudományos szaknyelv művelését. Minden köztestületi tagjától elvárja, hogy nyilvános megnyilatkozásaikban, különösen publikációikban, valamint tudományos tevékenységük területén szigorúan, példát mutatva tartsák be anyanyelvünk szabályait.¹⁶

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- g) őrködik a tudományos közélet tisztaságán, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságán;**

Asz. 3. §

- (7) Az Akadémia a tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának a védelmére Tudományetikai Bizottságot működtet. A Tudományetikai Bizottság tagjait a tudományos osztályok javaslatai alapján a Közgyűlés választja meg. A Tudományetikai Bizottság megalkotja ügyrendjét, amelyet az Elnökség hagy jóvá.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- b) megállapodásokat köt és kapcsolatokat tart fenn hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel, különösen akadémiákkal, felsőoktatási intézményekkel és az Európai Unió tudományos szervezeteivel;**

Asz. 4. §

- (1) A külföldi és a nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel való kapcsolatokért az Akadémia elnöke felelős.

Ü. 2. §

A nemzetközi kapcsolatok szervezését (tervezés, igazgatási és szervezési kérdések) az MTA Titkársága végzi. A nemzetközi kapcsolatok létesítésével, fenntartásával és megszüntetésével kapcsolatos szabályokat az Akadémia elnöke külön rendelkezésben határozhatja meg.¹⁷

Asz. 4. §

- (2) A költségvetés nemzetközi kapcsolatokra szolgáló kereteit az Akadémia elnöke a vonatkozó jogszabályokban és az akadémiai vagyongazdálkodási szabályzatokban foglaltaknak megfelelően határozza meg.

¹⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

A nemzetközi kapcsolatokra fordítható költségvetési keretekkel összefüggő feladatokat az MTA Titkársága látja el.¹⁸

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- i) kapcsolatot tart a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, támogatja a határon túli magyar tudományosságot;**

Asz. 5. §¹⁹

- (1) Az Akadémia kapcsolatot tart külső tagjaival és a köztestület külső tagjaival, továbbá minden, magát magyarnak valló, tudományos alkotómunkával foglalkozó, e kapcsolattartásra igényt tartó személlyel. A határon túli magyar tudományosság ügyének képviseletét a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság (MTK EB) látja el. Az ehhez szükséges adminisztratív munkát az MTA Titkárságának a határon túli magyar tudományos kapcsolatokért felelős szervezeti egysége végzi.²⁰
- (2) Az Akadémia az (1) bekezdésben foglaltak keretében a magyar tudományos műhelyeket, célprogramjaikat és a tudomány ottani magyar művelőit – különösen, de nem kizárólagosan – ösztöndíjakkal, díjkitűzéssel, céltámogatással segítheti.
- (3) A külső tagok támogatásának mértékéről az Elnökség határozattal dönt.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- j) tudományos programokat és konferenciákat szervez, pályázatokat ír ki;**

Asz. 6. §

- (1) Az Akadémia tudományos programjának vagy konferenciájának kell tekinteni a Közgyűlés, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, az Akadémia elnöke, a tudományos osztályok, továbbá a közgyűlési, az elnökségi, a vezetői kollégiumi és az elnöki bizottságok által meghirdetett programokat és konferenciákat. Akadémiai költségvetési szerv programja akkor minősül akadémiai tudományos programnak vagy konferenciának, ha annak szervezése, rendezése (meghirdetése) az Akadémia elnökének az akadémiai rendezvényekre vonatkozó külön rendelkezésében foglaltak szerint történik.
- (2) Akadémiai pályázatok kiírására a fenti testületek mellett az Akadémia elnöke, főtitkára és főtitkárhelyettese jogosult.²¹
- (3) A kutatást támogató pályázatok elnyerésével, adminisztrációjával és értékelésének rendjével kapcsolatos szabályokat az Akadémia elnöke a tudományos osztályokkal történt egyeztetés alapján külön rendelkezésben állapítja meg. Az Akadémia felkérésre részt vesz más intézmények által kiírt kutatási pályázatok kezelésében és értékelésében.²²

¹⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata

²⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²¹ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

²² Beiktatta az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

Ü. 4. §

A tudományos osztályok éves rendezvény- és programtervét a tárgyév január 31. napjáig, az egyes rendezvények vagy konferenciák programjairól szóló tájékoztatást pedig előzetesen kell megküldeni az Akadémia elnökének.

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- k) szorgalmazza és segíti a tudományos kutatások eredményeinek társadalmi és gazdasági hasznosítását;**

Asz. 7. §

Az Akadémia és intézményei a tudomány művelése, támogatása és képviselete mellett aktívan részt vesznek a tudomány eredményeinek terjesztésében, alkalmazásában, népszerűsítésében, a tudományos kutatások, a tudományalapú fejlesztések, a társadalmi és technológiai innováció (a továbbiakban: innováció) megvalósításában, valamint ezek társadalmi és gazdasági hasznosításában.²³

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- l) felsőoktatási intézményekkel és közgyűjteményekkel kötött megállapodás alapján ezen intézményekben tudományos kutatócsoportokat tarthat fenn, valamint közreműködhet az oktatásban és a felsőoktatási intézményekben folyó doktori (PhD) képzésben;**

Asz. 8. §

- (1) Az Akadémia saját kutatócsoportokat hozhat létre, továbbá felsőoktatási intézményekben és közgyűjteményekben az intézményekkel kötött megállapodás alapján tudományos kutatócsoportokat alapíthat és tarthat fenn, melynek célja kiemelkedő tudományos műhelyek támogatása.²⁴

(2)²⁵

(3)²⁶

- (4) Az Akadémia, illetve annak költségvetési szervei megállapodhatnak felsőoktatási intézményekkel, közgyűjteményekkel, kutatóhelyekkel és gazdálkodó szervezetekkel közös kutatási, képzési feladatok ellátására.²⁷

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- m) a tudományos utánpótlást ösztöndíjrendszer fenntartásával segíti, amelynek fedezete az Akadémia költségvetésében elkülönítetten szerepel; kiemelkedő tudományos eredményeket elérő kutatók részére – saját forrásaiból vagy**

²³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁶ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

egyetemes közérdekű kötelezettségvállalás alapján – határozott időre tudományos ösztöndíjat, díjakat alapíthat, díjkitűzést tehet, amelynek feltételeit és részletes rendjét az Akadémia szabályzatban állapítja meg;

Asz. 9. §²⁸

Ü. 5. §²⁹

Asz. 10. §

- (1) Az Akadémia Magyarországon dolgozó, PhD-fokozattal rendelkező fiatal kutatók számára Bolyai-ösztöndíjat biztosít, amelynek odaítéléséről az e célra alakított MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma (a továbbiakban: Bolyai Kuratórium) dönt.
- (2) A Bolyai Kuratórium 9 tagból áll, tagjait az Akadémia elnöke kéri fel a tisztség betöltésére. Az Akadémia elnöke a tagok közül egyidejűleg kijelöli a Kuratórium elnökét is. A kuratórium tagjainak megbízatása 3 évre szól, és legfeljebb egy alkalommal – ismételt elnöki felkérés alapján – újra betölthető.
- (3) A Bolyai Kuratórium működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Titkárságának az Akadémia elnöke által kijelölt szervezeti egysége látja el.

Ü. 6. §

- (1) *A Bolyai Kuratórium elnökének és tagjainak nevét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.*

Asz. 10. §

- (4) A Bolyai Kuratórium évenként állapítja meg az Akadémia elnöke által megjelölt keret erejéig az ösztöndíjban részesíthetők számát.
- (5) A Bolyai-ösztöndíjakra vonatkozó pályázat benyújtásának éves rendjét és feltételrendszerét, az értékelés szabályait, továbbá a Kuratórium szervezeti és működési szabályzatát a Bolyai Kuratórium dolgozza ki, és az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
- (6) A kuratórium elnöke a pályázat meghirdetéséről, a benyújtott pályázatok elbírálásáról évenként beszámol az Akadémia Elnökségének.
- (7) Az Akadémia az MTAtv. 3. §-ában foglaltak végrehajtására a tudományos utánpótlás biztosítására, valamint a tudományos kutatói munka ösztönzésére további támogatásokat nyújthat.

Ü. 6. §

- (2) *A Bolyai-ösztöndíjakra vonatkozó pályázat benyújtásának és értékelésének az Elnökség által jóváhagyott szabályait a Bolyai-kuratórium teszi közzé az Akadémia honlapján.*

²⁸ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

MTAtv. 3. §

[(1) Az Akadémia közfeladatai a következők:]

- n) tudományos osztályokat alakít, amelyek a tudományos szakmai autonómia alapegységei, és az Alapszabályban meghatározott módon egyéb testületeket (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat stb.) hoz létre.
 - o) az e tevékenységet alapfeladatként ellátó, az MTA Könyvtár és Információs Központ mint akadémiai költségvetési szerv (a továbbiakban: Könyvtár és Információs Központ) közreműködésével tudományos művek (tudományos alkotás, tudományos publikáció, doktori értekezés és annak tézisei, MTA doktora értekezés és annak tézisei) adatait tartalmazó nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázist (a továbbiakban e törvény alkalmazásában: Adatbázis) működtet, amely bibliográfiai hitelesség szempontjából ellenőrzött módon tartalmazza a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 30. § (7) bekezdésében meghatározott jogviszonyuk keretei között megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művekkel, valamint a költségvetési forrásból tudományos mű megírására, létrehozására irányuló szerződés alapján támogatásban részesülő személyek által megjelentetett tudományos művekkel kapcsolatos, e törvény 19/A. §-ban meghatározott adatokat; valamint alkalmas a más személyek által megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művek önkéntesen közzétenni kívánt adatainak befogadására.³⁰
 - p) elősegíti a fiatal kutatók tudományos életpályájának kialakítását;³¹
 - q) közreműködik a kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítésében.³²
- (1a) Az Akadémia feladata a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: KFI tv.) 42/B. § (5) bekezdésben, 46. § (1) bekezdésében és 2. mellékletében meghatározottak szerinti főhivatású kutatóhálózat elhelyezését, valamint a kutatóintézeti hálózat működtetését szolgáló, a Magyar Tudományos Akadémia tulajdonában és ezen kutatóhelyek használatában lévő vagyonelemek használati jogának a KFI tv.-ben meghatározottak szerinti biztosítása.³³
- (2) Az Akadémia elnöke kétévenként beszámol az Országgyűlésnek az Akadémia munkájáról, és ennek érdekében rendszeresen felméri és értékeli az egyes tudományágak hazai eredményességét és nemzetközi megítélését.³⁴
- (3) Az Akadémia elnöke évente tájékoztatja a Kormányt az Akadémia munkájáról, valamint a magyar társadalom és gazdaság fellendítése érdekében elért eredményeiről.

Asz. II. §

Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztatató elkészítését az Akadémia elnöke a főtitkár közreműködésével szervezi meg. A beszámoló és a tájékoztató összeállítása során a tudományos osztályok, az Akadémia testületi szervei, a Titkárság szervezeti egységei és a

³⁰ Megállapította: 2015. évi CXXXI. törvény 6. § (1) bek. Hatályos: 2015.VII. 21-től

³¹ Beiktatta a 2019. LXVIII. törvény 3. § (2) Hatályos: 2019.09.01-től

³² Beiktatta a 2019. LXVIII. törvény 3. § (2) Hatályos: 2019.09.01-től

³³ Beiktatta a 2019. LXVIII. törvény 3. § (3) Hatályos: 2019.09.01-től

³⁴ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 3. § (4) Hatályos: 2019.09.01-től

költségvetési szervek a felkérésnek megfelelően adatok szolgáltatásával, elemzések készítésével és minden más szükséges módon kötelesek közreműködni.³⁵

Ü. 7. §³⁶

- (1) *Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató tervezetének összeállításáért - az Asz. II. § és az MTAtv. 3. § (4) bekezdése alapján - az MTA Titkársága szervezeti és működési szabályzatában meghatározott, szakmailag illetékes és a kommunikációért felelős szervezeti egysége felelős.*
- (2) *Az Országgyűlési beszámoló és a Kormánytájékoztató elkészítését úgy kell ütemezni, hogy a tudományos osztályoknak továbbá az Akadémia Vezetői Kollégiumának és Elnökségének módjuk legyen az Országgyűlésnek, illetve a Kormánynak való benyújtás előtt a tervezetek érdemi áttanulmányozására és véleménycserére, korrekciók vagy kiegészítések megtételére.³⁷*
- (3) *Az éves jelentéshez, értékeléshez szükséges adatokat a szakmailag illetékes szervezeti egységnek olyan formában kell bekérnie, hogy azok az Akadémia által benyújtandó tájékoztatók alapjául szolgálhassanak.*

MTAtv. 3. §

- (4) **Az Akadémia a törvényben rögzített tájékoztatók elkészítéséhez – a közzétett adatok felhasználásán túl – az adatokat önkéntes adatszolgáltatáson alapuló saját adatgyűjtés és más szervektől való átvétel útján szerzi be. Személyes adat átvételére csak az érintett személy előzetes hozzájárulásával kerülhet sor, kivéve a 19/A. § szerinti adatátvétel esetét.³⁸**
- (5) **A költségvetési szervek és a többségi állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek a kezelésükben lévő közérdekű adatokat – a döntések előkészítéséhez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvényben megállapított szabályok szerint – 15 napon belül küldik meg az Akadémiának.**

MTAtv. 4. §

Feladatainak ellátása során az Akadémia a vagyonával, a részére jóváhagyott költségvetési támogatással, saját bevételeivel és más forrásaival az e törvénynek az Akadémia gazdálkodásáról és vagyonáról szóló rendelkezéseiben leírtak szerint gazdálkodik.

Az Akadémia felépítése és irányítása

A köztestület

MTAtv. 5. §

- (1) **Az Akadémia köztestületének tagjai a 6. § szerinti akadémikusok és a 7. §-ban meghatározott nem akadémikus személyek.**
- (2) **A köztestület hazai akadémikus tagjai alanyi jogon tagjai az Akadémia Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés), annak az osztálynak, ahol akadémikussá választották őket, és szakterületük szakmai bizottságainak. A**

³⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

³⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

³⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

³⁸ Módosította: 2015. évi CXXXI. törvény 6. § (1) bek. Hatályos: 2015.VII.21-től

köztestület nem akadémikus tagjai – maguk közül – az Akadémia Alapszabályában meghatározott módon választják meg képviselőiket, akik az Akadémia közgyűlésében és osztályaiban képviselik őket.

- (3) A köztestület tagjai maguk közül az Alapszabályban meghatározott módon választanak tagokat a tudományos és egyéb akadémiai testületekbe.

Az akadémikusok

MTAtv. 6. §

- (1) Az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják. Az akadémikusok az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában.
- (2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják az Akadémia tagjai közé. Minden akadémikus az Akadémia valamelyik osztályába tartozik. Az akadémikus tudományos osztályba tartozása kérésére az Alapszabályban rögzített módon megváltoztatható.
- (3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.

Asz. 12. §

- (1) Levelező taggá az a magyar állampolgár választható meg, aki az MTA doktora címmel vagy az MTAtv 8. §-a alapján azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkezik, és aki tudományát elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli.
- (2) Rendes taggá az a magyar állampolgárságú levelező tag választható meg, aki levelező tagságának elnyerése óta jelentős tudományos eredményeket ért el.
- (3) Külső taggá az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató tudós választható, aki magát magyarnak vallja, és szoros kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel, aki tudományát nemzetközileg kiemelkedően, elismerten és különösen magas színvonalon, alkotó módon műveli, publikációs adatai megjelennek az akadémiai tudományos bibliográfiai adatbázisban (MTMT), továbbá tudományos teljesítménye megfelel annak a tudományos teljesítménynek, amely az adott időszakban levelező tagnak jelölt tudósokat jellemzi.³⁹
- (4) Tiszteleti taggá az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató tudós választható, aki tudományát nemzetközileg kiemelkedő színvonalon műveli, és a magyar tudomány különleges megbecsülésére tarthat számot.⁴⁰

Asz. 13. §

- (1) Az akadémikus tagok választása háromévenként történik.⁴¹
- (2) A tagjelölést az Akadémia tudományos osztályai végzik. Tagjelöltekké azok válnak, akik elegendő számú ajánlást kaptak a hazai akadémikusoktól. Külső tagokra külső tagok is tehetnek ajánlást: az Akadémikusok Gyűlése az (5) bekezdés alapján e körben további szabályokat állapíthat meg. A jelöltséghez szükséges ajánlások számát és az egy-egy tag által adható ajánlások számát a tagajánlások előtt az Elnökség határozza meg.

³⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) és 21/2024. (V. 29.) számú határozata

⁴⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata

⁴¹ Módosította az MTA Közgyűlése 36/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

- (3) Az osztályok hazai akadémikusai titkos szavazással döntenek a tagjelöltek támogatásáról és sorrendjéről. A közös akadémiai jelölőlistára csak azok a tagjelöltek kerülnek fel, akik az osztályokon „támogató szavazással” a szavazatok több mint felét megszerezték. A sorrendet egy vagy több szavazási fordulóval is meg lehet határozni, amelynek módját az osztályok ügyrendjében kell rögzíteni. A rendes tagok támogatásáról és sorrendjéről döntő szavazás(ok)ban csak a rendes tagok vesznek részt.⁴²
- (4) Az osztályok által megszavazott jelöltlistákat az Elnökség közös jelöltlistává egyesíti, és a jelölthelyeket egyenlő számban elosztja a tudományos osztályok között, aminek során nem térhet el attól a sorrendtől, amelyet az osztályok megállapítottak. Az osztályok között egyenlően el nem osztható számú jelöltek sorrendjéről az Elnökség dönt az akadémikusválasztási irányelvek figyelembevételével. Az akadémikusválasztási irányelveket az Akadémia Elnökségének előterjesztése alapján az Akadémikusok Gyűlése fogadja el az akadémikusválasztási eljárást megelőzően. Az irányelvek között kiemelt helyen kell, hogy szerepeljen a nők arányának javítása az Akadémia tagjai között. Az Elnökség a jelöléseket az Akadémikusok Gyűlése elé terjeszti.⁴³
- (5) Az Akadémikusok Gyűlése meghatározza és elfogadja az akadémikussá választás eljárási szabályait. A tagválasztást az Akadémikusok Gyűlése bonyolítja le.

Ü. 8. §

- (1) *Az a tudós, akit akadémikussá választanak, a választás eredményének kibirdetésétől jogosult az akadémikusokat illető jogokat gyakorolni, és ettől az időponttól köteles az akadémikusokat terhelő kötelezettségeket teljesíteni.*
- (2) *A tagajánlásokat bemutatja a Magyar Tudomány című folyóirat és az Akadémia honlapja. A tagjelöltek publikációs teljesítménye megismerhetővé válik az e célból működtetett adatbázisból.*

Asz. 14. §

- (1) Akadémikus egy időben csak egy tudományos osztálynak lehet a tagja.
- (2) Minden új akadémikus ahhoz az osztályhoz tartozik, amely a tagságra javasolta. Ha a javaslattevők több osztályhoz is tartoznak, a megválasztott akadémikus annak az osztálynak lesz a tagja, amelyik az ajánlásokat – az akadémikussá jelölés céljából – befogadta.
- (3) A tiszteleti és a külső tag ahhoz a tudományos osztályhoz tartozik, amelyik a tagságra jelölte.
- (4) Ha az akadémikus a kutatásai során tudományterületet változtat, indoklással kérheti másik osztályba való átsorolását.

Ü. 9. §

Egy másik osztályba való átsorolásról szóló kérelmet mindkét érdekelt osztályhoz egyidejűleg kell írásban benyújtani. Amennyiben azt mindkét osztály elfogadja, az átsorolás érvénybe lép. Ha valamelyik osztály az indoklást nem fogadja el, úgy az átsorolásról az érintett osztályelnökök meghallgatása és az átsorolás iránti kérelem indokainak megismerése után az Elnökség dönt.

⁴² Módosította az MTA Közgyűlése 34/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

⁴³ Módosította az MTA Közgyűlése 32/2017. (V. 8.) és 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

Ü. 9/A. § Az egyes osztályok hazai akadémikusai az osztályukhoz tartozó külső tag akadémikusok számának függvényében dönthetnek az osztályülésen szavazati joggal bíró külső tagokról. 9 külső tagig 1 főnek, 10 és 19 közötti külső tag létszám esetén 2 főnek, 20 külső tag és afelett 3 főnek biztosíthatnak szavazati jogot.⁴⁴

Asz. 15. §

A hazai és külső tagok minden akadémiai ciklus kezdetén írásban nyilatkoznak arról, hogy osztályuk mely tudományos bizottságának (bizottságainak) munkájában kívánnak részt venni. A hazai akadémikusok és a külső tag akadémikusok nyilatkozatuk alapján vagy felkérésre más osztályok tudományos bizottságainak a munkájában is részt vehetnek.⁴⁵

Asz. 16. §

- (1) A hazai akadémikus szavazati joggal vesz részt a Közgyűlésen, valamint annak a tudományos osztálynak, tudományos bizottságnak (bizottságoknak), osztályközi tudományos bizottságnak, doktori bizottságnak, továbbá annak a területi bizottságnak az ülésein, amelynek tagja.
- (2) A hazai akadémikus a köztestület bármely tisztségére megválasztható, kivéve, ha a jelen Alapszabályban meghatározott összeférhetlenségi szabály vonatkozik rá.
- (3) Az Akadémia külső és tiszteleti tagja tanácskozási joggal vehet részt az Akadémia jelen § (1) bekezdésben felsorolt testületei ülésein, azzal, hogy jelen § (3a) bekezdése szerint a külső tag akadémikus annak a tudományos osztálynak az ülésén, amelynek tagja, meghatározott feltételek esetén szavazati joggal vehet részt. A tudományos osztályok tájékoztatják a résztvevőket az osztályülésekről és egyéb programjaikról.⁴⁶
- (3a) A külső tag akadémikus az akadémikusválasztás ciklusához igazodóan 3 évenként nyilatkozhat arról, hogy vállalja-e a szavazati joggal való részvételt annak a tudományos osztálynak a munkájában, melynek tagja. Az osztály elnökéhez benyújtott nyilatkozat alapján az osztály hazai akadémikusai döntenek a legfeljebb 3 külső tagnak biztosítható szavazati jogról. A külső tag számára biztosított szavazati jog háromévi időtartamát a tudományos osztály többször is meghosszabbíthatja. A döntés során az osztályok hazai akadémikusainak figyelemmel kell lenniük arra, hogy a jelölt tartott-e akadémiai székfoglalót, részt vett-e az osztály munkájában, és lehetőség szerint érvényesülnie kell az osztályokon képviselt tudományterületek arányának. A szavazati jogú külső tag nem szavaz az Asz. 13. § (3) bekezdésében, az Asz. 39. § (1) bekezdés h), j) és l) pontjában, az Asz. 39. § (4) bekezdés a) és d) pontjában, továbbá az Asz. 42. § (8) bekezdésében foglaltak tárgyában.⁴⁷
- (4) Az Akadémia rendes és levelező tagja köteles a megválasztása után egy éven belül székfoglaló előadást tartani. Az akadémikus köteles az Akadémia munkájában folyamatosan részt venni és tudományos munkájáról az Akadémia kérésére tájékoztatást adni. A 70 évesnél idősebb tag önkéntes feladatvállalásként vesz részt az Akadémia munkájában.
- (5) Az Akadémia kéri és segíti külső és tiszteleti tagjai székfoglaló előadásainak megtartását.⁴⁸

⁴⁴ Beiktatta az MTA Közgyűlése 21/2024. (V. 29.) számú határozata

⁴⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) és 21/2024. (V. 29.) számú határozata

⁴⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) és 21/2024. (V. 29.) számú határozata

⁴⁷ Beiktatta az MTA Közgyűlése 21/2024. (V. 29.) számú határozata

⁴⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) számú határozata

MTAtv. 6. §

- (4) A Magyarországon élő hazai akadémikusok tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismeri. A tiszteletdíj a hazai akadémikust élete végéig megilleti, elhalálozása esetén annak meghatározott hányadát hozzátartozói ellátásként (özvegyi és árvaellátásként) kell folyósítani.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj és hozzátartozói ellátások fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.

Asz. 17. §

Az akadémikusi tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban, illetve a felfüggesztés részletes eljárási szabályai tekintetében az Akadémia elnökének külön határozatában foglaltak az irányadók.⁴⁹

Ü. 10. §

- (1) *Az Asz. 17. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatottságát az illetékes tudományos osztály elnökének kell írásban bejelenteni, megjelölve a várható időtartamot. A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) továbbítja a bejelentést az MTA Titkársága illetékes vezetőjének, aki rendelkezik a további adminisztratív teendők ellátásáról.⁵⁰*
- (2) *A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) figyelemmel kíséri a titkársághoz tartozó tudományos osztályok tagjainak osztályüléseken és egyéb közfeladatok elvégzésében való részvételét, és tartós, hosszú idejű távolmaradás esetén erről tájékoztatja az osztály elnökét, aki figyelmezteti a tagot a tartós távolmaradás várható következményeire.⁵¹*

MTAtv.

A nem akadémikus köztestületi tagok

MTAtv. 7. §

- (1) A Magyarországon szerzett vagy honosított tudományos fokozattal rendelkező személyek közül azok válnak a köztestület nem akadémikus tagjává, akik tudományos tevékenységükkel a magyar tudomány feladatainak megoldásában részt vesznek, és az Akadémia szakterületük szerint illetékes tudományos osztályának bejelentik, hogy a köztestület tagjai kívánnak lenni. A jelentkezőt az Akadémia az osztály javaslata alapján felveszi a központi köztestületi nyilvántartásba.

⁴⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁵⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

⁵¹ Módosította az MTA Közgyűlése 23/2017. (V. 8.) számú határozata

- (1) A nem akadémikus köztestületi tagságra való jelentkezését a szakterületileg illetékes tudományos osztályhoz kell benyújtani.⁵²
- (2) A nem akadémikus köztestületi tagság tudományos címként nem használható.⁵³

Ü. II. §

- (1) *A nem akadémikusok köztestületbe való jelentkezését az illetékes tudományos osztály osztálytitkárához – a vonatkozó akadémiai szabályozásban foglaltak szerint – írásban kell benyújtani. Az eljárásról szóló tájékoztatást az mta.hu honlapon, a Köztestület címszó alatt meg kell jelentetni. A jelentkezési nyilatkozatnak tartalmaznia kell a jelentkező tudományos fokozatának vagy doktori címének adatait (megnevezés, szakterület, intézmény, a megszerzés dátuma, a doktori értekezés címe), a tudományterületnek megfelelő tudományos osztály és a szakterületnek megfelelő tudományos bizottság megjelölését, a jelentkező tudományos testületi tisztségét; továbbá a jelentkező születési helyét és idejét, munkahelye megnevezését és címét, lakcímét és elektronikus levelezési címét. A jelentkezés időpontjában érvényes publikációs listáját a jelentkezőnek az MTA. tv. 3. § (1) o. pont szerinti adatbázisban rögzítenie kell. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a köztestület az előbbieket szerint rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében az adatbázis működtetője útján kezelje. Az adatkezeléssel kapcsolatos rendelkezéseket az Akadémia elnöke határozatban állapítja meg.⁵⁴*
- (2) *A nem akadémikus köztestületi tagságra való jelentkezés után a jelentkező nyilatkozatában megjelölt tudományos osztály – amennyiben illetékességét megállapítja – felkéri az illetékes tudományos bizottságot, hogy állapítsa meg, a jelentkező megfelel-e a köztestületi taggá válás MTAtv. vonatkozó rendelkezéseiben rögzített feltételeinek. Amennyiben az osztály által felkért tudományos bizottság a saját illetékességének a hiányát állapítja meg, a jelentkező ügyét az általa illetékesnek tartott tudományos bizottság megjelölésével visszaküldi az osztálynak. Azon nem akadémikus köztestületi tagok felvételéről, akik választott tagsággal még nem rendelkező új tudományos bizottságot jelölnek meg jelentkezési nyilatkozatukban, az illetékes tudományos osztály foglal állást. Osztályközi tudományos bizottság megjelölése esetén a nem akadémikus köztestületi felvételtől az az osztály dönt, amelyhez való tartozást a jelentkező a nyilatkozatában megjelölt. A feltételek megléte esetén a tudományos bizottság (új bizottság esetén az osztály) megállapítja, hogy a jelentkező a köztestületi jegyzékbe felvehető-e. A tudományos osztály a tudományos bizottságállásfoglalását egyszerűsített eljárásban jóváhagyja, ezt követően a felvételtől vagy az elutasításról a jelentkezőt írásban haladéktalanul értesíti. A köztestületi jegyzékbe való felvételt vagy elutasítást a tudományos osztály részletesen akkor tárgyalja, ha az osztály a bizottság véleményével nem ért egyet, vagy a felvétellel kapcsolatos döntéshez a bizottság vagy az osztály véleménye szerint egyéb okból az ügy részletes tárgyalására van szükség.⁵⁵*
- (3) *Amennyiben a köztestületbe való felvételi eljárást megindító tudományos osztály a saját illetékességének hiányát állapítja meg, az osztály a jelentkező ügyét a tudományterületileg illetékes osztályhoz teszi át. Az osztályok közötti illetékességi vitában az Elnökség dönt.*
- (4) *A köztestületi tag köteles karbantartani adatait és publikációs listáját a köztestületi adatbázisokban. Ha a köztestületi tag ezen kötelezettségének nem tesz eleget, az adatbázis működtetője felhívja az érintett tag figyelmét az adatok karbantartásával kapcsolatos mulasztásra.*

⁵² Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁵³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁵⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁵⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

Asz. 18. §

- (3) A köztestület tagjait – tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolásuk feltüntetésével – az Akadémia a köztestületi tagok jegyzékében tartja nyilván.

Ü. 12. §

A köztestületi tagok központi nyilvántartásának megszervezése, vezetése és a nyilvántartás ellenőrzése, illetve annak nyilvános adatbázisként való működtetése az MTA Titkársága feladata.⁵⁶

Asz. 18. §

- (4) Szakmai indokok alapján a tudományterületi, tudományági és tudományos bizottsági besorolás kérelemre megváltoztatható.

Ü. 13. §

- (1) *A besorolás megváltoztatása iránti kérelmet a köztestületi tag kezdeményezheti. Az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott írásbeli kérelemnek tartalmaznia kell a régi és a kérelmezett új tudományos bizottsági besorolást, valamint a kérelem szakmai indokait, és ezzel egyidejűleg az adatbázisból még hiányzó tudományos publikációkat is fel kell tölteni az e célra rendszeresített adatbázisba.⁵⁷*
- (2) *A besorolás megváltoztatásáról a tudományos osztály – a tudományos bizottság véleményének kikérését követően – dönt, és írásban értesíti a kérelmezőt. Az osztály döntésével szemben az érintett köztestületi tag az Elnökséghez mint jogorvoslati fórumként eljáró testülethez fordulhat fellebbezéssel, melyet az osztállynál kell benyújtani.⁵⁸*
- (3) *A bizottság átalakulása, megszűnése esetén a bizottság tagjainak a tudományos osztály felbírására nyilatkozniuk kell, hogy melyik (tudományterületileg illetékes) bizottságnak kívánnak tagjai lenni. A besorolás megváltoztatására egyebekben az (1) és a (2) bekezdésben foglaltak irányadók.*

Asz. 19. §

- (1) A nem akadémikus köztestületi tagok részt vehetnek azokban a munkákban és – az osztály által meghatározott zárt osztályülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság és az a területi bizottság szervez, amelynek földrajzi területén működnek.
- (2) A tudományos osztály, a tudományos és területi bizottságok figyelme kiterjed azoknak a nem akadémikus köztestületi tagoknak a munkásságára, akiknek aktívan közre kell működniük ezeknek a szervezeteknek a tevékenységében.
- (3) A nem akadémikus köztestületi tagoknak szavazati joguk van közgyűlési képviselőik és a tudományos bizottságok nem akadémikus tagjainak megválasztásában. A nem akadémikus köztestületi tagok a köztestület bármelyik tisztségére megválaszthatók, kivéve, ha jogszabály vagy az Alapszabály és Ügyrend ettől eltérően rendelkezik.⁵⁹

⁵⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁵⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

⁵⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁵⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

Ü. 14. §

A köztestületbe jelentkező nem akadémikus személyek akkor válnak a köztestület tagjává, amikor az Akadémia (ennek illetékes testülete) a köztestületi tagok jegyzékébe való felvételiükről szóló döntést érvényesen és hatályosan meghozta. A jelentkezőt a döntés meghozataláról 30 naptári napon belül értesíteni kell.

Asz. 20. §

A köztestületi tagság a tagnak az Akadémia illetékes tudományos osztályához címzett lemondó nyilatkozatával, a tag halálával, illetve jogszabályban meghatározott esetben szűnik meg.

Ü. 15. §

- (1) *A köztestületi tagságról lemondó nyilatkozatot az illetékes tudományos osztályhoz írásban kell eljuttatni.*
- (2) *Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság – bármely okból történő – megszűnésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.*

Asz. 21. §

- (1) Felfüggeszthető a köztestületi tagsága annak, akit bűncselekmény szándékos elkövetése miatt a bíróság jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélt, vagy ha a felfüggesztésre egyébként jogszabályban vagy a vonatkozó akadémiai szabályozásban meghatározott ok bekövetkezett. A köztestületi tagság felfüggesztésének időtartama – jogszabály eltérő rendelkezésének a hiányában – azonos a szabadságvesztés büntetés (felfüggesztett szabadságvesztés esetén az eredményesen eltelt felfüggesztés, ellenkező esetben a kiszabott büntetés) időtartamával, ha pedig az ítélet ezt meghaladó időtartamú jogerős ügyektől való eltiltás mellékbüntetését is tartalmaz, akkor a felfüggesztés ennek lejártáig tart.⁶⁰
- (2) A felfüggesztésről a szakterület szerinti illetékes tudományos osztály indítványa alapján a Tudományetikai Bizottság határoz. A Tudományetikai Bizottság döntése ellen fellebbezési fórumként az Akadémia Elnöksége jár el.⁶¹

Ü. 16. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik arról, hogy a Tudományetikai Bizottság határozatát a köztestületi tagok jegyzékébe átvezessék.

Asz. 22. §

A köztestületi tag írásbeli nyilatkozatban (az indokok megjelölésével) kérheti a tudományos osztálytól tagságának szüneteltetését. A szüneteltetésre okot adó körülmények elhárulásával a köztestületi tag kérheti tagságának helyreállítását.

⁶⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁶¹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

Ü. 17. §

Az illetékes tudományos osztály gondoskodik a tagság szüneteltetésének a köztestületi tagok jegyzékébe való átvezetéséről.

MTAtv. 7. §

(2) A nem Magyarországon szerzett tudományos fokozattal rendelkező külföldön élő személyek az Alapszabály rendelkezései szerint válhatnak a köztestület külső tagjává.

Asz. 23. §

- (1) A köztestület nem akadémikus külső tagjává az az életvitelszerűen külföldön élő, tudományos tevékenységet külföldön folytató kutató válhat, aki hazájában, illetve Magyarországon elismert tudományos fokozattal rendelkezik, tudományát alkotó módon műveli, magát magyarnak vallja, és kapcsolatot tart a magyar tudományos élettel.⁶²
- (2) A nem akadémikusi köztestületi külső tagság iránti jelentkezést írásban, az MTA Titkárságára kell benyújtani. Az eljárásról szóló tájékoztatást az mta.hu honlapon Köztestület címszó alatt meg kell jelentetni. A jelentkező a nyilatkozat kitöltésével elfogadja, hogy a rendelkezésre bocsátott adatait a köztestületi jelentkezés, ezt követően a köztestületi tagság fenntartása érdekében az Akadémia illetékes testülete, szervezete kezelje.⁶³
- (3) A nem akadémikusi köztestületi külső tagság tudományos címként nem használható.
- (4) A köztestület külső tagjai részt vehetnek azoknak a feladatoknak a megoldásában és – az osztály által meghatározott zárt ülések kivételével – azokon a rendezvényeken, amelyeket a szakterületük szerint illetékes tudományos osztály, tudományos bizottság szervez.⁶⁴
- (5) A tudományos osztály és tudományos bizottságaik figyelme kiterjed a hozzájuk tartozó külső köztestületi tagok tudományos munkásságára.⁶⁵

Ü. 18. §

A külső köztestületi tagságra jelentkezőnek kétnyelvű (magyar és angol) jelentkezési nyilatkozatában fel kell tüntetnie állampolgárságát, tudományos fokozata megnevezését, tudományos fokozata megszerzésének helyét és idejét, tudományterülete, a tudományos osztály és szűkebb szakterülete megnevezését. A nyilatkozatban meg kell neveznie továbbá azt a magyarországi kutatóhelyet, amellyel szoros szakmai kapcsolatot tart fenn, munkahelyét az illető ország nyelvén, magyarul és angolul; meg kell adnia továbbá születési helyét és idejét, elérhetőségét, és mellékelnie kell a tudományos fokozata meglétét igazoló dokumentum másolatát.

⁶² Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁶³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁶⁴ Beiktatta: az MTA Közgyűlésének 18/2017. (V. 8.) számú határozata

⁶⁵ Beiktatta: az MTA Közgyűlésének 18/2017. (V. 8.) számú határozata

MTAtv. 8. §

- (1) Az Akadémia Doktori Tanácsa az MTA doktora címet ítélheti oda a kiemelkedő tudományos teljesítményt elérő olyan személynek, akinek van tudományos fokozata, és a cím megszerzésének egyéb, az Akadémia doktori szabályzatában meghatározott feltételeit is teljesíti.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott cím kérelem alapján indult doktori eljárás keretében ítélhető oda. Az eljárás megindítására és a cím odaítélésére az Akadémia Doktori Tanácsa jogosult.

Asz. 24. §

- (1) Az MTA doktora címet az Akadémia annak ítélheti oda, aki
 - a) tudományos fokozattal rendelkezik,
 - b) az általa művelt tudományokat a tudományos fokozat megszerzése óta is eredeti tudományos eredményekkel gyarapította,
 - c) tudományterületének mértékadó hazai és nemzetközi tudományos körei előtt ismert és elismert, kiemelkedő tudományos kutatói munkásságot fejt ki,
 - d) tudományos eredményeit doktori műben foglalja össze.
- (2) Az Akadémia Doktori Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) az MTA Doktori szabályzatát maga dolgozza ki, amelyet a Közgyűlés hagy jóvá. A Doktori szabályzat az MTA doktora cím megszerzéséhez az (1) bekezdésben jelzettek túl további feltételeket határozhat meg. A Doktori Tanács Eljárási szabályzatát és ügyrendjét maga dolgozza ki, amelyet az Akadémia Elnöksége hagy jóvá.
- (3) A Doktori Tanács elnöke a doktori eljárást akkor indítja meg, ha a kérelmező igazolta, hogy tudományos fokozattal rendelkezik, kérelméhez csatolta az Akadémia tudományos osztályai által meghatározott és a vonatkozó szabályzatokban ismertetett követelmények teljesítését igazoló mellékleteket, és azt a szellemi alkotását, amely mint kiemelkedő tudományos teljesítmény az MTA doktora cím odaítélésének az alapjául szolgál, valamint rendelkezésre bocsátotta a kérelmező publikációira és hivatkozásaira vonatkozó, ellenőrzött tudánymetriai adatait.
- (4) A doktori eljárás az alábbi, egymást követő szakaszokból áll:
 - a) a kérelem benyújtása,
 - b) a doktori habituszvizsgálat, azaz a kérelmező tudományos tevékenységének, személyi alkalmasságának minősítése, amelynek során véleményező a tudományos bizottság, javaslattevő a tudományos osztály (interdiszciplináris eljárás esetén az illetékes osztályok), és a Doktori Tanács dönt,
 - c) bírálatra és védési eljárásra bocsátás, amelyről a Doktori Tanács dönt,
 - d) a doktori mű bírálata, amelyet három szakmailag illetékes bíráló végez,
 - e) a nyilvános vitára bocsátás, amelyre a három bíráló tesz javaslatot, a vitára bocsátásról a Doktori Tanács dönt,
 - f) a nyilvános vita, amelynek során a három bíráló véleményez, és a bíráló bizottság a tudományos osztálynak javaslatot tesz a cím odaítélésre,
 - g) a cím odaítélése, amelyre az illetékes tudományos osztály tesz javaslatot a Doktori Tanácsnak, amely dönt a cím odaítéléséről.

- (5) Az eljárás megindítása esetén a Doktori Tanács a tudományos teljesítmény elbírálására a kérelmet átadja a kérelmező által megnevezett tudományos osztálynak.
- (6) Ha a kérelmező a tudományos teljesítmény elbírálására több tudományágat jelöl meg (inter- vagy multidiszciplináris kérelem), a Doktori Tanács két (legfeljebb három) osztályt kér fel illetékességük megállapítására. Az illetékes osztályok közül az egyik osztály „befogadó”, a másik (többi) „közreműködő” osztályként vesz részt az eljárásban. Vitás esetben az osztályoknak az eljárásban betöltött szerepéről a Doktori Tanács dönt.
- (7) A Doktori Tanács az eljárás bármelyik szakaszában szakértőket kérhet fel véleményezésre. Az általuk készített szakértői véleményt – amennyiben az a doktori műre vonatkozik – a kérelmezővel ismertetni kell, és lehetővé kell tenni számára, hogy arra vonatkozóan észrevételeket tegyen.
- (8) A Doktori Tanács az odaítélt címet visszavonhatja, ha azt állapítja meg, hogy a kérelmező más szellemi alkotását saját tudományos teljesítményként feltüntetve, a doktori eljárásban részt vevőket megtévesztette (érdemtelenység). Eljárása során a Doktori Tanács az ugyanabban az ügyben bíróság által hozott, jogerős ítéletben foglaltakat köteles figyelembe venni. A Doktori Tanács a határozat meghozatala előtt meghallgatja a doktori cím viselőjét.
- (9) A Doktori Tanács bármely határozatának felülvizsgálata csak abban az esetben kérhető, ha az eljárás során eljárási szabályokat sértettek meg, és ez a szabálysértés az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásolhatta.
- (10) Az eljárási szabály megsértése miatt benyújtott kifogást a Doktori Tanács háromtagú Ügyrendi Bizottsága vizsgálja meg.⁶⁶
- (11) Az Ügyrendi Bizottság elnökét és további két tagját a Doktori Tanács a Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának javaslata alapján, akadémikus vagy az MTA doktora címmel vagy azzal egyenértékű tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tagok közül választja háromévi időtartamra. A bizottsági tagság egy alkalommal megújítható.

Ü. 19. §

Az Ügyrendi Bizottságnak nem lehet tagja olyan személy, aki a Doktori Tanácsnak a tagja.

Asz. 24. §

- (12) Ha az Ügyrendi Bizottság az eljárásban hozott döntés eredményét befolyásoló eljárási szabály megsértését állapítja meg, a Doktori Tanács hatályon kívül helyezi határozatát, és rendelkezik a szabálysértéssel érintett eljárási szakasztól kezdve az eljárás megismétléséről vagy új eljárás lefolytatásáról. Amennyiben az Ügyrendi Bizottság eljárási szabály megsértését nem állapítja meg, vagy a szabálysértés a döntés eredményét érdemben nem befolyásolta, a felülvizsgálati kérelmet el kell utasítani.
- (13) A doktori eljárás során felmerülő etikai vétségek miatt benyújtott panaszt a Tudományetikai Bizottság vizsgálja meg. Az etikai vétség kivizsgálásának és az etikai eljárás lefolytatásának részletes rendjét a Tudományetikai Kódex és a Tudományetikai Bizottság ügyrendje tartalmazza.⁶⁷
- (14) A Doktori Tanács működésével összefüggő titkársági feladatokat az MTA Titkárságának szervezeti egységeként működő Doktori Tanács Titkársága látja el.

⁶⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁶⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

MTAtv. 8. §

- (3) Az MTA Magyarországon élő doktorainak tudományos teljesítményét és köztestületi munkáját az Akadémia havi tiszteletdíj folyósításával is elismerheti, amely az odaítéléstől kezdve életük végéig megilleti őket. Az MTA tiszteletdíjban részesülő doktorai az Alapszabályban rögzített módon közreműködnek az Akadémia közfeladatainak ellátásában. Az MTA összes doktora tiszteletdíjának éves összege nem haladhatja meg az akadémikusok – teljes létszáma számított – éves tiszteletdíjának 1,8-szorosát.

Asz. 25. §

- (1) A doktori tiszteletdíj folyósításának felfüggesztésére a vonatkozó jogszabályban és az Akadémia elnökének külön rendelkezésében foglaltak az irányadók. A köztestületi munka megítélésénél – a 70 éven felüli MTA doktorai kivételével – a köztestületi tevékenységet figyelembe kell venni.⁶⁸
- (2) A tudományos teljesítmény és a köztestületi munka megítélésének szempontjait az Akadémia elnöke az egyes tudományterületek sajátosságaira és a Doktori Tanács elnökének véleményére is figyelemmel külön rendelkezésben határozhatja meg.

Ü. 20. §

Az Asz. 25. §-a körében a hazai tudományos életben való részvétel akadályoztatottságát az illetékes osztály elnökének kell írásban bejelenteni, megjelölve annak várható időtartamát. A tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő titkársági szakreferens (osztálytitkár) továbbítja a bejelentést az MTA Titkársága illetékes vezetőjének, aki rendelkezik a további adminisztratív teendők ellátásáról. A tiszteletdíj folyósításával kapcsolatos további szabályokat külön jogszabály, valamint az Akadémia elnökének vonatkozó rendelkezése határozza meg.⁶⁹

MTAtv. 8 §

- (4) A (3) bekezdésben meghatározott tiszteletdíj fedezetét az Akadémia költségvetési fejezetében elkülönítetten kell megállapítani.
- (5) Az e törvény hatálybalépése előtt odaítélt „tudomány doktora” fokozat és MTA doktora cím egyenértékű az e törvény hatálybalépése után megítélt MTA doktora címmel.
- (6) A Doktori Tanács külföldön szerzett tudományos fokozatot – érdemi vizsgálat után – csak akkor honosíthat, ha a fokozat egyenértékűségét a tudomány kandidátusa vagy a tudomány doktora magyar fokozattal nemzetközi egyezmény vagy szerződés mondja ki.⁷⁰

Asz. 25/A. §

A Doktori Tanács a külföldön szerzett tudományos fokozat honosítása során figyelembe veszi, ha a tudományos fokozatot kiállító külföldi oktatási intézményt az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség (European Association for Quality Assurance in Higher Education) teljes jogú tagjaként működő és az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási

⁶⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

⁶⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

⁷⁰ Módosította a 2019. LXVIII. törvény 10. § c) Hatályos: 2019.09.01-től

A hazai akadémikusok és az MTA doktori tiszteletdíjának felfüggesztése⁷²

MTAtv. 8/A. §⁷³

- (1) A 6. § (4) bekezdése és a 8. § (3) bekezdése szerinti tiszteletdíjak és hozzátartozói ellátások folyósítását az Akadémia elnöke felfüggeszti, ha a jogosult büntetőjogi felelősségét a bíróság bűncselekmény elkövetése miatt jogerős ítéletben megállapította és a jogosult
- a) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott végrehajtandó szabadságvesztés büntetés hatálya alatt áll,
 - b) foglalkozástól eltiltás büntetés hatálya alatt áll, vagy
 - c) közügyektől eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt áll.
- (2) A felfüggesztés az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott büntetés, illetve mellékbüntetés végrehajtása befejezéséig vagy végrehajthatóságának megszűnéséig tart.
- (3) A jogosult az (1) bekezdés szerinti jogerős ítéletről az Akadémia elnökét tájékoztatja.
- (4) Az Akadémia elnöke a jogosultról a tiszteletdíj vagy a hozzátartozói ellátás folyósítása feltételeinek fennállása ellenőrzése céljából adatot igényelhet a bűnügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott adatra irányulhat.
- (5) Az Akadémia elnöke a jogosult (1) bekezdés szerinti személyes adatait az ellenőrzés időtartamára vagy - a tiszteletdíj folyósításának felfüggesztése esetén - a jogosult tiszteletdíjának vagy hozzátartozói ellátásának folyósítása felfüggesztésének időtartamára kezelni.

Tudományos tevékenységet végző intézmények értékelése⁷⁴

Asz. 25/B. §⁷⁵

- (1) Az Akadémia az MTAtv. 3. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt közfeladata szerint, pályázat útján, a Magyar Tudományos Akadémia által Kiválónak Elismert Kutatóhely (MTA Kiváló Kutatóhely) minősítéssel ismeri el a magyar tudományos életben magas színvonalú kutatási tevékenységet folytató tudományos tevékenységet végző intézményeknek, kutatóhelyeknek, kutatóintézeteknek, továbbá egyetemnek, illetve kutatóközpontok, kutatóhelyek önálló irányítással rendelkező, több kutatócsoportból álló szervezeti egységeinek nemzetközi mérce szerint is kiemelkedő tudományos teljesítményét.⁷⁶
- (2) A pályázati feltételeket és a minősítés alapelveit a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács állapítja meg, melyeket az Elnökség határozatával fogad el. A pályázatok bírálatáról a Tanács gondoskodik, a minősítésről az Elnökség dönt az Alapszabály 41. § (2) g) pont

⁷¹ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁷² Beiktatta: 2013. évi CXXIX. törvény 4. §. Hatályos: 2013. VII. 6-tól.

⁷³ Beiktatta: 2013. évi CXXIX. törvény 4. §. Hatályos: 2013. VII. 6-tól.

⁷⁴ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁷⁵ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁷⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 31/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

szerint. A Tanács ügyrendjét az Elnökség fogadja el. A Tanács titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el.

- (3) A Tanács 11 tagú, tagjai közé minden tudományos osztály egy-egy tagot delegál akadémikus tagjai közül, akiket az Akadémia elnöke kér fel a tisztség ellátására. Elnökét a tagok közül a Közgyűlés választja az Elnökség jelölése alapján. A tagság és az elnöki tisztség 3 évre szól, mely egy alkalommal megismételhető.
- (4) A Tanács évente beszámol az Akadémia Közgyűlésének.
- (5) A Tanács elnökének tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el, amelynek mértékét a Felügyelő Testület határozza meg.

A Közgyűlés

MTAtv. 9. §

- (1) **Az Akadémia Közgyűlését a hazai akadémikusok, valamint a nem akadémikus képviselők alkotják. Utóbbiak az Alapszabályban meghatározott módon közvetlen és titkos választással nyerik el tagságukat. Számuk legfeljebb 200 fő.**

Asz. 26. §

- (1) A Közgyűlés nem akadémikus közgyűlési képviselőit a köztestület nem akadémikus tagjai három évre választják meg, a három év elteltével a képviselők – egy alkalommal – újraválaszthatók. Ha a tisztséget betöltő első ciklusa „tört”, azaz nem teljes 3 éves ciklus, a képviselő akkor is csak egyszer választható újra.⁷⁷
- (2) A 200 nem akadémikus közgyűlési képviselő tudományági eloszlása a következő: 143 képviselői helyen az osztályok egyenlő arányban osztoznak, míg a további 57 hely az egyes osztályokhoz tartozó nem akadémikus köztestületi tagok arányában oszlik meg.
- (3) A tudományos osztályokra megállapított kereten belül a tudományos osztályok határozzák meg a tudományos bizottságokra jutó képviselői helyek számát, melyet az Elnökség hagy jóvá. Az elosztás módját mindkét esetre a jelen Alapszabály Mellékletének I. fejezete tartalmazza.⁷⁸
- (4)⁷⁹

MTAtv. 9. §

- (2) **A Közgyűlés a köztestület legfőbb döntéshozó testülete, amely**
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetéről és működéséről szabályzatot alkot: az Alapszabályt;**
 - b) elfogadja az Akadémia vagyongazdálkodásával kapcsolatos szabályokat, és dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzügyi hozzájárulásként való bevitelének, valamint használatba adásának elveiről;**
 - c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;**
 - d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;**

⁷⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁷⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

⁷⁹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
- f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
- g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt és a főtitkárhelyettest, valamint az e törvényben és az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
- h) megválasztja az Akadémia Vagyongazdálkodási és Vagyongazdálkodási Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait;
- i) megválasztja az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;⁸⁰
- j) alapítói jogkörében dönt költségvetési szervek megalapításáról, átszervezéséről, átszervezéséről, megszüntetéséről.⁸¹

Asz. 27. §⁸²

- (i) A Közgyűlés kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
 - a) elfogadja az Akadémia működésével kapcsolatos stratégiai elveket, és az Akadémia szervezetről és működéséről szabályzatot alkot (Alapszabály);
 - b) elfogadja az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyongazdálkodási szabályzatát, és ebben dönt az Akadémia tulajdonában lévő ingatlanok elidegenítésének, megterhelésének, alapítványba vagy gazdasági társaságba nem pénzügyi hozzájárulásként való bevitelének és használatba adásának elveiről;⁸³
 - c) megvitatja és elfogadja az Országgyűlés számára készülő beszámoló koncepcióját;
 - d) szakmai testületek előterjesztése alapján véleményt nyilvánít a hazai tudomány és a társadalom alapvető fontosságú kérdéseiről;
 - e) az Akadémia elnökének előterjesztése alapján jóváhagyja a következő évi akadémiai költségvetés irányelveit;
 - f) a Felügyelő Testület jelentése alapján jóváhagyja az előző évről szóló éves költségvetési beszámolót;
 - g) megválasztja az elnököt, az alelnököket, a főtitkárt, a főtitkárhelyettest és az e törvényben, valamint az Alapszabályban meghatározott más tisztségviselőket;
 - h) megválasztja az Akadémia Vagyongazdálkodási Testületének, Doktori Tanácsának, Felügyelő Testületének, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának és Tudományetikai Bizottságának a tagjait és póttagjait;
 - i) megválasztja az Akadémia Elnökségének a Közgyűlés által választandó tagjait;⁸⁴
 - j) meghatározza a Vagyongazdálkodási irányelveket;
 - k) véleményt nyilvánít az Akadémia elnökének az Akadémia 50 millió forint értéket meghaladó tárgyi eszközeinek vagy ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
 - m) dönt költségvetési szerv alapításáról, megszüntetéséről, átalakításáról, átszervezéséről;
 - n) megállapítja a Közgyűlés által választott vezetőket, valamint az MTA-tv.-ben és az Alapszabály 27. § (i) h pontban meghatározott testületek és a Jelölőbizottság

⁸⁰ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 4. § Hatályos: 2019.09.01-től

⁸¹ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 4. § Hatályos: 2019.09.01-től

⁸² Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

⁸³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁸⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

feladatait és kötelezettségét;⁸⁵

- o) jóváhagyja az MTA Doktori szabályzatát;
- p) elfogadja az MTA Tudományetikai Kódexét;⁸⁶
- q) megvitatja az elnök és az Elnökség, valamint az Alapszabály 27. § (1) h pontban meghatározott testületek és a Jelölőbizottság beszámolóját.⁸⁷

(2)⁸⁸

- a) A Közgyűlés a tisztségviselőket, a közgyűlési állandó bizottságok és testületek tagjait és póttagjait titkos szavazással három évre választja. A póttagot kizárólag a választott tag megbízásának megszűnését követően, a közgyűlési állandó bizottság elnöke által megállapított időponttól illetik meg az aktív státuszú tag jogai, illetve terhelik kötelezettségei. A póttag személye és megbízása a megszűnt megbízású bizottsági tag státuszához igazodik (Jelölőbizottság, Doktori Tanács, Tudományetikai Bizottság és Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság esetében azonos tudományos osztályból, és a megbízásból hátralévő időtartamra; Felügyelő Testület és Vagyonkezelő Testület esetében a megbízásból hátralévő időtartamra).⁸⁹
- b) A közgyűlési állandó bizottságok és testületek választott tagjai tagként, póttagjai póttagként legfeljebb egy alkalommal választhatóak újra a bizottság és testület munkájában való részvételre. Amennyiben a póttag státusza aktívvá válik, és ezzel „tört”, azaz nem teljes, 3 éves ciklus keletkezik, egy alkalommal választható ismét taggá. A nem aktivizált póttag taggá is választható.⁹⁰
- c) A tisztségviselők /megválasztása az MTAtv.-ben és a jelen Alapszabályban meghatározott keretek között történik. Az elnök e megbízását a Közgyűlés által történő megválasztását követő hónap első napján nyeri el teljes joghatállyal, ekkor lép hivatalába. Az elnök megbízatása közgyűlési döntés alapján azon a napon szűnik meg, amikor az MTAtv.-ben foglaltak alapján megválasztott új elnök jelen bekezdés szerint hivatalába lép. A lejárt (megszűnt) megbízatású elnök a folyamatban lévő ügyeket hivatala megszűnésének napján (átadás-átvételi eljárás keretében) köteles átadni az elnöki megbízatást elnyert személynek. Az Akadémia főtitkára és főtitkárhelyettese, valamint alelnökei megbízatásának kezdetére és lejártára az előbbieket értelemszerűen alkalmazni kell.⁹¹

(3) A választást jelölőbizottság készíti elő.⁹²

(4)⁹³

(5) Jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában nem minősül az akadémiai költségvetési szerv alapításával, megszüntetésével, átalakításával, átszervezésével kapcsolatos döntésnek:

- a) az akadémiai költségvetési szerv nevének, székhelyének, telephelyének megváltozása;
- b) az akadémiai költségvetési szerv jogállásával vagy működésével kapcsolatosan jogszabályban meghatározott változás átvezetése;
- c) az akadémiai költségvetési szervek üzemeltetési vagy pénzügyi-gazdasági feladatainak más akadémiai költségvetési szerv általi ellátásáról szóló irányítószervi döntés.

⁸⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁸⁶ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁸⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁸⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

⁸⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

⁹⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

⁹¹ Módosította az MTA Közgyűlése 21/2017. (V. 8.) számú határozata

⁹² Módosította az MTA Közgyűlése 22/2017. (V. 8.) számú határozata

⁹³ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- (5a) Az (1) bekezdés h) pontjában felsorolt bizottságok megválasztását követő első ülésen – amelyek összehívásáról az Akadémia elnöke gondoskodik – a közgyűlési állandó bizottságok tagjai maguk közül elnököt -, ezen túlmenően a Doktori Tanácsnál társelnököt, a többi bizottságnál – amennyiben szükséges - alelnököt és (amennyiben szükséges) titkárt választanak. - A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság elnökét a Közgyűlés választja.⁹⁴
- (5b) A közgyűlési állandó bizottságok a hatáskörükbe tartozó kérdésekben minden befolyástól mentesen hozzák meg döntéseiket.⁹⁵

Asz. 27. §

- (6) A közgyűlési bizottsági üléseket a bizottság elnöke hívja össze. A bizottsági tagok egyharmada a napirend megjelölésével maga is összehívhatja a bizottságot, ha a bizottság összehívására vonatkozó javaslatuknak a bizottság elnöke (alakuló ülés esetén az Akadémia elnöke) nem tesz eleget.⁹⁶
- (7) A közgyűlési állandó bizottságok tevékenységét ügyrend szabályozza. A bizottságok ügyrendjüket – megalakulásuk után legfeljebb 3 hónappal – jóváhagyásra az Elnökség elé terjesztik.⁹⁷
- (8) A közgyűlési állandó bizottságok évente beszámolnak tevékenységükről a Közgyűlésnek.
- (9) A közgyűlési állandó bizottságok titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága kijelölt szervezeti egysége gondoskodik.⁹⁸

MTAtv. 9. §

- (3) A megválasztott testületek feladatait, működésük eljárási szabályait az Alapszabály tartalmazza.**

Jelölőbizottság

Asz. 27/A. §⁹⁹

- (1) A Jelölőbizottságnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van. Minden tudományos osztály két tagot és két póttagot választ: egy tagot és egy póttagot a hazai akadémikusok közül, egy tagot és egy póttagot az osztály nem akadémikus közgyűlési képviselői közül. A Jelölőbizottság megválasztott tagjai közül a Közgyűlés – lehetőség szerint több tag Elnökség általi jelölése mellett – megválasztja a Jelölőbizottság elnökét. A Jelölőbizottság tagjainak megbízatása három évre szól.¹⁰⁰
- (2) A Jelölőbizottság első ülésén megválasztja tagjai közül a titkárát, aki a bizottság adminisztratív teendőit – az MTA Titkársága illetékes szervezeti egységének vezetőjével együttműködésben – előkészíti és tevékenységéről a testületnek beszámol.¹⁰¹
- (3) A Jelölőbizottság feladata az, hogy befolyásolás nélkül, tárgyyszerűen és teljes körűen felmérje a Közgyűlés tagjainak akaratát véleményük kikérésével, és annak megfelelően a bizottságok tagjaira előírt számú, a tisztségviselőknél pedig lehetőség szerint több jelöltet

⁹⁴ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁹⁵ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁹⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁹⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

⁹⁸ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

⁹⁹ Beiktatta az MTA Közgyűlése 22/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁰⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁰¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

állítson. A Jelölőbizottság munkája során a jelöltek alkalmasságának elsődleges szempontja mellett biztosítja a jelöltek összetételének változatos megoszlását, a három nagy tudományterület képviselését.

- (4) A Jelölőbizottság elvi-, és személyi kérdésekben határozatait titkos szavazással hozza.
- (5) A Jelölőbizottság ügyrendjében meghatározza a jelöltállítás és jelölt-előterjesztés rendjét.

Ü. 21. §

- (1) *Az Akadémia elnökének, alelnökeinek, főtítkárának, főtítkárhelyettesének (a továbbiakban: tisztségviselők), a választott akadémikus elnökségi tagoknak, a közgyűlési állandó bizottságok választott tagjainak, és póttagjainak a megválasztását előkészítő Jelölőbizottság megbízatása a Közgyűlés által meghatározott időtartamra, legfeljebb azonban a megválasztásukat követő 3. évben tartandó rendes Közgyűlés időtartamáig szól.*¹⁰²
- (2) *A Jelölőbizottság a tisztségviselők és tagok jelölését a különböző megbízások időrendjének figyelembevételével, az alábbiak szerint készíti elő:*
 - a) *A tisztségviselők, a három tudományterületet képviselő akadémikus elnökségi tagok és a Közgyűlés állandó bizottságaiba kerülő akadémikus tagok és további köztestületi tagok megbízatásának kezdő időpontja egybeesik.*
 - b) *A nem akadémikus közgyűlési képviselők közül választott elnökségi tagok megbízatásának kezdő időpontja a megválasztásuk időpontjával egyezik meg.*
- (3) *A Jelölőbizottság a tisztségviselőket és az elnökségi tagokat megválasztó Közgyűlés előtt hat héttel körlevélben közli javaslatait a Közgyűlés tagjaival. A Közgyűlés tagjai a körlevélben foglaltakkal kapcsolatban a kézhezvételtől számított két héten belül írásban, legalább negyven olyan közgyűlési tag aláírásával közölhetik észrevételeiket a Jelölőbizottsággal, akik közül legalább húsz akadémikus.*
- (4) *Az egyes tisztségek betöltésére többes jelölést lehet alkalmazni.*
- (5) *Ha a Közgyűlés a Jelölőbizottság valamelyik javaslatával nem ért egyet, akár aznapi, akár későbbi határidő megjelölésével a kifogásolt javaslat helyett új javaslat megtételére szólíthatja fel a Jelölőbizottságot.*

Asz. 28. §¹⁰³

- (1) A megválasztott testületek ügyrendjét – amely nem lehet ellentétes a jelen Alapszabályban és Ügyrendben foglaltakkal – a testületek maguk alkotják meg, és azokat – jogszabály vagy az akadémiai Alapszabály és Ügyrend eltérő rendelkezésének hiányában – az Akadémia Elnöksége hagyja jóvá.
- (2) A döntéshozó testületek szavazási módját a jelen Alapszabály Mellékletének II. fejezete tartalmazza.

Az Akadémia Doktori Tanácsa

Asz. 29. §

- (1) A Doktori Tanács feladata a Magyar Tudományos Akadémia doktora (MTA doktora) cím megszerzésére vonatkozó eljárás szakmai, ügyrendi és tudományetikai felügyelete, az eljárás egyes szakaszaiban esedékes döntések meghozatala és a cím odaítélése a cím megszerzésének feltételeit teljesítő személyek számára, továbbá az Alapszabály és a Doktori szabályzat szerinti érdemtelenység esetén a cím visszavonása azzal, hogy eljárási kérdésben

¹⁰² Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁰³ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

az Ügyrendi Bizottság, tudományetikai vétség elkövetése esetén a Tudományetikai Bizottság döntésének figyelembevételével hoz döntést az Asz.24. § (12)-(13) bekezdésében és a Doktori szabályzatban foglaltak szerint.¹⁰⁴

- (2) A Doktori Tanácsnak 22 tagja és ezzel azonos számú póttagja van. A tanács tagjává és póttagjává az Akadémia hazai tagja vagy az MTA doktora címmel vagy azzal egyenértékűnek minősített tudományos fokozattal rendelkező köztestületi tag választható.¹⁰⁵
- (3) A Doktori Tanács tagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy főt az Akadémia hazai tagjai közül, egy főt a köztestület nem akadémikus, de MTA doktori címmel rendelkező tagjai közül. A tudományos osztályok osztályonként két póttagot (egy akadémikust és egy MTA doktort) is jelölnek. A tagokat és a póttagokat három évre választják.¹⁰⁶
- (4) A Doktori Tanács elnökének és társelnökének tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el, amelynek mértékét a Felügyelő Testület határozza meg.¹⁰⁷

A Felügyelő Testület

Asz. 30. §

- (1) A Felügyelő Testület feladata az akadémiai gazdálkodás szabályszerűségének és észszerűségének ellenőrzése, az Akadémia éves költségvetési irányelveinek, az éves költségvetési beszámolónak a vizsgálata. Állásfoglalásairól és véleménynyilvánításairól a Közgyűlés számára jelentést készít.
- (2) Az Akadémia elnöke és főtitkára a döntések előkészítéséhez előzetes állásfoglalást és véleményt kérhet a Felügyelő Testülettől.
- (3) A Felügyelő Testületnek 7, a gazdálkodásban, a pénzügyekben és a tudományszervezésben jelentős szakismerettel, tapasztalattal rendelkező választott tagja és két póttagja van. A tagok közül legalább 4, a póttagok közül egy a köztestület tagja. A tagokat és póttagokat – a Jelölőbizottság ajánlása alapján – három évre választják. A Felügyelő Testület maga választja meg elnökét a Felügyelő Testület köztestületi tagjai közül.¹⁰⁸
- (4) A Felügyelő Testületnek nem lehet tagja:
 - a) az Akadémia tisztségviselője,
 - b) aki az Akadémiával vagy az Akadémia intézményei közül bármelyikkel közalkalmazotti, köztisztviselői jogviszonyban vagy munkaviszonyban áll,¹⁰⁹
 - c) aki a Vagyonkezelő Testület tagja,
 - d)¹¹⁰
- (5) A Felügyelő Testület feladatainak ellátása érdekében az Akadémia tisztségviselőitől és az MTA Titkársága vezető beosztású alkalmazottaitól jelentést vagy felvilágosítást kérhet, az Akadémia és az akadémiai intézmények pénzügyi és számviteli nyilvántartásait és iratait megvizsgálhatja, vagy – az Akadémia költségén – szakértővel megvizsgáltathatja.¹¹¹
- (5a) A Felügyelő Testület további tevékenysége és feladatai:¹¹²

¹⁰⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁰⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁰⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁰⁷ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁰⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) és 28/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁰⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹¹⁰ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹¹¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹¹² Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- a) a költségvetési terv és az éves költségvetési beszámoló tartalmára vonatkozóan szempontokat dolgozhat ki az Akadémia számára;
 - b) az ügyrendjében meghatározott eljárásrend szerint dönt a korábbi főhivatású választott vezetők kutatási támogatásának elveiről és pénzügyi keretéről;
 - c) ügyrendjében megállapítja a hivatalban lévő főhivatású választott vezetők éves jutalmazásának szempontjait, és évente meghatározza ezen vezetők jutalmazásának kereteit, és az esetenkénti jutalmat;
 - d) választási ciklusonként, a költségvetés függvényében megállapítja az alelnökök, az osztályelnökök, a területi akadémiai bizottságok elnökeinek, a Doktori Tanács elnökének és társelnökének, valamint a Kutatóhelyeket Minősítő Tanács elnökének tiszteletdíját, melynek mértéke az Akadémia rendes tagjának mindenkori tiszteletdíjához igazodó, annak százalékos arányában.
 - e) eljár a főhivatású vezető tisztségviselők hivatali ideje alatt felmerülő összeférhetetlenség esetén, ügyrendje szerint.
- (6) Ha az Akadémia alapvető vagyoni érdekei, vagy a jogszabályok, illetve az Alapszabály súlyos megsértése ezt megköveteli, a Felügyelő Testület javasolhatja az elnöknek az Elnökség vagy a Közgyűlés összehívását. Amennyiben e javaslat megtétele után hat héten belül az elnök nem hívja össze az Elnökséget vagy a Közgyűlést, a Felügyelő Testület elnöke a napirend megjelölésével ezt megteszi.¹¹³
- (7) A Felügyelő Testület saját ügyrendet dolgoz ki.¹¹⁴
- (8) A Felügyelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik.
- (9) A Felügyelő Testület titkársági feladatainak ellátásáról az MTA Titkársága gondoskodik.

A Vagyonkezelő Testület

Asz. 31. §

- (i) A testület feladata az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítését szolgáló gazdálkodás elősegítése. Ennek keretében a Vagyonkezelő Testület különösen a következő feladatokat látja el:
- a) a Közgyűlés által elfogadott Vagyongazdálkodási irányelvek alapján kezdeményezi és nyomon követi az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatának kidolgozását; a szabályzat és annak módosítása a Vagyonkezelő Testület véleményével együtt terjeszthető a Közgyűlés elé elfogadásra.¹¹⁵
 - b) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban foglaltaknak megfelelően véleményezi az akadémiai intézmények vagyonhasználatának és vagyonhasznosításának szabályait;¹¹⁶
 - c) a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban rögzített elvek és hatáskörök keretei között – az Akadémia elnökének a vagyon értékesítésével kapcsolatban jogszabályban és a jelen Alapszabályban rögzített jogosítványait nem érintve – véleményezi az Akadémia vagyonát érintő eladásra, beszerzésre vagy cserére vonatkozó, a Közgyűlés által meghatározott értékhatár feletti előterjesztéseket;
 - d) véleményezi a szellemi vagyon kezelésére vonatkozó eljárásokat.
 - e) kezdeményezően és kiemelt figyelemmel jár el állásfoglalásai és döntés-előkészítő javaslatai kialakításakor az Akadémia vagyoni érdekeinek hatékony érvényesítése

¹¹³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹¹⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

¹¹⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹¹⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

érdekében a Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL törvény 3. § (1) a) pontjában meghatározott akadémiai feladat végrehajtása során, az Akadémia irányítása alól kikerült főhivatású kutatóhálózat elhelyezését, valamint a kutatóintézeti hálózat működtetését szolgáló, akadémiai tulajdonban, de ezen intézmények használatában álló vagyonelemek használatával kapcsolatban.¹¹⁷

- (2) A Vagyongkezelő Testületnek 7 tagja és két pótagja van. A testület tagjának és pótagjának olyan személy választható, aki a vagyongkezeléshez megfelelő képzettséggel, végzettséggel és szakismerettel, valamint tapasztalattal rendelkezik. A testületnek legalább 1 tagja jogász és legalább 1 tagja közgazdász végzettségű. A megválasztásnak nem feltétele a köztestületi tagság. A megbízás három évre szól. A Vagyongkezelő Testület tagjai maguk közül választják meg a testület elnökét.¹¹⁸
- (3) A Vagyongkezelő Testület saját ügyrendet dolgoz ki. A Vagyongkezelő Testület szükség szerint, de évente legalább négyszer ülésezik.¹¹⁹
- (4) A Vagyongkezelő Testület szükség esetén külső szakértőt is igénybe vehet.
- (5) A Vagyongkezelő Testület évente köteles beszámolni tevékenységéről a Közgyűlésnek.

A Tudományetikai Bizottság

Asz. 32. §

- (1) A Tudományetikai Bizottság feladata, hogy a tudományos kutatás szabadságának, a tudományos közélet tisztaságának védelmében állást foglaljon tudományetikai elvi kérdésekben.
- (2) A Tudományetikai Bizottságnak 22 tagja és ezzel azonos számú pótagja van. A Tudományetikai Bizottság tagjait és pótagjait a tudományos osztályok jelölik, osztályonként egy tagot és pótagot az Akadémia rendes vagy levelező tagjai közül, egy tagot és pótagot pedig a köztestület nem akadémikus tagjai közül.¹²⁰
- (3) A Tudományetikai Bizottság konkrét ügyekben is eljárhat, ha mind a panasztevő, mind pedig az a személy, akivel szemben a panaszt benyújtották, írásban kijelenti, hogy aláveti magát a bizottság eljárásának. Az Akadémia köztestületének tagjai, az MTA doktora címre pályázók, a doktori eljárásban közreműködők és a Tudományetikai Kódexben meghatározott személyek kötelesek alávetni magukat a bizottság eljárásának. A bizottság ilyen esetekben szakértő véleményét is meghallgathatja, és azt figyelembe veheti.
- (4)¹²¹

A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság

Asz. 33. §

- (1) A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság feladata az Akadémia és intézményei kiadói politikájának az összehangolása, a könyv- és folyóirat-kiadás támogatására elkülönített költségvetési forrásokkal való hatékony gazdálkodás elősegítése.
- (2) Az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogát – a bizottság véleményének meghallgatásával – az Akadémia elnöke gyakorolja.
- (3) A Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságnak tizenkét szavazati jogú tagja és 11 pótagja van. Elnökét, az egyes tudományos osztályok által jelölt 11 akadémikus könyvfelelős bizottsági

¹¹⁷ Beiktatta az MTA Közgyűlése 13/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹¹⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹¹⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹²⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 20/2017. (V. 8.) számú határozata

¹²¹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

tagot, illetve 11 akadémikus bizottsági póttagot a Közgyűlés választja meg. A bizottság titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el.¹²²

MTAtv. 9. §

- (4) A Közgyűlés és az osztályok munkájában a Közgyűlés minden tagját azonos jogok illetik meg, kivéve, hogy az Akadémia tagjainak megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt, az osztályokon doktori eljárásokban pedig csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.**

Asz. 34. §

- (1) A közgyűlési képviselőknél megválasztott nem akadémikus köztestületi tagok a Közgyűlésen, továbbá annak a tudományos osztálynak és bizottságnak az ülésein vesznek részt szavazati joggal, amelyben nyilvántartják őket, kivéve, hogy az akadémikusok megválasztásában csak a hazai akadémikusok vesznek részt. A tudományos osztályokon az MTA doktora cím megszerzésének követelményei, a doktori eljárás szabályai tekintetében és más doktori ügyekben csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkező nem akadémikus közgyűlési képviselők szavazhatnak.¹²³
- (2) A területi bizottság tagjainak megválasztott nem akadémikus köztestületi tagok szavazati joggal vesznek részt a területi bizottság ülésein.

MTAtv. 9. §

- (5) Az Akadémia évente legalább egyszer Közgyűlést tart.**
- (6) A Közgyűlést a napirend megjelölésével az Akadémia elnöke hívja össze.**

Asz. 35. §

- (1) Az elnököt a Közgyűlés előkészítésében az alelnökök, a főtitkár, az Elnökség és a Vezetői Kollégium segíti. Az Elnökség e tevékenysége során a tudományos osztályokra támaszkodik.
- (2) A Közgyűlés szervezését és adminisztrációját az MTA Titkársága végzi.

Ü. 22. §

- (1) *A Közgyűlés napirendjére javasolt nagyobb jelentőségű írásos egyéni indítványokat úgy kell előkészíteni, hogy az osztályok előzetesen megvitathassák, és állást foglalhassanak róluk. Ezeket az indítványokat a Közgyűlés megtartásának időpontja előtt legalább hatvan nappal el kell juttatni az elnökhöz, hogy ő azokat az osztályokhoz továbbíthassa. Amennyiben az osztályoknak volt módjuk állást foglalni, ugyanabban a tárgyban a Közgyűlés elé további egyéni indítványt vagy javaslatot nem lehet vinni.¹²⁴*
- (2) *A Közgyűlést úgy kell előkészíteni, hogy a szavazásra jogosultak annak időpontjáról és tervezett napirendjéről az ülés időpontja előtt legalább harminc nappal – rendkívüli közgyűlés esetén legalább*

¹²² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹²³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹²⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

15 nappal - tudomást szerezzenek, az írásos előterjesztéseket pedig az ülés időpontja előtt 8 nappal megismerhessék.¹²⁵

- (3) Azokat az egyéb írásos indítványokat, amelyek a Közgyűlés előtt legalább három munkanappal, legalább bűsz közgyűlési tag aláírásával az MTA Titkársága elnöki titkársági feladatok ellátásáért felelős szervezeti egységéhez beérkeztek, a Közgyűlés előtt másolatban a szavazásra jogosultak rendelkezésére kell bocsátani. Hasonlóan kell eljárni az egyéni vagy bűsznál kevesebb tag aláírásával tett javaslatok esetében is, ha az illetékes osztályelnök ellátta őket kézjeggyével.
- (4) A Közgyűlés, ha a téma indokolja, a tudományterületeknek megfelelő három szekcióban is ülésezhet. A szekciók javaslataikat határozathozatalra a Közgyűlés elé terjesztik.

MTAtv. 9. §

- (7) A Közgyűlés összehívását kezdeményezheti – a napirend megjelölésével, írásban – a Közgyűlésen szavazásra jogosultak egyötöde is. A Közgyűlést az elnöknek ilyenkor az összehívás kérésének kézhezvételétől számított hatvan napon belül kell összehívnia.
- (8) A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosultak több mint fele személyesen, vagy videokonferencia alkalmazás igénybevételével tartott közgyűlés esetén személyesen és távjelenléttel együttesen jelen van. Távollévők közötti elektronikus szavazás útján is hozható közgyűlési döntés, ha az egyes napirendi pontok megtárgyalása előzetes írásbeli véleménynyilvánítás útján biztosított az Akadémia belső szabályai szerint.¹²⁶

Ü. 23. §

- (1) A Közgyűlés határozatképességét a jelenléti íveken szereplő aláírások ellenőrzése (elektronikus regisztráció, gépi szavazás esetén a leadott jelzések összesítése) után az Akadémia elnöke állapítja meg.
- (2) A Közgyűlés ülését az Akadémia elnöke (a (3) bekezdésben foglalt esetben a levezető elnök segítségével) vezeti.
- (3) Az Akadémia elnökének javaslatára a Közgyűlés nyílt szavazással dönt az elnököt a munkájában segítő levezető elnök(ök) (a továbbiakban együttesen: levezető elnök) személyéről.
- (4) A közgyűlési eseti bizottságok kikiűlésére a levezető elnök tesz javaslatot, a Közgyűlés pedig nyílt szavazással dönt róla.
- (5) Az ülésen a hozzászólás szándékát a levezető elnöknél szóban vagy írásban jelezni kell. A hozzászólás időtartamát a vita jellegének megfelelően a Közgyűlés határozatban korlátozhatja. Az elnöki, fűtitkári és egyéb előterjesztői válaszadásra az időkorlátozás szabályát nem kell alkalmazni.

MTAtv. 9. §

- (9) A Közgyűlés a határozatait a jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének igen szavazatával hozza. Az Alapszabály elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint kétharmadának igen szavazata szükséges.

¹²⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹²⁶ Módosította a 2025. évi LVII. törvény 1. §. Hatályos: 2025.06.20-tól

A Közgyűlés határozatait az Akadémia minden testületére, tisztségviselőjére, tagjára, valamint a külön törvény szerinti irányítási jogkörében az Akadémia által alapított költségvetési szervekre kötelezőek.

Ü. 24. §

- (1) *A Közgyűlés határozatot hoz a megtárgyalt kérdésekről, az elé terjesztett indítványokról, javaslatokról, ide értve az Ü. 22.§ (1) és (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően benyújtott közgyűlési indítványokat is. A szavazás elrendelésére a levezető elnök jogosult. A határozatokat írásba kell foglalni, és a levezető elnöknek ki kell hirdetnie őket. A határozatokat az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.*¹²⁷
- (2) *Személyi ügyekben titkosan kell szavazni. Ha azonban olyan személyi ügyről van szó, amely csak a döntés-előkészítést szolgáló munkaszervezéssel függ össze (pl. szavazathitelesítő bizottság kiküldése), nyílt szavazás is elrendelhető.*
- (3) *A Közgyűlés bármelyik tagja kérheti a levezető elnököt titkos szavazás elrendelésére. A titkos szavazás elrendeléséről a Közgyűlés a levezető elnök javaslatára szavazással, a jelen lévő szavazásra jogosultak egyszerű többségével dönt.*
- (4) *Ha titkos szavazáshoz szavazólapok használatára került sor, úgy azokat – amennyiben a szavazással szemben kifogással nem éltek, vagy a kifogást az arra jogosult elutasította – az eredmény hitelesítése és kihirdetése után legkésőbb 15 naptári nappal meg kell semmisíteni.*
- (5) *A Közgyűlés Szavazathitelesítő Bizottságot választ a Közgyűlés időtartamára. A Szavazathitelesítő Bizottság a szavazatszámllálást is elvégezheti.*¹²⁸
- (6) *A Közgyűlés levezető elnöke a szavazás elrendelése előtt köteles részletes és egyértelmű tájékoztatást adni a szavazás módjáról, a szavazás érvényességének és eredményességének, továbbá a szavazatok érvényességének a feltételeiről.*
- (7) *Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát (így különösen, ha a szavazásra bocsátott kérdésben nem foglalt egyértelműen állást); továbbá az, amelyet a szavazásra vagy a szavazatra vonatkozó alapszabályi és ügyrendi szabályok megsértésével adtak le.*¹²⁹
- (8)¹³⁰
- (9) *Ha egyidejűleg több jelölt közül kell egyet választani, azt a személyt kell megválasztottnak tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. Ha egyik jelölt sem nyeri el az „igen” szavazatoknak a megválasztáshoz előírt arányát, a szavazást meg kell ismételni.*
- (10) *A megismételt szavazáson csak azokról az első szavazás után újabb szavazással meghatározott számú jelöltekről lehet szavazni, akik az első szavazás során a legtöbb „igen” szavazatot kapták. A megválasztáshoz a második körben is annyi „igen” szavazatot kell elnyerni, amennyi meghaladja a szavazásra jogosult jelenlévők felét.*
- (11) *Amennyiben a második szavazás is eredménytelen, úgy a második körben legtöbb szavazatot kapott jelöltek közül újabb szavazással kiválasztott jelöltekre további szavazás tartható, vagy a Közgyűlés jogosult úgy határozni, hogy a szavazást elnapolja.*
- (12) *Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megválasztani, azok tekintendők megválasztottnak, akik elnyerték a szavazatok több mint a felét, és sorrendben a legtöbb „igen” szavazatot kapták. Ha a*

¹²⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹²⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

¹²⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

¹³⁰ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatálytalan: 2024. 01. 01-től

legtöbb „igen” szavazatot elérők között több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, és így összességében a betölthető helyek számánál több, a tisztséget betölthető jelölt merül fel, az azonos igen szavazatot elérő jelöltekre szűkítve a listát, új szavazást kell elrendelni. Ha nincs elég jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre szűkítve a listát új szavazást kell elrendelni. Ha több személyt kell ugyanolyan tisztségre megszavazni (és a jelöltek száma megegyezik a betölthető tisztségek számával), a Jelölőbizottság előterjesztésére – a választott tisztségviselők (pl. alelnökök) kivételével – listás szavazás is elrendelhető.¹³¹

- (13) A szavazás eredményét az elnök (levezető elnök) állapítja meg és hirdeti ki.
- (14) A Közgyűlés írásba foglalt határozatait az elnök (levezető elnök), vagy ha a Közgyűlés erre bizottságot választott, a határozatok szövegezésével megbízott eseti bizottság elnöke olvassa fel a Közgyűlésen.¹³²
- (15) Ha a határozat terjedelme, jellege, tartalmi megfogalmazásának szabatosága megkívánja, a határozati javaslat végleges szövegének megállapítására a Közgyűlés 3 tagú szövegező bizottságot választhat.¹³³
- (16) A Közgyűlésen elhangzottakról szó szerinti jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvvel azonos értékű az ülésen készített hangfelvétel. A jegyzőkönyvet a Közgyűlés azon két jelen lévő tagja bitelesíti aláírásával, akiket a levezető elnök javaslatára a Közgyűlés ezzel megbízott. A Közgyűlés tagjainak joguk van az ülésről készített jegyzőkönyvbe betekinteni, arról jegyzetet készíteni vagy a hangfelvételt meghallgatni.
- (17) Külön szabályozás hiányában az elnökségi ülés, az osztályülés és a tudományos bizottsági ülés határozatképességére és szavazási rendjére is a jelen § szabályai az irányadók.¹³⁴
- (18) A tudományos bizottságok tagjainak választása során, ha több személy kapott azonos számú „igen” szavazatot, közöttük a sorrendet a „nem” szavazatok emelkedő sorrendje határozza meg. Ha ez sem dönt, és/vagy nincs elegendő számú jelölt megszavazva, a meg nem választott jelöltekre új szavazást kell elrendelni.¹³⁵

Asz. 37. §

- (1) Az Akadémia Alapszabályát és Ügyrendjét a Közgyűlés fogadja el. Az Akadémia Ügyrendjének elfogadásához és módosításához a határozatképes Közgyűlésen jelen levő szavazásra jogosultak több mint felének az „igen” szavazatára van szükség.¹³⁶
- (2) Az Alapszabály vagy Ügyrend módosítása csak akkor lehetséges, ha ez a Közgyűlés összehívásakor szerepel a napirendi pontok között.

Ü. 25. §

- (1) Az Akadémikusok Gyűlése a Közgyűlésnek a hazai akadémikusokból, valamint az Akadémia külső és tiszteleti tagjaiból álló olyan szekciója/része, amely a jogszabályban, az akadémiai Alapszabályban vagy Ügyrendben hatáskörébe utalt ügyekben jár el. Szavazati joggal a hazai akadémikusok rendelkeznek. Az Akadémikusok Gyűlése általában a Közgyűlés idején ülésezik.¹³⁷
- (2) Össze kell hívni az Akadémikusok Gyűlését abban az esetben is, ha ezt az Elnökség javasolja, vagy ha a hazai tagok egyharmada a napirend megjelölésével az elnöktől írásban kéri.

¹³¹ Módosította az MTA Közgyűlése 25/2017. (V. 8.) számú határozata

¹³² Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹³³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹³⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹³⁵ Beiktatta az MTA Közgyűlése 25/2017. (V. 8.) számú határozata

¹³⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

¹³⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- (3) *A határozatképesség megállapításához (a távollévők közötti szavazás kivételével) a tartósan külföldön tartózkodó és a 70 éven felüli akadémikusok számát, ha nincsenek jelen, nem kell figyelembe venni.*
- (4) *Az Akadémikusok Gyűlésére egyebekben a Közgyűlés ülésére vonatkozó szabályokat kell értelemszerűen alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a jegyzőkönyvet az ülésen jelen lévő két hazai tag hitelesíti.*
- (5) *A nem akadémikus közgyűlési képviselők gyűlése három szekcióból áll, amelyek a társadalomtudományi, a matematikai és természettudományi, valamint az élettudományi tudományterületek képviselőit foglalják magukban.*
- (6) *Minden szekció titkosan egy-egy tagot jelöl a saját tagjai közül három évre az Akadémia Elnökségébe. A jelöltekről a Közgyűlés szavaz. A szekció jelölő ülése akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A gyűlés bármelyik tagja javasolhat jelöltet. Titkos szavazás után az lesz a szekció jelöltje, aki a szavazatok többségét elnyeri.*
- (7) *A szavazás többfordulós, amelyet az akadémiai tisztségviselők megválasztásának szavazási rendje szerint kell lebonyolítani. Papíralapú szavazás esetén a szavazatok számlálását az elnök javaslatára a gyűlés által megválasztott háromtagú bizottság végzi, amelynek egyetlen jelölt sem lehet tagja.*
- (8) *A nem akadémikus közgyűlési képviselők szekcióüléseit az illetékes alelnök hívja össze és vezeti. A szekcióülést a tagok egyharmadának indítványára össze kell hívni.¹³⁸*

MTAtv.

A tudományos osztály

MTAtv. 10. §

- (1) **A tudományos osztály az Akadémiának egy tudományág vagy egymáshoz közel álló több tudományág képviselőit magában foglaló egysége. A tudományos osztályok számát és elnevezésüket az Alapszabály rögzíti.**

Asz. 38. §

- (1) A tudományos osztály az Akadémia köztestületi struktúrájának alapegysége. Új tudományos osztály létrehozásáról, meglévő tudományos osztályok átszervezéséről, összevonásáról, megszüntetéséről a Közgyűlés dönt.
- (2) Az Akadémia tudományos osztályai a következők:
 - I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya
 - II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya
 - III. Matematikai Tudományok Osztálya
 - IV. Agrártudományok Osztálya
 - V. Orvosi Tudományok Osztálya
 - VI. Műszaki Tudományok Osztálya
 - VII. Kémiai Tudományok Osztálya
 - VIII. Biológiai Tudományok Osztálya
 - IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya
 - X. Földtudományok Osztálya
 - XI. Fizikai Tudományok Osztálya

¹³⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

MTAtv. 10. §

- (2) A tudományos osztály tagjai az osztály tudományterületén megválasztott akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők.
- (3) A tudományos osztály az Alapszabályban meghatározott módon maga választja meg elnökét és elnökhelyettesét.

Asz. 38. §

- (3) A tudományos osztály a hazai akadémikus tagok közül három évre osztályelnököt és osztályelnök-helyettes(ek)e)t választ. A megbíztatás idejének lejártával a tisztséget betöltők egy alkalommal újraválaszthatók. Ha a tisztséget betöltő személy első ciklusa „tört”, azaz nem teljes, 3 éves ciklus, akkor is csak egyszer választható újra.¹³⁹
- (4) Az osztályülést az osztályelnök hívja össze, és ő elnököl. Az osztályelnök köteles összehívni az osztályülést, ha ezt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a írásban kéri.
- (5) Az osztályelnök képviseli a tudományos osztályt, összehangolja az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok munkáját, beszámol az osztálynak az elnökségi ülések napirendjére kerülő kérdésekről és az Elnökség határozatairól, valamint a két osztályülés között megtett intézkedésekről, megküldi jóváhagyásra az Elnökségnek az osztályügyrendet, illetőleg annak módosításait, tájékoztatja az Akadémia elnökét vagy illetékes alelnökét az osztályüléseken elfogadott állásfoglalásokról, valamint az osztálynak a más osztályok vagy az Akadémia egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről, és állásfoglalásairól. Az osztályelnök tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el, amelynek mértékét a Felügyelő Testület határozza meg.¹⁴⁰
- (6) Több osztályt érintő tudományok fejlődését az Akadémia érintett osztályai együttesen segítik elő.
- (7) A tudományos osztály az alábbi formákban ülésezik:
 - a) az osztály hazai akadémikusainak zárt osztályülése;
 - b) az osztály szavazati joggal rendelkező tagjainak (hazai akadémikusok szavazati jogú külső tag akadémikusok és nem akadémikus közgyűlési képviselők) zárt osztályülése;¹⁴¹
 - c) az osztály szavazati és tanácskozási jogú tagjainak (hazai akadémikusok; nem akadémikus közgyűlési képviselők; külső és tiszteleti tagok; az osztály tudományos bizottságainak elnökei) ülése;¹⁴²
 - d) korlátozottan nyílt osztályülés: osztályhoz tartozó köztestületi tagok részvételével zárt osztályülés;
 - e) nyílt osztályülés: az osztály által meghatározottak szerint széles körben nyílt osztályülés.
- (8) A tudományos osztály ülésein az osztály által meghatározottak szerint állandó meghívottak is részt vehetnek.

Ü. 26. §

- (1) *A tudományos osztály elnökét távollétében az osztályelnök-helyettes(ek) helyettesíti(k).*
- (2) *Az osztály elnöke és elnökhelyettese(i) tevékenységükért az osztálynak felelnek.*

¹³⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁴⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁴¹ Módosította az MTA Közgyűlése 21/2024. (V. 29.) számú határozata

¹⁴² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- (3) *A tudományos osztály köztestületi működésével összefüggő titkársági és tudományszervezési feladatokat - az MTA Titkársága keretében és munkajogi függőségében osztálytitkár látja el. Az osztályelnök az adott tudományos osztály munkáját közvetlenül segítő osztálytitkár számára a tudományos osztály köztestületi működésével kapcsolatosan konkrét nyilvántartási és ügyintézési feladatokat ad. Az e pont szerinti osztálytitkár kinevezése és felmentése az osztályelnök véleményének előzetes kikérésével történik.*¹⁴³

MTA tv. 10. §

- (4) **A tudományos osztály ellátja az Akadémia közfadataiból a tudományterületét érintő teendőket. Ezeket a feladatokat az Alapszabály rögzíti.**

(5)¹⁴⁴

Asz. 39. §

- (1) A tudományos osztály¹⁴⁵

- a) figyelemmel kíséri, segíti és értékeli a tudományágban folyó tudományos tevékenységet, a hazai tudományosság számára rendszeresen tájékoztatást ad a tudományágában elért nemzetközileg kiemelkedő kutatási eredményekről;¹⁴⁶
- b) közreműködik a tudományos kutatói tevékenységet végző intézmények munkájának értékelésében;¹⁴⁷
- c) számon tartja a tudományág hazai és határon túli magyar kutatóhelyeit, egyetemi és más tudományos műhelyeit, továbbá az ezeken kívül működő kutatókat;
- d) kapcsolatot tart a tudományághoz tartozó tudományos társaságokkal;
- e) tudományos üléseket szervez;
- f) állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág körébe tartozó vagy a tudományág szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési és személyi kérdésekben;
- g) az Akadémia elnökének a felkérésére, vagy saját kezdeményezése alapján állást foglal és véleményt nyilvánít a tudományág területét kutató kutatócsoportok tevékenységéről. A saját kezdeményezésre készített véleményét és állásfoglalását a tudományos osztály elnöke az Akadémia elnökének adja át;¹⁴⁸
- h) kidolgozza az MTA doktora cím elnyerésének az osztályra vonatkozó követelményrendszerét, közreműködik az MTA doktora tudományos cím odaítélése tárgyában megindult eljárásokban;
- i) az illetékességi körébe tartozó köztestületi tagok felvételével, besorolásával, nyilvántartásával, felfüggesztésével, lemondásával kapcsolatos feladatokat is ellátja;
- j) lebonyolítja az osztály által a Közgyűlés állandó bizottságaiba küldendő tagok jelölésének eljárását;¹⁴⁹
- k) kapcsolatot tart a határon túli magyar tudományosság képviselőivel: a külső és tiszteleti tagokkal és a köztestület külső tagjaival;
- l) dönt az osztály illetékességi (feladat) körébe tartozó díjak odaítéléséről; javaslattevőként vagy véleményezési jogkörben az osztály illetékességi körébe

¹⁴³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁴⁴ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § d) Hatálytalan: 2019.09.01-től

¹⁴⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 18/2017. (V. 8.) és 24/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁴⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁴⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹⁴⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹⁴⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

tartozó, de nem az osztály által adományozott díjak odaítélésében is közreműködhet.

Ü. 27. §

- (1) *A tudományos osztály évente legalább kétszer tudományos ülést szervez.*
- (2) *A tudományos osztály az alábbi bizottságokat hozhatja létre:*
 - a) *Tudományos bizottság: a tudományos osztály által létrehozott, egy-egy szakterületet képviselő, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az akadémiai törvényben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban). A doktori ügyekben történő eljárásra az osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat.*
 - b) *Osztályközi tudományos bizottság: a tudományos osztályok által létrehozott, szakterületeket összekapcsoló, köztestületi tagságon alapuló bizottság, amely az akadémiai törvényben, valamint az akadémiai Alapszabályban és Ügyrendben meghatározott feladatokat lát el (így különösen részt vesz a doktori eljárásokban).*
 - c) *Állandó bizottság: a tudományos osztály vagy osztályok által meghatározott feladat ellátására létrehozott olyan bizottság, amely alapvetően nem a köztestületi tagságon alapul. Az állandó bizottság doktori ügyekben nem járhat el. Állandó bizottság nem hozható létre olyan feladat ellátására, amely kifejezetten tudományos bizottság (doktori bizottság) vagy osztályközi tudományos bizottság hatáskörébe tartozik.*
- (3) *Minden köztestületi tag egy tudományos bizottságba kerülhet be választás útján, ebben az egy bizottságban választhat és választható, és további egy osztályközi tudományos bizottságnak lehet tagja.¹⁵⁰*
- (4) *A doktori ügyek tárgyalására a tudományos osztály külön doktori bizottságot is létrehozhat. A doktori bizottság jogállására és eljárásrendjére – amennyiben az akadémiai Alapszabály és Ügyrend vagy a Doktori szabályzat másként nem rendelkezik – a tudományos bizottságokra vonatkozó szabályok irányadók azzal, hogy a (3) bekezdés szerinti összeférhetetlenség a doktori bizottság vonatkozásában nem alkalmazandó. A tudományos bizottságoknak a doktori ügyekben való eljárására és a doktori bizottságok működésére vonatkozó részletes szabályait a Doktori szabályzat állapítja meg.¹⁵¹*
- (5) *Az osztályhoz tartozó tudományos bizottságok, osztályközi tudományos bizottságok, doktori bizottságok és állandó bizottságok felsorolását az osztály ügyrendje tartalmazza.*
- (6) *A tudományos osztály munkájában tanácskozási joggal vehetnek részt az osztályhoz tartozó, szavazati joggal nem rendelkező külső és tiszteleti tagok, valamint a tudományos bizottságok elnökei. Számukra az osztály a programjairól értesítést (megbívót) küld.¹⁵²*
- (7) *A tudományos osztály meghatározott feladatra (előre meghatározott időtartamra) eseti bizottságot is létrehozhat. Az eseti bizottság nem a köztestületi tagságon alapul. Eseti bizottság nem hozható létre a (2)–(4) bekezdésben meghatározott bizottságok hatáskörébe tartozó feladatra.*

Asz. 39. §

- (2) *A tudományos osztály önállóan, de a Közgyűlés határozatai, iránymutatásai szerint jár el, hozza meg döntéseit.*

¹⁵⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵¹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 21/2024. (V. 29.) számú határozata

- (3) A tudományos osztály – esetleg szakértők részvételével – osztályülésein tárgyalja meg a tudományág kérdéseit és eredményeit, valamint az osztályt érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

Ü. 27.§

- (8) *A tudományos osztály általában havonta, de legalább negyedévenként ülést tart (rendes osztályülés). Rendkívüli osztályülést kell összehívni, ha azt az osztály szavazati jogú tagjainak legalább 20%-a indítványozza.*
- (9) *A rendes osztályülés napirendjére az osztályelnök tesz javaslatot, amelyet az osztályülés szavazással fogad el. A rendes osztályülés napirendjét – a szavazás alapján – az osztályelnök állapítja meg. Az osztályelnök készíti elő és vezeti le az ülést. Az ülés időpontját úgy kell kitűzni, hogy a meghívottak kellőképpen felkészülhessenek a tárgyalásra.*
- (10) *Az osztályülésre meg kell hívni az Akadémia elnökét, főtitkárát és főtitkárhelyettesét, valamint a tudományterületileg illetékes alelnökét.*
- (11) *A tudományos osztályon (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. Az osztály akkor határozatképes, ha a szavazásra jogosultaknak több mint a fele jelen van.*

(12)¹⁵³

(13)¹⁵⁴

Asz. 39. §

- (4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik
- a) a tudományos osztály elnökének és elnökhelyettesének (elnökhelyetteseinek) megválasztása és felmentése, beszámolójának jóváhagyása;
 - b) kizárólag az osztály erre jogosult tagjainak (rendes, levelező és külső tagok) ajánlásával a levelező tagságra, a rendes tagságra, a külső tagságra és a tiszteleti tagságra való javaslattétel, a külön akadémiai szabályozásban foglaltak szerint;
 - c) az osztályülések állandó meghívottjainak meghatározása;
 - d) az MTA doktora tudományos cím odaítélését célzó eljárásokban az illetékes tudományos bizottság és/vagy doktori bizottság kijelölése, ezen bizottságok közreműködésével a kérelmező doktori habitusának – azaz tudományos munkásságának és szakmai alkalmasságának – az értékelése, javaslattétel a Doktori Tanács számára a kérelmező habitusának megítélésére, a szakmailag illetékes bírálókra és a bírálóbizottságra, továbbá a bírálóbizottságnak a nyilvános vita lefolytatása után készített véleménye alapján javaslattétel a Doktori Tanács számára az érdemi döntésre;

Ü. 27. §

- (14) *Az osztályelnök és osztályelnök-helyettes(ek) választására hivatott osztályülés választással kapcsolatos szakaszát a tudományterületileg illetékes alelnök vezeti le, azzal, hogy az osztályban szavazati joggal rendelkező alelnök esetén az Akadémia elnöke a két másik alelnök egyikét kéri fel a*

¹⁵³ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵⁴ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

választás levezetésére. A választás előkészítésére a tudományos osztály jelölőbizottságot választ, amelynek személyi összetételét, megbízatása időtartamát és eljárását az osztály állapítja meg.¹⁵⁵

- (15) A doktori cím odaítélési eljárásában a tudományos osztály az illetékes tudományos bizottság doktori bizottság előkészítése alapján javaslatot tesz a bírálóbizottság tagjaira. A doktori ügyeket tárgyaló osztályülésekre az illetékes tudományos bizottság (doktori bizottság) képviselőjét meg kell hívni. A tudományos osztály a doktori cím megszerzésére irányuló eljárásban kialakított, részletes indokolással ellátott javaslatairól rövid időn belül tájékoztatja a Doktori Tanácsot, a nyilvános vita eredményének ismeretében javaslatot tesz a Doktori Tanácsnak a doktori cím odaítélésének a kérdésében.

Asz. 39. §

[(4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik]

- e) tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság, állandó bizottság, eseti bizottság és doktori bizottság létesítése, elnevezésének, tudományterületi illetékességének és szavazati jogú tagjai számának meghatározása, a bizottságok megszüntetése; tudományos bizottsági munkabizottság és albizottság létrehozásának jóváhagyása;
- f) a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsággal egyetértésben a tudományos osztály könyv- és folyóirat-kiadási politikájának kialakítása és a tudományos osztály számára tervezett, illetőleg rendelkezésre álló keretösszegeken belül döntés könyvek és folyóiratok támogatásáról;

Ü. 27. §

- (16) Az osztály az éves kiadványtervek rangsorolási javaslatát a tudományos bizottságokkal egyetértésben alakítja ki.

Asz. 39. §

[(4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik]

- g) az osztály és a tudományos bizottságok beszámoló jelentéseinek és a tudományági helyzetelemzéseknek a jóváhagyása, továbbá az osztály véleményének kinyilvánítása a tudományos kutatói tevékenységet végző kutatóhelyek munkájáról;¹⁵⁶
- h) az osztályügyrend elfogadása;

Ü. 27. §

- (17) A tudományos osztály külön szabályzatba (osztályügyrend) foglalja működésének eljárási szabályait, az osztályügyrendet az Akadémia Elnöksége szabályszerűségi ellenőrzés keretében megtárgyalja. Az Elnökség az osztályügyrendet visszautalja az osztálynak akkor, ha nem áll összhangban a vonatkozó jogszabályokkal, az Akadémia Alapszabályával és Ügyrendjével, más akadémiai szabályozással, a Közgyűlés vagy az Elnökség határozatával.

¹⁵⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

[(4) Kizárólag az osztályülés hatáskörébe tartozik]

- i) meghatározott feladat ellátására állandó vagy eseti bizottság létrehozása, megszüntetése, más osztállyal vagy nem akadémiai szervvel, intézménnyel közös feladatot ellátó közös bizottság létrehozásának, megszüntetésének jóváhagyása;
 - j) tagok jelölése akadémiai bizottságokba.
- (5) Osztályközi tudományos bizottságokról és osztályhoz tartozásukról az alapító osztályok közösen döntenek.

Tudományos bizottságok

- (1) A tudományos bizottság az Ügyrendben részletezendő módon és célból, a tudományos osztály által létrehozott olyan testület, amely egy vagy több, egymáshoz közel álló szakterület képviselőit foglalja magába. A tudományos osztály az osztályügyrendben vagy a bizottság létrehozásakor egyedi döntésben meghatározhatja a bizottság létszámát és a bizottság összetételének alapelveit (tudományterületi képviselet arányai; MTA doktorok aránya stb.). A tudományos bizottságnak hivatalos, illetve közzétett dokumentumaiban mindenkor fel kell tüntetnie azt, hogy melyik tudományos osztálynak a bizottsága.¹⁵⁷
- (2) A tudományos bizottság ellátja az Akadémia feladataiból következő és az osztály megbízásából a szakterületre jutó teendőket.
- (3) A tudományos bizottság¹⁵⁸
- a) figyelemmel kíséri a hozzá tartozó tudományág nemzetközi fejlődését és hazai helyzetét;¹⁵⁹
 - b) tudományos üléseket szervez;
 - c) állást foglal és véleményt nyilvánít a hozzá tartozó tudományág területén vagy annak szempontjából jelentős tudományos, tudománypolitikai, kutatásszervezési kérdésekben;¹⁶⁰
 - d) ha a tudományos osztály(ok) felkéri(k), véleményt nyilvánít a szakterületéhez tartozó tudományos kutatói tevékenységet végző kutatóhelyek tevékenységéről, véleményt nyilvánít a tudományos tevékenységet végző intézmények felkérésre történő értékelése során a szakterületébe tartozó eljárások esetében alkalmazandó elvi szempontok és az értékelés tartalmi elemeinek meghatározását illetően;¹⁶¹
 - d) a szakterület nevében javaslatot tesz a tudományos osztály könyv- és folyóirat-kiadási tervére;
 - e) részt vesz az MTA doktora cím odaítélésére indult eljárásokban, nyilatkozik a kérelmező habitusáról, a doktori eljárásban az Alapszabály szerinti véleményezési jogkört gyakorolja, ezáltal segíti a tudományos osztályt javaslatának a kialakításában.

¹⁵⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁵⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁶⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁶¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

Ü. 28. §

- (1) *A véleményének kialakításához szükséges adatokat a megkeresés után a tudományos osztály bocsátja a tudományos bizottság rendelkezésére.*
- (2) *A tudományos bizottság munkáját az illetékes osztálytitkárok segítik.*¹⁶²

Asz. 40. §

- (4) Az Akadémia rendes és levelező tagjai azoknak a bizottságoknak, amelyek hatókörébe tudományos tevékenységük besorolható. A nem akadémikus közgyűlési képviselők annak a bizottságnak a tagjai, amelynek köztestületi tagjai őket képviselőnek választották. A hazai akadémikus korlátlan számú tudományos bizottságnak lehet tagja, azzal, hogy szavazati joggal összesen legfeljebb három bizottságban (tudományos bizottság és osztályközi tudományos bizottság együttesen) rendelkezik, bele nem értve a doktori bizottságot. A külső tag akadémikus korlátlan számú tudományos bizottságnak lehet tanácskozási jogú tagja, azzal, hogy szavazati joggal legfeljebb 3 bizottságnak (tudományos bizottság, továbbá osztályközi tudományos bizottság együttesen) lehet tagja. A doktori ügyekben eljáró tudományos bizottságban és doktori bizottságban doktori ügyekben a külső tag akkor szavazhat, ha MTA doktora címmel rendelkezik. A tudományos bizottságok többi tagját a szakterülethez tartozó köztestületi tagok választják meg. Tudományos bizottsági tagválasztásnál az akadémikus kizárólag egy bizottságban szavazhat, abban, amelyet ebből a célból előzetesen megjelölt. A tudományos bizottság tagjainak megbízatása három évre szól, és a tagok korlátlan alkalommal újraválaszthatók.¹⁶³

Ü. 28. §

- (3) *A doktori ügyeket is tárgyaló tudományos bizottságokat és osztályközi tudományos bizottságokat úgy kell létrehozni, hogy a bizottságnak legalább tíz MTA doktora (ideértve az akadémikusokat is) címmel rendelkező tagja legyen. A doktori eljáráshoz szükséges doktor-létszám biztosítása érdekében, illetve súlyos tudományterületi aránytalanság esetén a tudományos osztálynak lehetősége van az eredeti bizottsági taglétszám 25%-os növelésére a tudományterülethez tartozó köztestületi tagok kooptálásával*¹⁶⁴

Asz. 40. §

- (5) A tudományos bizottság önállóan, de a Közgyűlés és az illetékes tudományos osztály határozatai, iránymutatásai figyelembevételével jár el, hozza meg döntéseit.¹⁶⁵
- (6) A tudományos bizottság – szükség szerint szakértők részvételével – bizottsági ülésen tárgyalja meg szakterülete kérdéseit és eredményeit, valamint a bizottságot érintő közéleti, szervezeti és működési kérdéseket.

¹⁶² Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁶³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.), 24/2021. (V. 3.) és 21/2024. (V. 29.) számú határozata

¹⁶⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata

¹⁶⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata

Ü. 28. §

- (4) *A tudományos bizottságok értékeli szakterületük nemzetközi fejlődését, és tartalmi javaslatokat tesznek az osztálynak.*

Asz. 40. §

- (7) A bizottsági ülés akkor határozatképes, ha a szavazati joggal bíró tagoknak több mint a fele jelen van. A bizottság ülésén (a távollévők közötti szavazás kivételével) a szavazásra jogosultak számából a tartósan külföldön tartózkodók számát és a 70 éven felülieket, ha nincsenek jelen, le kell vonni. A doktori ügyekben testületként eljáró bizottságok ülésén az MTA doktora cím megszerzésének követelményei, a doktori rendszer szabályai tekintetében és más doktori ügyekben csak a hazai akadémikusok és az MTA doktora címmel rendelkezők szavazhatnak. A határozathozatal az ügyrend elfogadása és módosítása esetében a jelen lévő, szavazásra jogosultak kétharmados szótöbbségével, egyébként – az ügyrend eltérő rendelkezésének hiányában – a jelen lévő, szavazásra jogosultak egyszerű szótöbbségével történik. Szavazategyenlőség esetén a bizottság elnökének szavazata dönt.¹⁶⁶

Ü. 28. §

- (5) *A tudományos bizottság által létrehozott munkabizottság vagy albizottság megalakításához és működtetéséhez külső köztestületi és nem köztestületi tagokat is be lehet vonni.*

Asz. 40. §

- (8) A tudományos bizottsági ülés kizárólagos hatáskörébe tartozik
- a tudományos bizottság elnökének, elnökhelyetteseinek és titkárának megválasztása és felmentése, a bizottság elnöki beszámolójának a jóváhagyása,
 - a szakterületre vonatkozó helyzetelemzések jóváhagyása,
 - kapcsolattartás az Akadémia területi bizottságainak szakbizottságaival,
 - a szakterületre vonatkozó könyv- és folyóirat-kiadási javaslat elfogadása,
 - a tudományos osztály számára készülő javaslatok megvitatása és elfogadása,
 - az Ügyrend II. § (2) bekezdése szerinti közreműködés a köztestületbe való felvételi eljárásban,
 - a bizottsági ügyrend elfogadása.
- (9) A bizottsági ülés a tagok közül hároméves időtartamra megválasztja a bizottság elnökét, elnökhelyetteseit és titkárát. A megválasztott tisztségviselők mandátumuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók. Ha a tisztséget betöltő személy első ciklusa „tört”, azaz nem teljes 3 éves a ciklus, akkor is csak egyszer választható újra.¹⁶⁷
- (10) A tudományos osztály elnöke nem választható meg tudományos bizottság, osztályközi tudományos bizottság vagy doktori bizottság elnökének.
- (11) A bizottsági elnök hívja össze a bizottsági ülést, elnököl az ülésen, képviseli a bizottságot, beszámol a bizottságnak a két ülés között végzett tevékenységéről, megküldi a tudományos osztálynak a bizottsági ügyrendet és módosításait, tájékoztatja a tudományos

¹⁶⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁶⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

osztály elnökét a bizottság más bizottságok vagy az osztály egésze szempontjából is jelentős tevékenységéről.

- (12) A tudományos bizottság feladatai ellátására – a tudományos osztály jóváhagyásával – munkabizottságokat és albizottságokat hozhat létre.

Az Akadémia Elnöksége és Vezetői Kollégiuma

MTAtv. 11. §

- (1) Az Akadémia Elnökségét (a továbbiakban: Elnökség) az elnök, az alelnökök, a tudományos osztályok elnökei, a hazai területi bizottságok elnökeinek egy - önmaguk közül választott - képviselője, a főtitkár, a főtitkárhelyettes, a Közgyűlés által választott három akadémikus és a Közgyűlés által választott három nem akadémikus közgyűlési képviselő alkotja. Elnöke az Akadémia elnöke. A három alelnök, a három választott akadémikus, a három választott nem akadémikus közgyűlési képviselő közül egy-egy képviseli a matematikát és a természettudományokat, az élettudományokat, valamint a társadalomtudományokat.¹⁶⁸
- (2) Két Közgyűlés között az Elnökség az Akadémia döntéshozó testülete. Az Elnökség döntési jogkörét, működési rendjét és azt, hogy az Elnökség mely döntési jogköreit adhatja át a 12. §-ban meghatározott Vezetői Kollégiumnak, az Alapszabály tartalmazza. Az Elnökség a döntéseiért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

Asz. 41. §

- (1) Az Elnökség üléseit az Akadémia elnöke hívja össze és vezeti. Az Elnökség akkor határozatképes, ha szavazati jogú tagjainak több mint a fele jelen van. Határozatait az Elnökség a jelen lévő tagok több mint a felének „igen” szavazatával fogadja el. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Az akadémikusok megválasztásával kapcsolatos kérdésekben csak az Elnökség akadémikus tagjai szavazhatnak. Az Elnökség üléseire tanácskozási joggal meg kell hívni a Magyar Rektori Konferencia elnökét, az Akadémia Doktori Tanácsának elnökét, az Akadémia Kutatóhelyeket Minősítő Tanácsának elnökét, a határon túli magyar tudományosság képviselőjében a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnökét, a Felügyelő Testület elnökét, az MTA Könyvtár és Információs Központ főigazgatóját, és a Magyar Tudomány folyóirat főszerkesztőjét.¹⁶⁹

Ü. 29. §

- (1) Az Akadémia elnökének meghívására az Elnökség ülésein részt vesznek az MTA Titkársága azon dolgozói, akiknek az ülés lebonyolításával vagy a várható határozatok végrehajtásával kapcsolatosan feladataik vannak.¹⁷⁰
- (2) Az Akadémia elnökének akadályoztatása esetén az elnökségi ülést a főtitkár vezeti, akit az ülésen az elnök jogosítványai illetnek meg.

¹⁶⁸ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 5. § Hatályos: 2019.09.01-től

¹⁶⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) és 32/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

¹⁷⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- (3) *Az Elnökség szükség szerint, de a szeptember 1. és június 30. közötti időszakban havonta legalább egyszer ülésezik.*¹⁷¹
- (4) *Azokban a kérdésekben, amelyekben az Alapszabály vagy a Közgyűlés döntési jogkörrel ruházta fel az Elnökséget, az Elnökség állásfoglalása és véleménye az elnököt is kötelezi.*
- (5) *Az elnökségi ülést úgy kell előkészíteni, hogy tagjainak legalább három munkanapjuk legyen felkészülni a tárgyalásra.*
- (6) *Az ülés napirendjét az elnök határozza meg. Az Elnökség tagjai kérhetik az ülésen vagy azt megelőzően az elnöktől az Akadémia számára fontos ügyek napirendre tűzését és ülésen történő megtárgyalását, vagy napirenden kívüli megtárgyalását.*¹⁷²
- (7) *Az elnökségi ülésről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ennek bitelesítésére az Elnökség két jelen lévő tagját kell felkérni. Az elnökségi ülésen elhangzottakról hangfelvétel készül, amely azonos értékű a jegyzőkönyvvel.*
- (8) *Minden napirendi pont megvitatása után az elnök összefoglalja az Elnökség kialakult állásfoglalását (véleményét). Az Elnökség állásfoglalását, véleményét tartalmazó határozatot az ülés után legfeljebb 8 munkanappal írásba kell foglalni. Az elnök dönt arról, hogy az Elnökség állásfoglalásait (véleményeit) tartalmazó határozatok közül melyeket kell számozással ellátva megjelentetni az Akadémiai Értesítőben, továbbá dönt arról, hogy az állásfoglalások, határozatok érdemi tartalma az Akadémiai Értesítőben közzétételre kerüljön-e vagy sem. Az elnök által aláírt határozatokat meg kell küldeni az Elnökség tagjainak és mindazoknak, akiknek feladatuk, hogy gondoskodjanak a végrehajtásukról.*¹⁷³

Asz. 41. §

- (2) Az Elnökség segíti a Közgyűlés előkészítését és lebonyolítását. Megvitatja a Közgyűlés napirendjére szánt javaslatokat, a végleges javaslatokat a Közgyűlés elé terjeszti, és – ha szükséges – a Közgyűlés számára véleményezi a Közgyűlés lefolytatásával kapcsolatos ügyrendi javaslatokat. Az Elnökség kizárólagos, át nem ruházható hatáskörébe tartozik minden olyan döntés és eljárás, amelyet jogszabály vagy az Alapszabály nem utal más szerv (személy) hatáskörébe. Így - különösen - az Elnökség kizárólagos hatáskörébe tartozik, hogy:
 - a) elfogadja az Országgyűlésnek benyújtandó beszámolót;
 - b) elfogadja a Kormány részére készített tájékoztatót;
 - c) meghatározza a tudománypolitikai elveket;
 - d) megtárgyalja és a Közgyűlés elé terjeszti elfogadásra az Akadémia Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatának tervezetét;¹⁷⁴
 - e) véleményt nyilvánít az Akadémia elnökének az Akadémia 25 millió forintot elérő, de 50 millió forint értéket meg nem haladó tárgyi eszközeinek (ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok; gépek, berendezések, felszerelések; járművek; tenyészállatok; befejezetlen beruházás és felújítás; beruházásra és felújításra adott előlegek) vagy értékhatártól függetlenül ingatlanvagyonának elidegenítésére, megterhelésére vonatkozó tájékoztatójáról;
 - f) jóváhagyja a Bolyai-kuratórium szervezeti és működési szabályzatát;
 - g) dönt tudományos tevékenységet végző intézmény felkérésre történő értékelése során az MTAtv. 3. § (1) c) pontja szerinti eljárásban.¹⁷⁵

¹⁷¹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷² Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷⁵ Beiktatta az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- (3) Az Elnökség közreműködik a tudományos osztályok között felmerülő viták rendezésében.
- (4) Az Elnökség tesz javaslatot a Közgyűlésnek új tudományos osztály vagy területi bizottság létesítésére, meglévő osztály, területi bizottság átszervezésére, megszüntetésére.
- (5) Az Akadémia rendes és levelező tagjainak választásakor a betölthető helyeket – a tudományágak fejlődését nyomon követve és arányos képviseletük elvét érvényesítve – az Elnökség osztja el a tudományos osztályok között.
- (6) Az Elnökség dönt – a tudományos osztályok, valamint a Kitüntetési és Díjbizottság mint állandó elnökségi bizottság javaslata alapján – az Akadémia által kiadandó díjak, kitüntetések odaítéléséről, egyéb díjakra pedig javaslatot tesz.¹⁷⁶
- (7) Az Akadémia elnökének felkérésére vagy saját kezdeményezésre az Elnökség állást foglal a több tudományágat érintő tudományos, tudománypolitikai, társadalmi kérdésekben.
- (8) Az Elnökség feladatainak ellátására állandó, eseti és interdiszciplináris bizottságokat hozhat létre.

Ü. 29. §

- (9) *A Kitüntetési és Díjbizottság mint állandó elnökségi bizottság tagjai az MTA alelnökei, az MTA főtítkárhelyettese, a Közgyűlés által választott három akadémikus és három nem akadémikus elnökségi tag, valamint az Akadémia elnöke által kijelölt 1 szervezeti egység vezetője a Titkárság részéről. A Kitüntetési és Díjbizottság elnökét az Akadémia elnöke kéri fel a feladat ellátásra a Bizottság tagjai közül. A Bizottság ügyrendjét az Elnökség fogadja el.*¹⁷⁷

MTAtv. 12. §

- (1) **A Vezetői Kollégium az Akadémia operatív működését irányító választott testület.**
- (2) **A Vezetői Kollégium tíz tagból áll; elnöke az Akadémia elnöke, tagjai az Akadémia alelnökei, főtíkára és főtítkárhelyettese és az Elnökség Közgyűlés által választott három akadémikus és egy nem akadémikus tagja.**
- (3) **A Vezetői Kollégium feladata a Közgyűlés és az Elnökség által meghozott döntések végrehajtása, a Közgyűlés és az Elnökség által ráruházott döntések meghozatala. A Vezetői Kollégium hatáskörét és működési rendjét az Alapszabály rögzíti.**
- (4) **A Vezetői Kollégium az Elnökség által átruházott jogkörében meghozott döntéseikért az Elnökségnek, a Közgyűlés által ráruházott jogkörében meghozott döntéseikért a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel.**

Asz. 42. §

- (1) A Vezetői Kollégium az Elnökség döntéseit előkészítő testület, amely közreműködik az Akadémia operatív működésével kapcsolatos vezetési feladatok ellátásában.¹⁷⁸
- (2) Az Elnökség három nem akadémikus választott tagja közül egy tag évenkénti rotációban tagja a Vezetői Kollégiumnak. A vezetői kollégiumi tagság sorrendjéről a nem akadémikus választott elnökségi tagokkal való konzultáció után az elnök dönt.

¹⁷⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷⁷ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁷⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- (3) A Vezetői Kollégium döntést hoz és véleményt alkot mindazokban a kérdésekben, amelyeket az Elnökség és a Közgyűlés a Vezetői Kollégium döntési jogkörébe utal, így különösen¹⁷⁹
- a) segíti az elnököt és az Elnökséget a Közgyűlés előkészítésében;¹⁸⁰
 - b) határozatban rögzíti az Akadémia alelnökeinek az Akadémia elnöke által meghatározott munkamegosztás szerinti állandó feladatait;
 - c) véleményezi a költségvetési szerv jóléti intézmények alapítását vagy megszüntetését, jóléti célú ingatlan megvásárlását, értékesítését, a jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződések megkötését;¹⁸¹
 - d) dönt a nem költségvetési szerv jogállású jóléti intézmények megalapításáról, átszervezéséről és megszüntetéséről;
 - e) megvizsgálja az Akadémia számára felajánlott adományokat jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési, őrzési költség szempontjából, továbbá dönt a felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról;
 - f) jóváhagyja az Akadémia gazdasági társaságokban lévő részesedésének értékesítését;
 - g) jóváhagyja az MTA Titkársága Szervezeti és működési szabályzatát.¹⁸²
- (4) A Vezetői Kollégium szükség szerint, de legalább havonta ülésezik, az ülést az Akadémia elnöke vezeti, és az elnök tesz írásos javaslatot az ülés napirendjére is. A napirendjavaslat tárgyában a tagok módosítást, illetőleg kiegészítést javasolhatnak. Az elnök napirendi javaslatát és a hozzátartozó dokumentációkat a Vezetői Kollégium tagjainak legalább három munkanappal az ülés kezdete előtt meg kell kapniuk. A Vezetői Kollégium ülésére a témának megfelelően szakértők is meghívást kaphatnak.
- (5) A Vezetői Kollégium akkor határozatképes, ha tagjainak több mint a fele jelen van. A Vezetői Kollégium döntéseit a jelen lévő tagok több mint a felének szavazatával hozza meg. Ha egy döntéssel a Vezetői Kollégium legalább négy tagja nem ért egyet, kérhetik, hogy az elnök terjessze az ügyet az Elnökség elé.
- (6) A Vezetői Kollégium megtárgyalja az Elnökség ülése elé terjesztendő ügyeket.

Ü. 30. §

- (1) *A Vezetői Kollégium által el nem döntött kérdésekben az Elnökség határoz.*
- (2) *A Vezetői Kollégium állásfoglalásait (véleményeit) és döntéseit a Kollégium titkára írásba foglalja, számozással látja el, és az elnök jóváhagyása után megküldi a Vezetői Kollégium tagjainak, valamint az adott tárgyban illetékes szervezeti egység vezetőjének. Az állásfoglalásokat (véleményeket) az MTA Titkárságának az elnöki titkársági feladatokért felelős, valamint a titkársági szervezeti és működési szabályzatban meghatározott szervezeti egysége nyilvántartja. A Vezetői Kollégium döntéseiről a soron következő ülésén tájékoztatni kell az Elnökséget.¹⁸³*
- (3) *A Vezetői Kollégium titkára az MTA Titkársága elnöki titkársági feladataiért felelős szervezeti egységének vezetője, aki gondoskodik a Vezetői Kollégium üléseinek előkészítéséről és lebonyolításáról.¹⁸⁴*

¹⁷⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁸⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁸¹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁸² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹⁸³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁸⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

Asz. 42. §

- (7) A Vezetői Kollégium – döntéseinek előkészítésére – állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre. E bizottságok feladatait a Vezetői Kollégium határozza meg, és dönt a megszüntetésükről.
- (8) A Vezetői Kollégium állandó bizottságai – amennyiben az MTAtv. vagy az Alapszabály másként nem rendelkezik – az elnök által kijelölt alelnök vezetésével működnek, a bizottságok tagjai a tudományos osztályok által háromévi időtartamra delegált egy-egy köztestületi tag és a bizottság elnöke által felkért szakértők.

Ü. 30. §

- (4) *A Vezetői Kollégium állandó bizottságai*
 - a) *a Könyvtári Bizottság,*
 - b) *a Szociális Bizottság.*
- (5) *Az állandó bizottságok vezetői a bizottságok tevékenységéről évente írásban beszámolnak a Vezetői Kollégiumnak.*

Asz. 42. §

- (9) A Könyvtári Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, ellátja az Akadémiai Könyvtár és Információs Központban és más intézmények szakkönyvtáraiban az egységes katalógusrendszer kialakításának szakmai felügyeletét az MTA tulajdona tekintetében. A könyvtárak vezetői kötelesek a bizottság számára a felügyelet körében kért tájékoztatást megadni.¹⁸⁵
- (10) A Szociális Bizottság, a Vezetői Kollégium által meghatározott feladatok mellett, elemzi a köztestületi tagok munka- és életkörülményeit, és – szükség esetén – javaslatot tesz azok javítására. A köztestület minden tagja, az Akadémia minden szervezete, szerve, intézménye köteles megadni a bizottságnak a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást.

MTAtv.

Az Akadémia Közgyűlés által választott vezetői

MTAtv. 13. §

- (1) **Az Akadémia elnökét, alelnökeit, főtitkárát és főtitkárhelyettesét a hazai akadémikusok közül, a hazai akadémikusok javaslata alapján három évre a Közgyűlés választja. Az elnököt tisztségében a köztársaság elnöke megerősíti.**
- (2) **Az elnök és a főtitkár a tevékenységéért a Közgyűlésnek felel.**
- (3) **Bármely, a Közgyűlés által választott azonos vezetői tisztségre ugyanaz a személy legfeljebb kétszer választható.**
- (4) **Az elnököt a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 1. melléklet I. pontjában foglalt Illetménytábla szerinti közigazgatási államtitkári illetmény felső határának megfelelő illetmény illeti meg.¹⁸⁶**

¹⁸⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

¹⁸⁶ Módosította a 2019. évi CX. tv. 86.§ (1) Hatályos: 2020.01.01-től

- (4a) A főtitkárt a Kit. 1. melléklet I. pontjában foglalt Illetménytábla szerinti helyettes államtitkári illetmény felső határának megfelelő illetmény illeti meg.¹⁸⁷
- (4b) A főtitkárhelyettes illetménye a főtitkár illetményének 90%-a.¹⁸⁸
- (4c) A (4) bekezdés szerinti illetményen túl az elnököt miniszteri juttatás illeti meg és minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadságot jogosult igénybe venni.¹⁸⁹
- (4d) A (4a) bekezdés szerinti illetményen túl a főtitkárt közigazgatási államtitkári juttatás illeti meg, és minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadságot jogosult igénybe venni.¹⁹⁰
- (4e) A (4b) bekezdés szerinti illetményen túl a főtitkárhelyettes helyettes államtitkári juttatás illeti meg, és minden naptári évben húsz munkanap vezetői pótszabadságot jogosult igénybe venni.¹⁹¹
- (5) Az elnök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes jogállására az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény rendelkezéseit kell - a 38. § (1) bekezdés d) pontja, 84. §-a, 85. §-a, 95-97. §-a, 103. § (1) bekezdés 5., 6., 15., 16. és 25. pontja, valamint a besorolásra, a vezetőkre, a képzésre, továbbképzésre és a teljesítményértékelésre vonatkozó rendelkezések kivételével - alkalmazni.¹⁹²

Az Akadémia elnöke és alelnökei

MTAtv. 14. §

- (1) Az Akadémia tevékenységét – a Közgyűlés döntéseinek és határozatainak megfelelően – az Alapszabályban meghatározott módon az elnök irányítja. Az elnök képviseli az Akadémiát.
- (2) Az elnök az Akadémia mint központi költségvetési fejezet tekintetében a fejezetet irányító szerv vezetője.
- (3) Az elnök – a Közgyűlés 9. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt jogkörében hozott döntések keretei között – az Akadémia vagyona tekintetében gyakorolja az Akadémiát megillető tulajdonosi jogokat. Az elnök képviseli az Akadémiát, és gondoskodik a Közgyűlés döntéseinek végrehajtásáról.
- (4) Az elnök döntéshozó munkáját Stratégiai Tanácsadó Testület segíti, amelynek összetételét az Alapszabály rögzíti.
- (5) Az elnököt – akadályoztatása esetén – a főtitkár helyettesíti.
- (6) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. Az Elnökségben és a Vezetői Kollégiumban képviselik a köztestület tudományági részeit, egyéb fórumokon pedig az elnök megbízása alapján az Akadémiát.

¹⁸⁷ Beiktatta a 2019. évi CIX. tv. 86.§ (2) Hatályos: 2020.01.01-től

¹⁸⁸ Beiktatta a 2019. évi CIX. tv. 86.§ (2) Hatályos: 2020.01.01-től

¹⁸⁹ Módosította a 2020. évi XIX. tv. 2.§ (1) Hatályos: 2020.04.11-től

¹⁹⁰ Beiktatta a 2020. évi XIX. tv. 2.§ (1) Hatályos: 2020.04.11-től

¹⁹¹ Beiktatta a 2020. évi XIX. tv. 2.§ (1) Hatályos: 2020.04.11-től

¹⁹² Módosította a 2020. évi XIX. tv. 2. § (2) Hatályos: 2020.04.11-től

- (1) Az Akadémia elnöke e tisztségének betöltése idején
 - a) pártban tisztséget nem viselhet, párt nevében vagy érdekében közszereplést nem vállalhat;
 - b) a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozójával irányítási, felügyeleti, ellenőrzési vagy elszámolási kapcsolatba nem kerülhet foglalkoztatási jogviszonya során;
 - c) nem lehet gazdasági társaságnál vezető tisztségviselő, illetve felügyelőbizottsági tag, kivéve, ha a gazdasági társaság akadémiai köztestületi többségi tulajdonban van;
 - d) nem lehet költségvetési szerv, állami tulajdonú intézmény vagy felsőoktatási intézmény legfőbb döntéshozója vagy legfőbb döntéshozó testületének tagja, kivéve, ha az az Akadémia irányítása alatt áll.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti összeférhetetlenséget az elnök hivatalba lépését megelőzően meg kell szüntetni.
- (3) Az Akadémia főtitkárára és főtitkárhelyettesére az (1) és (2) bekezdés szerinti rendelkezéseket kell alkalmazni.
- (4) Nem összeférhetetlen a jogszabályon alapuló, vagy jogszabályban meghatározott kormányzati felkérésen alapuló testületi tagság.
- (5) A Kitüntetési és Díjbizottság tagja nem lehet ajánló a díjazandó személyére vonatkozóan.

Asz. 43. §

- (1) Az elnök képviseli az Akadémiát, eljár és dönt a jogszabály vagy az Alapszabály és az Ügyrend által meghatározott kérdésekben, illetve mindazon ügyekben, amelyeket jogszabály vagy az Alapszabály és az Ügyrend nem utal más feladat- és hatáskörbe.
- (2) Az elnök kizárólagos, át nem ruházható hatáskörei:
 - a) az akadémiai költségvetési szervek és az Akadémia egyéb intézményei igazgatójának, főigazgatójának, legfőbb vezetőjének kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);¹⁹⁴
 - b) az Akadémia által alapított (irányítása alatt álló) költségvetési szervek gazdasági vezetőjének kinevezése (megbízása) és felmentése (megbízásának visszavonása);
 - c) az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetésének tervezésére és végrehajtására vonatkozó alapelvek meghatározása;
 - d) a Vagyongkezelő Testület véleményének ismeretében döntés az akadémiai vagyonelemek értékesítéséről; az Akadémia ingó- vagy ingatlan-vagyonelemeinek elidegenítéséről, megterheléséről; 50 millió forint értékhatár feletti elidegenítésről, megterhelésről az elnök a Közgyűlést, a 25–50 millió értékű elidegenítés, megterhelés esetén az Elnökséget tájékoztatja;
 - e) az Alapszabályban meghatározott kivételekkel a Közgyűlés összehívása;
 - f)¹⁹⁵
 - g) meghatározott feladatok ellátására állandó vagy eseti bizottságok létrehozása;
 - h) az Akadémia nevét viselő megyei tudományos testület megalakulásának jóváhagyása, ilyen testület megszüntetése;
 - i) kutatócsoportok létrehozása;

¹⁹³ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁹⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁹⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- j) az Akadémia által alapított magyar és idegen nyelvű folyóiratok alapítói jogainak gyakorlása.
- (3) Az elnök gondoskodik a Közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. Feladatai egy részének ellátásával – a Közgyűléssel szemben fennálló felelősségének fennmaradása mellett – időlegesen a főtitkárt, a főtitkárhelyettest vagy az alelnököket is megbízhatja.
- (4) Az elnök irányítja az Akadémia mint központi költségvetési fejezet költségvetése tervezésének és végrehajtásának feladatait. E feladatai során a főtitkár közreműködésével gondoskodik a költségvetési tervezés előkészítéséről, figyelemmel kíséri a tervezés folyamatának alakulását, és tárgyal a Kormány, az Országgyűlés és a minisztériumok illetékeseivel. Az elnök gyakorolja a külön jogszabályban meghatározott költségvetési irányítási jogokat.
- (5) Az Akadémia vagyona tekintetében az elnök gondoskodik a Közgyűlés, az Elnökség és a Vezetői Kollégium döntéseinek operatív végrehajtásáról.
- (6) Az elnök gyakorolja az MTA Titkárságán közszolgálati vagy munkajogviszonyban állók tekintetében a munkáltatói jogokat. A (4) bekezdésben meghatározott irányítási jogokat és a munkáltatói jogokat (vagy azok meghatározott részét) a külön elnöki rendelkezésben foglaltak szerint átruházhatja.
- (7) Az elnök a vonatkozó jogszabályban és a jelen Alapszabályban foglaltak szerint dönt a vagyon értékesítéséről, megterheléséről, megszerzéséről.
- (8) Az elnök akadályoztatásán cselekvőképtelenségét vagy az ügyek aktualitásának időtartama alatt való elérhetetlenségét, illetőleg akadályozottságát kell érteni. Ilyen esetekben a főtitkár a törvény erejénél fogva helyettesíti az elnököt. Szabadság, külföldi út és egyéb, a személyes elérhetőséget akadályozó tényező esetén a főtitkár köteles konzultálni az elnökkel az elnöki jogkörben meghozott döntések előtt.
- (8a) Abban az esetben, ha sem az elnök, sem a főtitkár nem képes a (8) bekezdésben meghatározott feltételek szerint az Akadémia irányítását ellátni, az Elnökség ideiglenesen megbízza egy szavazati joggal rendelkező akadémikus tagját az ügyek vitelével az elnök vagy a főtitkár újbóli munkába állásáig, vagy a soron következő akadémiai tisztújításig.¹⁹⁶
- (9) Az elnök – az alelnökök, a főtitkár és a főtitkárhelyettes segítségével – gondoskodik az Országgyűlés számára készülő beszámoló és a Kormány számára készülő éves tájékoztató összeállításáról, az Országgyűlés számára készített beszámoló koncepciójának a Közgyűlés elé terjesztéséről. Az Elnök gondoskodik továbbá e dokumentumoknak az Országgyűléshez, illetőleg a Kormányhoz való benyújtásáról, miután az Elnökség elfogadta őket.
- (10) Az alelnökök az elnök által meghatározott munkamegosztás szerint látják el feladataikat. A munkamegosztás állandó feladatait elnökségi-, vagy vezetői kollégiumi határozatokban rögzítik. Az elnök helyettesítésével járó eseti feladatokra az alelnökök közvetlenül, szóban vagy írásban kapnak felkérést. Az alelnökök tevékenységét az Akadémia tiszteletdíjjal ismeri el., amelynek mértékét a Felügyelő Testület határozza meg.¹⁹⁷
- (11) Meghatározott feladatok ellátására az elnök állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
- (12) Az elnök – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármelyik szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladat elvégzésére, és részt vehet az Akadémia bármelyik osztályának, bizottságának, szervének, szervezetének az ülésén.

¹⁹⁶ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁹⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- (13) Az elnök a saját és az Elnökség tevékenységéről minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés az elnöki és az elnökségi beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.
- (14) Az elnök munkáját az Akadémia tevékenységét és működését hosszú távon és alapjaiban meghatározó döntések meghozatalában a hattagú Stratégiai Tanácsadó Testület segíti. A Testület tagjai: egy tag a matematikai és természettudományok, egy tag az élettudományok, egy tag a társadalomtudományok szakterületének kiemelkedő hazai vagy külföldi képviselője. A Testület két tagja az iparban jelentős kutatási-fejlesztési tevékenységet végző vállalat (szervezet) elismert vezető munkatársa; egy tagja a pénzügyi-közgazdasági szakterület elismert szakértője.
- (15) A Stratégiai Tanácsadó Testület tagjait az elnök kéri fel. Tagságuk az elnöki kinevezéssel keletkezik, megbízatásuk határozott időre, a kinevező elnök mandátumának időtartamára szól. A testület tagjait munkájukért külön díjazás nem illeti meg.
- (16) Az Akadémia elnöke hivatalának megszűnését követően jogosult „az MTA korábbi elnöke” cím használatára.¹⁹⁸

MTAtv.

A főtitkár és főtitkárhelyettes

MTAtv. 15. §

- (1) **A főtitkár - a Közgyűlés határozataival és az elnök iránymutatásaival összhangban - az Alapszabályban meghatározott módon működteti a titkársági szervezetet (a továbbiakban: az MTA Titkársága).¹⁹⁹**
- (2)²⁰⁰
- (3) **A főtitkárhelyettes segíti a főtitkárt munkájában, és a főtitkár akadályoztatása esetén helyettesíti.**

Asz. 44. §

- (1) A főtitkár alapfeladata, hogy az MTAtv., a jelen Alapszabály és Ügyrend, valamint a Közgyűlés határozatait és az elnök iránymutatásának keretei között vezesse az MTA Titkárságát, és azon keresztül irányítsa az Akadémia köztestületi és intézményi adminisztrációjának a működését.²⁰¹
- (2) A főtitkár tevékenységéről, minden évben beszámol a Közgyűlésnek. A Közgyűlés a beszámoló elfogadásáról határozatban dönt.²⁰²
- (3) A főtitkár (az elnök által rá átruházott irányítási és munkáltatói jogkörének keretei között) közvetlenül is felkérheti az Akadémia bármelyik szervét, szervezetét, intézményét, köztestületi tagját, köztisztviselőjét, közalkalmazottját, munkavállalóját meghatározott feladatok elvégzésére, és állandó vagy eseti bizottságokat hozhat létre.
- (4) A főtitkár
 - a) közreműködik az Országgyűlés részére készülő beszámoló és a Kormány részére készülő tájékoztató kidolgozásában;
 - b) részt vesz az Akadémia egész működését érintő tudománypolitikai elvek, programok kialakításában;
 - c) részt vesz a Közgyűlés határozatainak végrehajtásában;

¹⁹⁸ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

¹⁹⁹ Megállapította a 2019. LXVIII. törvény 6. § Hatályos: 2019.09.01-től

²⁰⁰ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § e) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²⁰¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁰² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- d) az elnök által meghatározott, átruházott jogkörben gyakorolja az Asz. 43. § (6) bekezdése szerinti irányítási és munkáltatói jogokat;
 - e)²⁰³
 - f) az Akadémia elnöke részére segítséget nyújt az MTA Titkárságán a külön jogszabály szerinti belső kontrollrendszerek megszervezéséhez;
 - g) ellátja mindazokat a feladatokat, amelyekkel a Közgyűlés és az elnök megbízza.
- (5) A főtitkárhelyettes alapfeladata a főtitkár munkájának a segítése. A főtitkár és a főtitkárhelyettes munkamegosztásának állandó elemeit a Vezetői Kollégium határozatba foglalhatja. Eseti feladatok ellátására a főtitkárhelyettest az elnök vagy a főtitkár kérheti fel.

MTAtv.

Az Akadémia területi testületei

MTAtv. 16. §

- (1) Az Akadémia területi bizottságokat tart fenn, amelyek az Alapszabályban foglaltaknak megfelelően szervezik a köztestület regionális működését.
- (2) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására területi bizottságokat létesíthet a környező országokban is, és ezeket fenntartja. A határon túli területi bizottságok a saját államuk jogszabályainak megfelelően tevékenykednek.

Asz. 45. §

- (1) A területi bizottságok az Akadémia földrajzi területek szerint szervezett egységei. Bizottsági terület megosztásáról és területek összevonásáról a Közgyűlés szótöbbséggel dönt.
- (2) Az Akadémia területi bizottságai:
 - a) az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB; működési területe: Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)
 - b) az MTA Miskolci Területi Bizottsága (MAB; működési területe: Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád megye)
 - c) az MTA Pécsi Területi Bizottsága (PAB; működési területe: Baranya, Somogy, Tolna és részben Zala megye)
 - d) az MTA Szegedi Területi Bizottsága (SZAB; működési területe: Bács-Kiskun, Békés, Csongrád megye)
 - e) az MTA Veszprémi Területi Bizottsága (VEAB; működési területe: Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém megye és részben Zala megye).

Ü. 31. §

- (1) Az Akadémia támogatja azokat a megyei önkormányzati és regionális kezdeményezéseket, amelyek anyagi áldozatvállalásukkal külön tudományos testület működését tartják szükségesnek, mindenképp a megye területén felmerülő, tudományos munkát igénylő kérdések megoldására.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti megyei testületek az adott területi bizottságok önálló, társult egységei.

²⁰³ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- (3) *Az Akadémia nevét hordozó megyei tudományos testület megalakulását – az érintett területi bizottság vezetésének és a megyei önkormányzat képviselőinek egyeztetett álláspontja alapján – az Akadémia elnöke hagyja jóvá. Az elnök a jóváhagyást indokolt esetben visszavonhatja, ez – amennyiben a testület működését nem kívánja más formában folytatni – a testület megszűnését is jelenti. A jóváhagyás visszavonását követően a testület az Akadémia nevét nem viselheti, akadémiai tudományos testületként nem határozhatja meg és tüntetheti fel magát.*

Asz. 45. §

- (3) A területi bizottságok illetékességi területükön

a) kiemelt szerepet játszanak

1. a térségtudományos életének szervezésében, tudománypolitikai stratégiája kidolgozásában,²⁰⁴
2. az új tudományos eredmények közvetítésében a társadalom számára,
3. az MTA és felsőoktatási intézmények közötti harmonikus együttműködésben,
- 3a. együttműködés elősegítésében a megyei és városi múzeumokkal, levéltárakkal, gyűjteményekkel,²⁰⁵
4. a megyei és városi önkormányzatokkal, a megyei kamarákkal és a térségi irányításban résztvevő intézményekkel való együttműködésben,²⁰⁶
5. a térségek kutatóhelyei K+F tevékenységének, hasznosításra váró eredményeinek és szabad kutatási kapacitásainak bemutatásában,²⁰⁷
6. a gazdasági vállalkozások K+F igényeinek közvetítésében a kutatóhelyek számára,
7. a regionális innovációs partnerközvetítésben, a hazai és a nemzetközi pályázati együttműködés elősegítésében,
8. a környező országok interregionális együttműködésében;

b) figyelemmel kísérik és segítik az ott folyó tudományos tevékenységet;

c) támogatják a tudományos utánpótlás nevelését, pályázatokat írnak ki;

d) tudományos munkákat jelentetnek meg;

e) szak- és munkabizottságokat hoznak létre, amelyek tudományos üléseket szerveznek;

f) bizottságaik révén kapcsolatot építenek ki és tartanak fenn a tudományos osztályokkal és azok tudományos bizottságaival;

g) nemzetközi kapcsolatokat építhetnek ki más országok, különösen a régióval szomszédos körzetek kutatóival.

Ü. 31. §

- (4) *A területi bizottságok*

a) *a tudósok és a tudomány iránt érdeklődő emberek személyes kapcsolatainak megteremtése, elmélyítése érdekében klubot működtetnek tudományos, kulturális és közéleti kérdések kötetlen megvitatására;*

b) *a feladataik ellátásához szükséges anyagi feltételek javítására alapítványok létrehozását kezdeményezhetik és támogathatják;*

²⁰⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁰⁵ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁰⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁰⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- c) *tevékenységükbe bevonják a régiójuk szerinti külső köztestületi tagokat, és (szavazati joggal nem rendelkező meghívottként) bevonhatnak olyan szakembereket, akik nem tagjai a köztestületnek.*

Asz. 45. §

- (4) A területi bizottságok alanyi jogú tagjai a területen lakóhellyel rendelkező és/vagy dolgozó hazai akadémikusok (további korlátozás nélkül) és megbízatásuk időtartamára a nem akadémikus közgyűlési képviselők; választott tagjai azok a nem akadémikus köztestületi tagok, akiket az ott dolgozó nem akadémikus köztestületi tagok a bizottság szervezeti szabályzatának megfelelően taggá választanak. A bizottságok tudományos tevékenységet folytató, de tudományos fokozattal nem rendelkező szakembereket szavazati joggal nem rendelkező, tanácskozási jogú résztvevőként jogosultak a munkájukba bevonni.

Ü. 31. §

- (5) *A területi bizottságok választott tagjainak megbízatása hároméves időszakra szól, és a tag korlátlan alkalommal újraválasztható. A tagok megválasztására hivatott gyűlést – a megyék tudományos adottságait tükröző arányokra is figyelemmel – a területi bizottság elnöke készíti elő, hívja össze és vezeti le. Az új tagok megválasztásával a régi tagsági megbízások megszűnnek. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.*

Asz. 45. §

- (5) A területi bizottság hazai akadémikus tagjai közül háromévi időtartamra elnököt választ. A területi bizottság elnöke és tisztségviselői megbízatásuk lejártával egy alkalommal újraválaszthatók. Ha a tisztséget betöltő személy első ciklusa tört ciklus, akkor is csak egyszer választható újra.²⁰⁸

Ü. 31. §

- (6) *A területi bizottság elnökének megválasztása titkos szavazással történik. Megválasztottnak azt az akadémikust kell tekinteni, akire a szavazásra jogosult jelenlévőknek több mint a fele „igen”-nel szavazott. A választás eredményéről írásban tájékoztatni kell az Akadémia elnökét.*

Asz. 45. §

- (6) A hazai területi bizottságok elnökei – maguk közül – meghatározott, de a megválasztott személy mandátumán nem túlnyúló időszakra egy tagot választanak az Akadémia Elnökségébe. A választáson a területi bizottságok legalább négyötödének képviselve kell lennie. A választás titkosan, a jelen lévő területi bizottsági elnökök több mint a felének „igen” szavazatával történik.
- (7) A területi bizottság ülését a bizottság elnöke hívja össze, és elnököl az ülésen. A bizottság elnöke képviseli a területi bizottságot, összehangolja a szakbizottságok és munkabizottságok munkáját, beszámol a bizottságnak két ülés között végzett

²⁰⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

tevékenységéről, megküldi az Elnökségnek a bizottság szervezeti szabályzatát és módosításait, tájékoztatja az Akadémia Elnökségét tevékenységük lényeges elemeiről.

Ü. 31. §

- (7) *A területi bizottság az éves munkájáról írásos összefoglalást készít az Akadémia rendes Közgyűlése számára.*
- (8) *Az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján a területi bizottság rövid elemzést készít az Akadémia által a Kormány számára benyújtandó éves tájékoztatóhoz.*
- (9) *A területi bizottság az Akadémia elnökének felkérésére, a felkérésben meghatározott szempontok alapján összeállított szakmai anyaggal segíti az Akadémiának kétévenként az Országgyűlés elé terjesztendő beszámolója elkészítését.²⁰⁹*

Asz. 45. §

- (8) A területi bizottságok szervezetének és működésének részletes szabályait szervezeti és működési szabályzatuk határozza meg. A szervezeti és működési szabályzatot és módosításait a területi bizottság kétharmados szótöbbséggel fogadja el.
- (9) Az Akadémia a Kárpát-medencei magyar tudományos közélet támogatására a környező országokban is létesíthet és fenntarthat bizottságokat. E bizottságok az ottani törvényeknek megfelelően munkálkodnak a magyar tudományos élet szervezésén, és kapcsolódnak be a magyar tudományos közéletbe.
- (10) Az Akadémia határon túli területi bizottsága az MTA Kolozsvári Területi Bizottsága (KAB; működési területe: Románia).

MTAtv.

Az akadémia intézményei

MTAtv. 17. §²¹⁰

Asz. 46. §²¹¹

Ü. 32. §²¹²

Asz. 47. §²¹³

Ü. 33. §²¹⁴

MTAtv. 17. §²¹⁵

Asz. 48. §²¹⁶

²⁰⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²¹⁰ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²¹¹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²¹² Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²¹³ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²¹⁴ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²¹⁵ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²¹⁶ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

Ü. 34. §²¹⁷

MTAtv. 17. §²¹⁸

Asz. 49. §²¹⁹

Ü. 35. §²²⁰

Asz. 50. §²²¹

Asz. 51. §²²²

Ü. 36. §²²³

MTAtv. 17. §²²⁴

Asz. 52. §²²⁵

MTAtv. 17. §²²⁶

Asz. 53. §²²⁷

MTAtv. 17. §²²⁸

Asz. 54. §²²⁹

Ü. 37. §²³⁰

MTAtv. 17. §²³¹

MTAtv. 18. §²³²

Asz. 55. §²³³

²¹⁷ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²¹⁸ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²¹⁹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²⁰ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²¹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²² Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²³ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²⁴ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²²⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²⁶ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²²⁷ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²²⁸ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²²⁹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²³⁰ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²³¹ Hatályon kívül helyezte a 2019. LXVIII. törvény 10. § f) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²³² Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII törvény 10. § g) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²³³ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

MTAtv. 18. §²³⁴

Ü. 38. §²³⁵

MTAtv. 18. §²³⁶

Asz. 56. §²³⁷

MTAtv. 18. §²³⁸

MTAtv. 18. §²³⁹

Asz. 57. §²⁴⁰

Ü. 39. §²⁴¹

MTAtv. 18. §²⁴²

MTAtv.

Az Akadémia egyéb intézményei

MTAtv. 19. §

- (1) Az MTA Titkársága az Akadémia köztestületi feladatait szervező, az Akadémia intézményeinek igazgatási, gazdálkodási, pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatait ellátó gazdasági szervezettel rendelkező köztestületi költségvetési szerv. A Titkárság közfeladatokat ellátó alkalmazottai köztisztviselők.²⁴³
- (2) Az MTA Titkárságának feladatait az Alapító Okirat rögzíti, amelyet az Akadémia elnöke ad ki.

Asz. 58. §

- (1) Az MTA Titkársága önálló jogi személy, köztestületi költségvetési szerv, amely ellátja a fejezetet irányító szerv feladatai közül azokat, amelyekkel a fejezetet irányító vezető megbízza. Így
- a) a Titkárság feladata, hogy az Akadémia választott vezetőinek és köztestületi szerveinek munkáját támogatva elősegítse az MTAtv.-ben megfogalmazott akadémiai feladatok megvalósítását.
 - b) A Titkárság látja el az Akadémia nemzetközi kapcsolataiból eredő adminisztratív feladatokat.

²³⁴ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²³⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²³⁶ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²³⁷ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²³⁸ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²³⁹ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²⁴⁰ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁴¹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁴² Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § g) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²⁴³ Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 7.§ Hatályos: 2019.09.01-től

- c) A Titkárság az MTA testületeinek működéséhez szükséges döntéseket előkészítő, szervező, összehangoló, végrehajtó és ellenőrző tevékenységet lát el. Biztosítja a köztestületi tagok részére tagságukból eredő jogaik gyakorlásának a feltételeit.
- d) A Titkárság hajtja végre a Közgyűlés, a közgyűlési bizottságok, az Elnökség, a Vezetői Kollégium, annak állandó bizottságai, a Doktori Tanács, a tudományos osztályok és bizottságok, valamint a Bolyai-kuratórium működésével kapcsolatos Titkársághoz rendelt feladatokat.²⁴⁴
- e)²⁴⁵
- f) A Titkárság végzi el az akadémiai költségvetés operatív pénzügyi, gazdasági feladatait; ellátja a fejezeti gazdálkodással kapcsolatos feladatokat. Átruházott hatáskörben ellátja az MTA vagyonának kezeléséből adódó gazdálkodási és képviseleti feladatokat.
- g) A Titkárság segíti, irányítja és ellenőrzi az akadémiai intézmények pénzügyi, gazdasági munkáját.
- h) A Titkárság látja el a Doktori Tanács pénzügyi-gazdasági feladatait.²⁴⁶
- i) A Titkárság látja el az Akadémia Vezetői Kollégiuma által elfogadott adomány és hagyaték kezelésével járó adminisztratív feladatokat, hagyatékot kezel a vonatkozó elnöki szabályozás szerint.²⁴⁷
- (2) Az MTA Titkársága – a hatályos jogszabályoknak megfelelően létrehozott – szervezeti és működési szabályzattal rendelkezik, amelyet a Vezetői Kollégium hagy jóvá.

MTAtv. 19. §

- (3) Az Akadémia Könyvtára nyilvános könyvtár, amely országos tudományos szakkönyvtárként működik.**

Asz. 59. §

- (1) A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ nemzeti intézmény. Ellátja a tudományos ismeretek terjesztésének és a tudományos munka előmozdításának a feladatait. Történelmi és országos jelentőségű nyomtatott, kéziratos, levéltári és elektronikus információhordozókon található anyagokat gondoz.²⁴⁸
- (2) A könyvtár önálló jogi személy, köztestületi költségvetési szerv. Tevékenységét a főigazgató irányítja. A főigazgatót – pályázat alapján – az Akadémia elnöke bízza meg.
- (3) A könyvtár az akadémiai tulajdonú könyvtári gyűjtemények kezeléséhez, gyarapításához szakmai támogatást nyújt, továbbá ezen könyvtárak vonatkozásában ellátja az alapító okiratában meghatározott feladatokat, az akadémiai intézmények vonatkozásában gyakorolja az ott meghatározott további hatásköröket.²⁴⁹

MTAtv. 19. §

- (4) Az Akadémia a költségvetési szerveiről, egyéb intézményeiről, a tulajdonában (résztulajdonában) lévő gazdasági társaságokról, továbbá az általa támogatott szervezetekről az Alapszabályban rendelkezik.**

²⁴⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V.8.) számú határozata

²⁴⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII.2.) számú határozata

²⁴⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V.8.) számú határozata

²⁴⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V.8.) számú határozata

²⁴⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁴⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- (1) Az Akadémia és intézményei üzemeltetését segítő szervezete, az MTA Létesítménygazdálkodási Központ (a továbbiakban MTA LGK), köztestületi költségvetési szerv. Feladata az Akadémia központi ingatlanainak, továbbá az intézmények használati körén kívüli ingatlanainak az üzemeltetése és egyéb szolgáltatások nyújtása. A szervezet szolgáltatásait az Akadémia és intézményei számára önköltségi áron nyújtja. A szervezet vállalkozási tevékenységet is végezhet.²⁵⁰
- (2) Az Akadémia jóléti intézményei a bölcsőde és óvoda, az akadémiai üdülők és az akadémiai vendégház. A jóléti intézmények funkcionális felügyeletét a Vezetői Kollégium Szociális Bizottsága látja el.
- (3) A jóléti intézmények térítési díjait a Szociális Bizottság véleményezi. A jóléti intézmények működési költségeihez, a felújításhoz, a beruházáshoz az Akadémia támogatást nyújt. A jóléti intézmények előnyben részesítik az őket igénybe vevő akadémiai dolgozókat és a köztestület tagjait, ennek elveit a Szociális Bizottság véleményét is kikérve az Akadémia elnöke mint fejezetet irányító szerv hagyja jóvá. A jóléti intézmények külső igénylőknek is nyújthatnak szolgáltatást. Az akadémiai intézmények dolgozói valamint a köztestület tagjai igényjogosultként vehetik igénybe az üdülők szolgáltatásait. A munkáltató intézmény átvállalhatja a díj meghatározott részét.²⁵¹
- (4) Jóléti intézmény alapításához, jóléti célú ingatlan megvásárlásához, értékesítéséhez, jóléti szolgáltatások hosszú távú nyújtására irányuló szerződés megkötéséhez hiteles igényfelmérésre, az önfenntartó működést garantáló legalább ötéves pénzügyi terv, az intézmény szervezeti és működési szabályzat tervezetének benyújtására van szükség. A pénzügyi terv ismeretében (térítési díjak, szolgáltatások) készített alapító okirat, szerződés tervezetét jóváhagyásra a Vezetői Kollégium elé kell terjeszteni.²⁵²
- (5) Megszüntethető a jóléti intézmény, értékesíthető a jóléti célú ingatlan abban az esetben, ha szolgáltatása iránt az akadémiai igény erősen lecsökken, kereskedelmi célú hasznosítása nem támogatott, vagy ha a felújításához, korszerűsítéséhez szükséges összeg nagysága miatt nem fedezhető. A költségvetési szerv jóléti intézmény megszüntetése a Közgyűlés, a jóléti célú ingatlan kereskedelmi célú hasznosításáról vagy értékesítéséről szóló döntés a Vezetői Kollégium hatásköre. A felszabaduló vagyonelemeket a vagyonkezelés szabályai szerint kell hasznosítani.²⁵³
- (6) Az Akadémia tulajdonos lehet gazdasági társaságokban. Társaságok alapítása, valamint társasági üzletrészszerzés a vagyonkezelés szabályai szerint történik.²⁵⁴
- (7) Az Akadémia többségi tulajdonában levő, profitorientált gazdasági társaságok működésével szemben elsődleges követelmény a vagyon (saját tőke) megőrzése és a mindenkori átlagos bankkamatnál magasabb tőkearányos nyereség (nyereséges működés). Ha a gazdasági társaság ezeknek a követelményeknek két egymást követő évben nem felel meg, vagy fennáll a vagyonvesztés veszélye, akkor a társaságot meg kell szüntetni, vagy értékesíteni kell. Az Akadémia tulajdonában levő profitorientált gazdasági társaságokat a Vagyonkezelő Testület évente ellenőrzi, teljesítményüket véleményezi. A társaság megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonkezelés szabályai szerint történik.

²⁵⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁵¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁵² Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁵³ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁵⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

- (8) A spin-off társaságokban való részvétel tekintetében a vonatkozó hatályos szabályok az irányadók. Az Akadémia intézkedik a társaság megszüntetése (végelszámolása) ügyében, ha lényeges vagyronvesztés fenyeget, vagy az eredetileg kitűzött célok nem érhetőek el. A társaságok megszüntetése, az üzletrészek értékesítése a vagyonkezelés szabályai szerint történik.
- (9) Az Akadémia – az erre vonatkozó jogszabályi korlátok figyelembevételével – támogathat olyan szervezeteket, amelyek tevékenysége a magyar tudomány, kutatás-fejlesztés, művészet, a határokon túli magyar kutatókkal fenntartott kapcsolatok, jelentős társadalmi problémák vizsgálata céljából történik, és az Akadémia szempontjából indokolható. A támogatásra vonatkozó döntés elnökségi hatáskör.

A Magyar Tudományos Akadémia Művészeti Gyűjteménye

Asz. 61. §²⁵⁵

- (1) A Művészeti Gyűjtemény az Akadémia tulajdonában álló nemzeti jelentőségű, védett műtárgyak és tudománytörténeti jelentőségű tárgyak, kulturális javak összessége. A Művészeti Gyűjtemény szakmai őrzője és bemutatója különösen az Akadémia alapításával, tagjaival és működésével összefüggésbe hozható képző- és iparművészeti alkotásoknak, alapító- és igazgatótanácsi tagok portréinak, valamint az Akadémia tagjai által átadott műgyűjteményeknek, az általuk készített művészeti alkotásoknak (a továbbiakban együttesen: műtárgyak).
- (2) A Művészeti Gyűjtemény műtárgyai felett az Akadémia elnöke jogosult az Akadémia képviseletében tulajdonosi rendelkezésre, így kötelezettségvállalásra is. Az Akadémia elnöke e jogkörét – a műtárgyak elidegenítését, megterhelését nem eredményező ügyekben – az Akadémia főtitkárára vagy főtitkárhelyettesére átruházhatja. Az Akadémia elnöke szabályzatot ad ki a Művészeti Gyűjtemény működtetésének rendjéről.
- (3) A Művészeti Gyűjtemény nem jogi személy. A Magyar Tudományos Akadémia elnöke gyűjteményvezetőt kér fel a Művészeti Gyűjtemény szakmai vezetői feladatainak ellátására. Nem lehet a Művészeti Gyűjtemény vezetője az, aki a Gyűjteményi Tanács tagja. A gyűjteményvezető együttműködik a Gyűjteményi Tanáccsal.
- (4) A Gyűjteményi Tanács – mint szakértő testület – három szakemberből áll, akiket az Akadémia elnöke az illetékes tudományos bizottság javaslata alapján hároméves időtartamra kér fel, a felkérés korlátlan alkalommal megújítható.

A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia

Asz. 62. §

Az Akadémia támogatja az Akadémiával társult, külön alapszabállyal rendelkező önálló szervezetet, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémiát, amelynek adminisztratív feladatait annak titkársága látja el. A kapcsolatot mindkét részről két-két delegátus tartja. A kapcsolattartás szabályait és az együttműködés rendjét a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia elnöke együttesen alakítja ki. Az Akadémia részéről a két tagot hároméves időszakra az elnök jelöli ki. A Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tájékoztatja tevékenységéről az MTA Közgyűlést.

²⁵⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

Asz. 62/A. §²⁵⁷

- (1) Az Akadémia támogatja a Fiatal Kutatók Akadémiáját (FKA), mely a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagságán belül alakult, az Akadémia közfeladataival összhangban működő tudományos társaság. A FKA alapszabálya szerinti célja, hogy részt vegyen az Akadémia tudományos tevékenységében, Magyarországon és külföldön képviselje a fiatal kutatók közösséget, tevékenységével elősegítse a fiatal kutatók szakmai fejlődését, valamint erősítse a kutatók és a társadalom közötti kapcsolatot. A Fiatal Kutatók Akadémiája évente tájékoztatja tevékenységéről az MTA Közgyűlést, és felkérés esetén az Akadémia Elnökségét.

Az Akadémia Magyar Tudomány című folyóirata

Asz. 63. §

Az Akadémia „Magyar Tudomány” címmel tudományos folyóiratot jelentet meg tudományos eredményeknek és a fejlődés irányainak az egész tudományos közösséggel való megismertetése, a tudományirányítás és a tudományos közélet kérdéseinek megvitatása, fontos határozatok közzététele céljából. A folyóirat főszerkesztőjét az Elnökség javaslata alapján az elnök bízza meg háromévi időtartamra. A megbízás további hároméves időtartamra többször is meghosszabbítható.

Ü. 40. §

*Az Akadémia hivatalos kiadványai közül az Akadémiai Értesítő szerkesztéséért, az akadémiai honlap szerkesztéséért, az akadémiai honlapon megjelenő akadémiai bírek és a News and Views kiadásáért az MTA Titkársága felelős.*²⁵⁸

MTAtv. 19/A. §²⁵⁹

- (1) Az Akadémia – a Könyvtár és Információs Központon keresztül – országos elektronikus információs közszolgáltatásként ellátja az Adatbázis működtetését, amelynek feladata:
- a) a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben és a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló kormányrendeletben meghatározott doktori értekezések és azok tézisei, valamint az e törvényben meghatározott, MTA doktora értekezések és azok tézisei adatainak az adatbázisban történő nyilvántartásával kapcsolatos feladatok ellátása;
 - b) a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a jogviszonyuk keretei között megalkotott, a munkáltatónak átadott és nyilvánosságra hozott, valamint az önkéntes adatszolgáltatók által megalkotott és nyilvánosságra hozott tudományos művek adatainak nyilvántartása;

²⁵⁶ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁵⁷ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁵⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁵⁹ Beiktatta: 2015. évi CXCV. törvény 7. § Hatályos: 2015.VII.21-től

- c) költségvetési forrásból tudományos mű létrehozására irányuló szerződés alapján létrejött, és nyilvánosságra hozott tudományos művek adatainak nyilvántartása;
 - d) jogszabály szerint egyedi vagy statisztikai adatszolgáltatás a (3) bekezdésben meghatározott adatok tekintetében tudományos eredmények nyilvántartásához;
 - e) a magyar tudományos művek adatainak angol nyelvű bibliográfiai nyilvántartása;
 - f) a magyar, elektronikusan nyílt hozzáférésű tudományos művek hozzáférhetőségének biztosítása az elektronikus elérhetőség címének közlésével.
- (2) E törvény tekintetében nyilvánosságra hozottnak minősül a mű, ha az megjelent és a megjelenés permanenciája biztosított.
- (3) Az Adatbázis tartalmazza a tudományos művek címét, első megjelenési helyét, a szerző és a tudományos mű felett rendelkezni jogosult nevét. Az adatoknak lehetővé kell tenniük a mű egyértelmű azonosítását.
- (4) Az Adatbázis keretében a tudományos művek (3) bekezdés szerinti bibliográfiai adataihoz való nyilvános hozzáférés ingyenes.
- (5) Az Adatbázis lehetővé teszi a jogszabály alapján arra nem kötelezett személyek és szervezetek esetén a tudományos művek adatainak önkéntes közzétételi lehetőségét.
- (6) Az Adatbázis a (3) bekezdés szerinti adatokról megkeresésre adatot szolgáltat:
- a) a statisztikáról szóló törvényben meghatározott, a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek részére,
 - b) az adatszolgáltató költségvetési szerv részére saját intézménye vonatkozásában,
 - c) az Akadémia mint a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtető fejezetet irányító szerv részére,
 - d) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és az Országos Doktori Tanács részére,
 - e) az oktatásért felelős miniszter részére,
 - f) a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal részére,
 - g) az érintett természetes személy részére saját adatai vonatkozásában.
- (7) Az Adatbázis stratégiai irányításáért, fejlesztéséért és működtetéséért a fejezetet irányító szerv vezetőjeként az Akadémia elnöke felelős, az Adatbázis működésének részletes szabályait az azt működtető Könyvtár és Információs Központ szervezeti és működési szabályzata, továbbá az Akadémia elnökének rendelkezése tartalmazza.

Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottak jogviszonyára vonatkozó rendelkezések²⁶⁰

MTAtv. 19/B. §

- (1) Az akadémiai költségvetési szerveknél foglalkoztatottak jogviszonyára – az MTA Titkárságának közfeladatokat ellátó köztisztviselői, illetve munkavállalói kivételével – a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a

²⁶⁰ Beiktatta: 2015. évi CXXXI. törvény 8. § Hatályos: 2015.VII.21-től

továbbiakban: Kjt.), valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.²⁶¹

- (2) A Kjt. határozott idejű jogviszony létesítésére vonatkozó rendelkezését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az akadémiai költségvetési szerv közfeladatának ellátása során azonos foglalkoztatottra vonatkozóan egy alkalommal legfeljebb három év határozott időtartamra tudományos kutatói közalkalmazotti jogviszonyt létesíthet a Kjt. 21. § (2) bekezdésben felsorolt kivételi eseteken túlmenően.
- (3) A törvényben meghatározott, a büntetlen előéletre és a foglalkoztatástól eltiltás hiányára vonatkozó feltételt nem kell igazolni, ha a kizáró ok hiányát az akadémiai költségvetési szervvel létesített korábbi megbízási, vagy foglalkoztatási jogviszonyára tekintettel a foglalkoztatni kívánt személy már igazolta, és a korábbi jogviszony megszűnése óta legfeljebb hat hónap telt el.
- (4) Az akadémiai költségvetési szervek foglalkoztatottai számára keresetkiegészítés állapítható meg, amelynek részletes szabályait az Akadémia szabályzatban határozza meg.

Az Akadémia gazdálkodása és vagyona

MTAtv. 20. §

- (1) Az Országgyűlés állapítja meg az Akadémia fejezet költségvetését és fogadja el az Akadémia költségvetési beszámolóját.
- (2) Az Akadémia költségvetésében a kiadási és a bevételi előirányzatok főösszegének évközi csökkentésére az Országgyűlés jogosult, kivéve az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 40. § (4) bekezdésében meghatározott intézkedéseket.²⁶²
- (3)-(4)²⁶³
- (5) Az Akadémia fejezet költségvetése külön előirányzatot tartalmaz a magyar tudományos közösségnek nemzetközi szervezetekkel szemben vállalt kötelezettségeire.
- (6) Az Akadémia fejezet irányítása alá tartozó akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására az Áht.-ban és a kormányrendeletben foglalt, a központi költségvetési szervekre vonatkozó előírásokat kell alkalmazni az e törvényben foglalt eltérésekkel.
- (7) Az Akadémia jogosult az akadémiai költségvetési szerveket a tevékenységük jellege és a feladatellátásukhoz gyakorolt funkcióik szerint csoportokba besorolni.
- (8) Az Akadémia a feladataihoz igazodóan saját hatáskörében állapítja meg egyes szervezeteinek gazdálkodási formáit és a támogatás módját.²⁶⁴
- (9) Az Akadémia – kapcsolódva az államháztartás rendjéhez – megadja a központi költségvetés tervezéséhez és az annak végrehajtásáról szóló beszámolóhoz szükséges információkat.

²⁶¹ Módosította a 2020. évi XIX. törvény 3. § Hatályos: 2020.04.11-től

²⁶² Módosította: 2011. évi CXCV. törvény 113. § (3).

²⁶³ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi LXXVI. törvény 51 § (1) bekezdés d) pontja. Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

²⁶⁴ Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 9. § Hatályos: 2019.09.01-től

MTAtv. 21. §

(1) Az akadémiai költségvetési szervek körébe tartoznak:

*a)*²⁶⁶

b) az Akadémiai Könyvtár;

c) az Akadémia feladatainak ellátást segítő egyéb szervezetek;²⁶⁷

d) a területi akadémiai bizottságok titkárságai;

e) a jóléti szervezetek.

(2) Az akadémiai költségvetési szervek részt vesznek az Akadémia törvényben foglalt közfeladatainak ellátásában. Ezek finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.²⁶⁸

(3)-(7)²⁶⁹

(8)-(9)²⁷⁰

Asz. 64. §

Az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács

(1) Az Érdekegyeztető Tanács feladata az Akadémia intézményeiben a közalkalmazotti, a közszolgálati és a munkajogviszonyban álló foglalkoztatottak munkaügyi, anyagi, szociális és kulturális, élet- és munkakörülményeit érintő kérdések akadémiai szintű egyeztetése, e kérdéskörökben tájékoztatás, ajánlások megfogalmazása, megállapodások kötése.²⁷¹

(2) A tanács tagjai:

a) az Akadémia képviselőire az elnök által kijelölt személyek,

b) a munkaadói tárgyalócsoporthoz az akadémiai intézmények vezetője és az általa kijelölt személyek;²⁷²

c) a munkavállalói tárgyalócsoporthoz az akadémiai intézmények reprezentatív szakszervezetek által kijelölt képviselői.²⁷³

(3) A tanács saját alapszabály és ügyrend szerint működik, amelyet a tanács tagjai fogadnak el.

MTAtv. 22. §

(1) Az akadémiai költségvetési szervek szerződéseket köthetnek, és ezek teljesítése érdekében az Akadémia elnökének előzetes engedélyével a folyó éven túli kötelezettségeket vállalhatnak.²⁷⁴

(2)-(5)²⁷⁵

Asz. 65. §

Az akadémiai költségvetési szervekre vonatkozó bevételi és kiadási előirányzatok saját

²⁶⁵ Hatályon kívül helyezte a 2011. évi LXVI. törvény 38. § (2) bekezdés l) pontja.

²⁶⁶ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § h) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²⁶⁷ Megállapította a 2019. évi LXVIII. törvény 8. § Hatályos: 2019.09.01-től

²⁶⁸ Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § i) Hatályos: 2019.09.01-től

²⁶⁹ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § j) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²⁷⁰ Hatályon kívül helyezte: 2015. évi CXXXI. törvény 10. § b) pontja Hatályos: 2015.VII.21-től

²⁷¹ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁷² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁷³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁷⁴ Módosította a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § k) Hatályos: 2019.09.01-től

²⁷⁵ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10. § l) Hatálytalan: 2019.09.01-től

hatáskörben való módosításának rendjéről – a hatályos, vonatkozó jogszabályi előírások alapján – az Akadémia a költségvetési szerveket tájékoztatja.

MTAtv. 23. §

- (1) Az Akadémia a feladatai ellátása érdekében a vagyonával önállóan gazdálkodik, ennek részletes szabályait az Alapszabály határozza meg.**
- (2) Az Akadémia vagyonába tartozik az e törvény hatálybalépésével az Akadémiának átadott törzsvagyon és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján az Akadémiának átadott vagyon (a továbbiakban: az Akadémia vagyona). Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok, az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is), a tárgyi eszközök, a pénz, a befektetések és a részesedések is.**
- (3) Az Akadémia az irányítása alá tartozó költségvetési szervekkel a vagyon használatba adásáról vagyonhasználati szerződést köt. A vagyonhasználati szerződés főbb tartalmi és formai elemeit az Alapszabály tartalmazza.**

Asz. 66. §

- (1) Az Akadémia feladatainak ellátása érdekében önállóan gazdálkodik, vagyonába tartozik az Akadémiának átadott törzsvagyon és a külön jogszabály alapján az Akadémiának átadott vagyon. Az Akadémia vagyonába tartoznak az ingatlanok; a részesedések és befektetések (üzletrészek, részvények, értékpapírok, kötvények stb.); az immateriális javak (ideértve a szellemi tulajdont is); a tárgyi eszközök, ingóságok és a pénz.**
- (2) Az akadémiai költségvetési szervek által ellátott közfeladatok finanszírozásának forrásai a költségvetési támogatás, más államháztartási források és saját bevételeik.²⁷⁶**
- (3) Az akadémiai vagyont, annak hozadékát – ideértve az értékesítésből származó pénzüsszeget is – elkülönítetten kell nyilvántartani, és az alábbi célokra lehet felhasználni:**
 - a) meghatározott célú értékesítés esetén az előre megjelölt célra történő felhasználás;**
 - b) vagyon fenntartása, értékének növelése, vagyon gyarapítása;**
 - c) működés és fejlesztés elősegítése;**
 - d) innovációs tevékenység erősítése;**
 - e) vagyon hozadékából rendszeres kötelezettségvállalást nem jelentő, egyéb célú felhasználás.**
- (4) Az Akadémia vagyonába tartozó ingatlan értékesítéséből és használatából származó bevétel felett az Akadémia rendelkezik.²⁷⁷**
- (5) A részesedések értékesítéséből vagy hozadékából származó bevétel felett a részesedés tulajdonosa, az Akadémia rendelkezik a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzatban rögzítettek szerint.²⁷⁸**
- (6) Az akadémiai költségvetési szerveknél keletkezett szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok – a vonatkozó külön jogszabályok szerint – a költségvetési szervet illetik meg. A szellemi vagyon létrehozásával és kezelésével kapcsolatos kérdések szabályozására az Akadémia Szellemitulajdon-kezelési szabályzatot ad ki. A szellemi tulajdonnal kapcsolatos jogok értékesítéséből vagy hasznosításából származó bevétel felett elsődlegesen a külön jogszabály szerinti tulajdonos (vagy annak rendelkezése alapján a használó intézmény) rendelkezik.²⁷⁹**

²⁷⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁷⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁷⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁷⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- (7) Az Akadémia által irányított köztestületi költségvetési szervek az általuk közfeladatok ellátására, vagyonhasználati megállapodással rendelkezésükre bocsátott tárgyi eszközök és ingatlanvagyon használatára jogosultak. Az ingóságok használatával és tulajdonlásával kapcsolatos szabályokat a Vagyongazdálkodási irányelvek, illetve a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat határozza meg. A vagyon mindenkori használója köteles a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat és az egyes vagyonelemek használatba adására vonatkozó vagyonhasználati megállapodások előírásai szerint eljárni. A vagyonhasználati megállapodásnak a következő, alapvető tartalmi és formai elemeket kell tartalmaznia:²⁸⁰
- a) szerződő felek (tulajdonos és használó) az azonosításukhoz szükséges adatok (székhely, képviselők stb.) feltüntetésével;
 - b) használatba adott vagyonelem pontos megnevezése és alapvető jellemzői (terület, érték stb.);
 - c) felek jogai és kötelezettségei (különös tekintettel a fenntartásra, javításra, üzemeltetésre, harmadik fél általi használatra);
 - d) hasznosításból származó eredmény visszafizetésével kapcsolatos esetleges kötelezettség;
 - e) megállapodás tárgyát képező vagyonon fennálló, harmadik személyt megillető jogok (per-, teher- és igénymentesség);
 - f) használat időtartama;
 - g) megállapodás módosításának és felmondásának szabályai.
- (8) A vagyonhasználati megállapodásoknak a (7) bekezdésben foglaltakon túli, további részletes tartalmi és formai elemeit a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat rendelkezései szerint annak mellékletei, vagy annak végrehajtási szabályai tartalmazzák.²⁸¹
- (9) Az Akadémia által irányított költségvetési szervek gazdasági önállóságuk megvalósításaként a tárgyi eszközökkel – az ingatlanokat kivéve –, gazdasági társaságokban szerzett részesedésükkel a Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat keretein belül önállóan gazdálkodnak. Az akadémiai költségvetési szervek – a rájuk vonatkozó jogszabályok és akadémiai szabályozások keretein belül – önállóan gazdálkodnak pénzeszközeikkel, értékpapírjaikkal, a tevékenységük eredményéből származó eszközeikkel.
- (10) A használó köteles az általa használt ingatlan vagyon fenntartására. Az intézmények használatába adott ingatlanok üzemeltetési költségeit a használó intézmény fedezi. Ha egy ingatlant több intézmény használ, akkor a vagyonhasználati megállapodás kijelöli az ingatlant üzemeltető intézményt, amellyel a használó intézmények külön állapodnak meg az üzemeltetési költségek megosztásáról.
- (11) Az Akadémia az ingatlan használatára mást is feljogosíthat, különösen a használó által rendszeresen bérbe adott területek terhére, továbbá a vagyonhasználati megállapodásban meghatározott esetekben a vagyonhasználati megállapodást az Akadémia meg is szüntetheti.
- (12) Az Akadémia nem szed bérleti díjat az általa irányított költségvetési szervek használatába adott, a közfeladatok ellátásához szükséges ingatlanvagyon használata után, de az esetleges hasznosításból (bérbeadás, vállalkozási tevékenység stb.) eredő források egy részét jogosult elvonni. A használó az általa használt vagyon hozadékának nála maradó részét a vagyon állapotának szinten tartására (felújításra, eszközbeszerzésekre) köteles felhasználni.²⁸²

²⁸⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁸¹ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁸² Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

MTAtv. 23. §

- (4) Az akadémiai ingatlan vagyon értékesítéséhez – a Közgyűlés által elfogadott vagyongazdálkodási elvek figyelembevételével – az Elnökség, a gazdasági társaságokban lévő részesedés értékesítéséhez a Vezetői Kollégium tagjai több mint felének támogató szavazatával meghozott jóváhagyása szükséges. Az értékesítésről az Akadémia elnöke dönt.

Asz. 66. §

- (13) Az Akadémia el nem idegeníthető vagyonát képezi az Akadémia Székháza (1051 Budapest, Széchenyi István tér 9.) és a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ épülete (1051 Budapest, Arany János utca 1.).²⁸³
- (14) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás további elveit és gyakorlásának szabályait – az Alapszabállyal összhangban – a Közgyűlés által jóváhagyott Vagyongazdálkodási irányelvek rögzítik.
- (15) Az Akadémia vagyonával való gazdálkodás szabályait – az Alapszabállyal összhangban – az Akadémia Közgyűlése által jóváhagyott Vagyongazdálkodási és vagyonhasznosítási szabályzat tartalmazza.²⁸⁴
- (16) Az akadémiai vagyonnal kapcsolatos szabályozási kérdések és konkrét javaslatok döntés előtti véleményezése a Közgyűlés által megválasztott Vagyonkezelő Testület feladata.

MTAtv. 23. §

- (5) Az Akadémia az ingatlan vagyon adásvételével kapcsolatos pénzforgalom lebonyolítására a Magyar Államkincstárnál elkülönített pénzforgalmi számlát köteles nyitni. Az Akadémia a vagyonhasznosítás átmenetileg szabad pénzeszközeit a Magyar Államkincstár hálózatában értékesített állampapírok vásárlásával hasznosíthatja.
- (6) Az Akadémia, valamint – engedélyével – az akadémiai költségvetési szerv a vagyonából, az államháztartáson kívüli bevételeinek a kiadások után fennmaradt részéből, vállalkozási tartalékából zártkörűen működő részvénytársaságot, korlátolt felelősségű társaságot alapíthat, vagy ilyenekben részesedést szerezhet, ha a cég üzleti terve szerint három éven belül nyereségessé válik, továbbá a hiányt a célelszámolási számlán kezelt összegből, vagyonból finanszírozza. Az Akadémia mint köztestület gazdasági társaságaira az akadémiai költségvetési szervek gazdasági társaságaira vonatkozó szabályok megfelelően alkalmazandók, azzal, hogy a tulajdonosi jogokat az elnök gyakorolja.
- (7) Az Akadémia vagyonával kapcsolatos végrehajtási jogkört és az elszámolási, valamint a nyilvántartási feladatokat az MTA Titkársága látja el. Az Akadémia vagyonával kapcsolatos véleményezési, döntés-előkészítő jogkör a Vagyonkezelő Testület hatáskörébe tartozik.²⁸⁵

²⁸³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁸⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁸⁵ Módosította: 2015. évi CLXXXI. törvény 9. § Hatályos: 2015.VII.21-től

- (17) A vagyonkezelés titkársági feladatait az MTA Titkársága látja el. Az MTA Titkársága vezeti az Akadémia tulajdonát képező ingatlanok hatályos, naprakész nyilvántartását. A nyilvántartásban történő változásokról a hatályos nyilvántartás teljes szövegének megküldésével tájékoztatja az Akadémia elnökét, főtitkárát és a Vagyonkezelő Testület elnökét. A nyilvántartásba külön felhatalmazás nélkül is betekinthez az Akadémia elnöke, főtitkára és a Vagyonkezelő Testület elnöke és tagjai.²⁸⁶

(18)²⁸⁷

MTAtv. 23. §

- (8) **A Vagyonkezelő Testület a munkájáról félévente jelentést tesz a Vezetői Kollégiumnak. Az Akadémia vagyonával való gazdálkodásról az elnök évente jelentést tesz a Közgyűlésnek.**
- (9) **Az Akadémia működésének és fejlesztésének elősegítésére – tulajdonába kerülő – adományokat, támogatásokat fogadhat el.**

Asz. 67. §

- (1) Az Akadémia elsősorban feltételekhez, szolgáltatás nyújtásához nem kötött adományokat fogadhat el. Az adományozó által feltételekhez kötött adomány esetén az Akadémia által vállalt feltételeknek az Akadémia feladataival, céljaival összhangban kell lenniük.
- (2) Az Akadémia számára felajánlott adományokat meg kell vizsgálni jogszerűség, per- és tehermentesség, fenntarthatóság, esetleges egyszeri ráfordítás és folyamatos fenntartási, működési, őrzési költség szempontjából. Az adomány elfogadásának vagy visszautasításának előkészítését a főtitkár felügyeli.
- (3) A felajánlott adományok elfogadásáról vagy visszautasításáról a Vezetői Kollégium dönt.

MTAtv. 24. §

- (1) **Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az akadémiai költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat – e törvény 20. § (6) bekezdése alapján – rendeletben állapítsa meg.**
- (2) **Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a hazai akadémikust megillető tiszteletdíj, a hozzátartozói ellátások, továbbá az Akadémia doktora tiszteletdíja megállapításának feltételeit, mértékét, folyósításának és felfüggesztésének szabályait rendeletben állapítsa meg.**²⁸⁸

(3)²⁸⁹

- (4) **A 21. § (2)-(7) bekezdésének rendelkezéseit első ízben a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló törvénnyel összhangban, 2010. január 1-jétől kell alkalmazni.**

25 - 26. §²⁹⁰

²⁸⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 25/2016. (V. 2.) számú határozatának 7. pontja.

²⁸⁷ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

²⁸⁸ Megállapította: 2013. évi CXXIX. törvény 5. §. Hatályos: 2013. VII. 6-tól.

²⁸⁹ Hatályon kívül helyezte a 2019. évi LXVIII. törvény 10.§ m) Hatálytalan: 2019.09.01-től

²⁹⁰ Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

Átmeneti, vegyes és záró rendelkezések

MTAtv.

27-32. §²⁹¹

33. §

(1) Ez a törvény – a 6. § kivételével – 1994. június 30-án lép hatályba.²⁹²

(2)²⁹³

Melléklet az 1994. évi XL. törvény 5. § (1) bekezdéséhez²⁹⁴

Záró rendelkezések

Asz. 68. §²⁹⁵

Asz. 69. §²⁹⁶

Asz. 70. §²⁹⁷

Asz. 71. §²⁹⁸

(1)²⁹⁹

(1a) Az Alapszabály és Ügyrend 2021. május 3-án elfogadott módosítása a Közgyűlésen történő kihirdetését követően 2021. május 17-én lép hatályba. Az Alapszabály és Ügyrend változásokkal egységes hatályos szövegét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.³⁰⁰

(1b) Az Alapszabály és Ügyrend 2023. május 9-én elfogadott módosításai a Közgyűlésen történő kihirdetést követően 2023. május 15-én lépnek hatályba az Asz. 13. § (3) bekezdése, az Alapszabály Melléklet II. Döntéshozó testületek szavazási módja 4. § (6), (6a) (6b) (6c) (6d) és az Ügyrend 24. § (7) bekezdésének, valamint az Ügyrend Függelékének kivételével, melyek 2024. január 01. napjától hatályosak. Az Alapszabály Melléklet II. Döntéshozó testületek szavazási módja 4. § (8) bekezdése és az Ügyrend 24. § (8) bekezdése 2024. január 1-jén törles útján hatályát veszti. Az Alapszabály és Ügyrend változásokkal egységes hatályos szövegét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni.³⁰¹

(1c) Az Alapszabály és Ügyrend 197. közgyűlésen elfogadott módosításai az Akadémia Elnöke által történő kihirdetést követően 2024. június 15-én lépnek hatályba. Az Alapszabály és Ügyrend változásokkal egységes hatályos szövegét az Akadémia honlapján és az Akadémiai Értesítőben közzé kell tenni. A külső tag akadémikusok az Alapszabály 15. §, valamint a 16. § (3a) pontja szerinti nyilatkozatukat első alkalommal 2024. augusztus 31. napjáig

²⁹¹ Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

²⁹² A törvény 1994-ben hatályos szövegére vonatkozott, a rendelkezés végrehajtása megtörtént, további joghatással nem bír.

²⁹³ Hatályon kívül helyezte a 2007. évi LXXXII. tv. 2. § 162. pontja.

²⁹⁴ Hatályon kívül helyezte a 2009. évi XX. tv. 24. § (3) bekezdése.

²⁹⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁹⁶ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁹⁷ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

²⁹⁸ Beiktatta az MTA Közgyűlése 29/2017. (V.8.) számú határozata

²⁹⁹ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

³⁰⁰ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

³⁰¹ Beiktatta az MTA Közgyűlése 37/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

tehetik meg. A 16. § (3a) szerinti nyilatkozat kapcsán az illetékes tudományos osztály hazai akadémikusai 60 napon belül döntést hoznak.³⁰²

- (2) Az Alapszabály és Ügyrend módosítással nem érintett részei változatlan tartalommal hatályban maradnak. Az Alapszabály egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az Alapszabály módosítások alapján hatályos tartalmának.³⁰³

³⁰² Beiktatta az MTA Közgyűlése 21/2024. (V. 29.) számú határozata

³⁰³ Módosította az MTA Közgyűlése 14/2019. (XII. 2.) számú határozata

Melléklet a Magyar Tudományos Akadémia Alapszabályához

I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek választása

1. §

A nem akadémikus köztestületi tagok 200 közgyűlési képviselőjének mandátuma a következőképpen oszlik meg: 143 képviselői helyen a tudományos osztályok egyenlő arányban osztoznak, a további 57 hely pedig az egyes tudományos osztályokhoz tartozó köztestületi tagok arányában oszlik meg. Az 57 mandátumot a választás megkezdésének dátumát 90 nappal megelőző időpontig regisztrált köztestületi tagok számának arányában osztják szét. Az osztályoknak egyenként jutó képviselői helyeket az Elnökség hagyja jóvá, legkésőbb a választás előtt legalább 60 nappal.

2. §³⁰⁴

- (1) A mandátumokat első lépésben az osztályok, második lépésben pedig az osztályok tudományos bizottságai között a d'Hondt-módszer használatával, a (2) bekezdésben foglaltak szerint kell szétosztani oly módon, hogy lehetőség szerint minden tudományos bizottságnak legalább egy mandátum jusson.
- (2) Egy táblázat fejlécére felírják az osztályokat vagy egy osztály tudományos bizottságait. A táblázat első sorába beírják az egyes osztályok (tudományos bizottságok) köztestületi tagjainak számát, a következő sorba ezek felét, majd a harmadát és így tovább. Először az az osztály (bizottság) kap egy mandátumot, amelyiknek a neve alatt szerepel a táblázat legnagyobb száma, majd a többi szám közül választják ki a legnagyobbat: ekkor az ehhez tartozó osztály (bizottság) kap egy mandátumot. Ezt az eljárást addig folytatják, amíg az összes mandátum szétosztása meg nem történik. Ha az utolsó mandátumot érő szám és az első mandátumot nem érő szám egyenlő, a hozzájuk tartozó osztályok (bizottságok) között a választási bizottság sorshúzással dönt. A bizottságonkénti legkevesebb egy mandátum feltételét a kiosztási eljárás végén kell érvényesíteni.

3. §

- (1) A nem akadémikus közgyűlési képviselőket a tudományos bizottságok listáin a köztestület nem akadémikus tagjai titkosan, elektronikus úton vagy levélszavazással választják meg. Minden köztestületi tag egyetlen tudományos bizottsághoz tartozik: itt választ és itt választható. A választás két szakaszban történik.
- (2) Az első szakasz a szavazásra jogosultak jelöltajánlása, amely az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által levél formájában vagy elektronikus úton lefolytatott eljárás. A jelöltajánlás eredményét papíralapú levélben vagy elektronikus úton valamennyi **szavazóval** közölni kell. A jelöltajánlásban kialakult sorrend (legtöbb „igen” szavazattal rendelkezők) kötelező rangsort jelent, ennek alapján állítja össze a választási bizottság a jelöltlistát. A közgyűlési képviselői mandátumokat a jelöltek a második szakaszban, az érdemi – papír alapon történt vagy elektronikus – szavazáson kapott szavazatok sorrendjében nyerik el. A jelöltlistán legfeljebb kétszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a bizottságra jutó képviselői helyek száma.³⁰⁵
- (3) Papíralapú szavazás esetén azt a szavazólapot, amelyik a jelzett korlátnál több támogató

³⁰⁴ Módosította az MTA Közgyűlése 24/2017. (V. 8.) számú határozata

³⁰⁵ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

szavazatot tartalmaz, érvénytelennek kell tekinteni.

- (4) A választást az Elnökség által megbízott és kiküldött választási bizottság felügyeli, a titkársági teendőket az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv munkatársai látják el.
- (5) Papíralapú szavazás esetén a szavazólapot a választási bizottságnak jegyzőkönyvezetten jóvá kell hagynia, és az Akadémia elnöke által erre kijelölt akadémiai költségvetési szerv által lepecsételve kell kibocsátania a szavazásra jogosultak részére. Ez esetben a szavazólapot névtelen, lezárt hivatalos borítékban kell beküldeni, a választási bizottság a hivatalos borítékbontás során a szavazólapok kézhezvételét sorszámozással igazolja és könyveli. Elektronikus szavazás esetén biztosítani kell, hogy kizárólag a szavazásra jogosult, kizárólag a saját szavazatát leadva vehessen részt a választásban. Biztosítani kell továbbá azt is, hogy a szavazatot leadó személyre a leadott szavazat alapján sem a szavazáskor, sem később ne lehessen visszakövetkeztetni.
- (6) A választási bizottság szavazatszámoló bizottsága hivatalos jegyzőkönyvben állapítja meg a hozzájuk beérkezett érvényes szavazatok számát és a jelöltek szavazati sorrendjét, továbbá megállapítja, hogy név szerint kik kaptak az egyes bizottságok listáin mandátumot. Ezek a jegyzőkönyvek nyilvánosak, a hozzáférés módját az illetékes tudományos osztály ügyrendje rögzíti. Ha szavazategyenlőség miatt az eredmény nem egyértelmű, és az osztály ügyrendje nem rendelkezik másképp, sorsolással kell dönteni. Az osztályhoz tartozó nem akadémikus közgyűlési képviselő akkor tekinthető megválasztottnak, ha az érvényes szavazatok legalább 20 százalékát megszerezte. Ha a jelöltre leadott szavazatok száma nem éri el a 20%-ot, az adott mandátumra nézve új fordulót kell tartani. Az új forduló a leadott szavazatok arányától függetlenül érvényes azzal, hogy a jelölőlistán legfeljebb másfélszer annyi név szerepelhet, mint amennyi a betöltetlen (20%-ot el nem ért) képviselői helyek száma.
- (7) A mandátumhoz jutottak nevééről hivatalos jegyzőkönyvet készít a választási bizottság. A titkos szavazáshoz használt papíralapú szavazólapokat a szavazás eredményének hitelesítését és kihirdetését követően 15 napon belül meg kell semmisíteni. Elektronikus úton történő szavazás esetén gondoskodni kell arról, hogy az elektronikusan rögzített szavazati adatok törlése – az eredmény hitelesítését és kihirdetését követően – megtörténjen, és azokat később se lehessen visszaállítani.³⁰⁶
- (8) Ha a képviselő mandátuma bármely okból megszűnik, a bizottság választási eredménylistáján soron következő személy válik képviselővé.

II. Döntéshozó testületek szavazási módja

4. §

- (1) Döntéshozó testületek szavazása testületi ülés keretében vagy távollévők közötti szavazással történik.

A testületi ülés lehet kizárólag személyes jelenléttel megtartott, vagy elektronikus hírközlő eszköz útján biztosított valós idejű jelenléttel (távjelenlét) megengedő ülés. A szavazás módja lehet kézfeltartás, papír alapú szavazás, szavazógéppel vagy elektronikus úton történő szavazás. Testületi ülésen történő döntéshozatalkor az elnök (levezető elnök) állapítja meg az ülés határozatképességét, amelyhez a jelenlevő szavazásra

³⁰⁶ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) számú határozata

jogosultak számának meg kell haladnia a szavazásra jogosultak számának felét kézfeltartással történő, papíralapú, elektronikus és gépi szavazás esetén is. Az e módon megállapított határozatképességet kell figyelembe venni a testületi ülésen megtárgyaltakról történő szavazás során abban az esetben is, ha az ülésen, vagy az ülést követően, elektronikus eszközzel történik.³⁰⁷

Távollévők közötti papíralapú vagy elektronikus úton történő szavazás kiírója állapítja meg a határozatképességet és a szavazás érvényességét, melynek feltétele az, hogy a beérkezett szavazatok száma meghaladja a szavazásra jogosultak számának a felét.

A testületi alapszabály vagy ügyrend elfogadása vagy módosítása bármely döntéshozatali mód esetén érvényesen csak akkor lehetséges, ha a módosításra vonatkozó javaslatot

- írásban vagy elektronikusan megküldték,
- vagy egyértelműen hozzáférhetővé tették

a szavazásra jogosultak számára.³⁰⁸

- (2) Testületi szavazás elrendelésére a testület elnöke, vagy ülés során az általa megbízott levezető elnök jogosult a meghívóban feltüntetett napirendi pontok szerint. A testület ügyrendje rendelkezhet arról, hogy tagjai kérésére milyen esetekben, mennyi időn belül kell elrendelnie szavazást. Távollévők közötti papíralapú szavazás elrendelését a szavazásban résztvevőkkel az elnök (levezető elnök) levélben közli. Távollévők közötti elektronikus szavazás elrendelését a szavazásban résztvevőkkel elektronikus levélben kell közölni. A levélnek mindkét esetben tartalmaznia kell a szavazást végző testület megjelölését, a szavazás útján eldöntendő kérdés(ek)e)t, a szavazás módját, valamint a szavazás megkezdésének és lezárásának időpontját (óra és perc megjelöléssel). Elektronikus szavazás esetén a szavazófelületet csak az arra hivatott személyek érhetik el, a szavazásban részt vevő rendelkezésére bocsátott egyedi és egyszer használatos kulcs segítségével.³⁰⁹
- (3) A szavazással eldöntendő kérdést az elnöknek (levezető elnöknek) egyértelműen meg kell fogalmaznia.
- (4) Testületi ülésen, papíralapú szavazás esetén az elnöknek (levezető elnöknek) javaslatot kell tennie a szavazatszámoló és/vagy hitelesítő bizottság két testületi tagjára, akiknek elfogadásáról a testület nyílt szavazással dönt. Elektronikus (és gépi) szavazás (testületi ülésen és távollévők közötti szavazás) esetén az elnök (levezető elnök) gondoskodik arról, hogy a szavazás lezárását követően legalább a testület egy további tagja és az elnök jegyzőkönyvileg hitelesítse az e-szavazás eredményességét és számítógépes jegyzőkönyvét.
- (5) Személyi ügyeket kivéve, a szavazás nyílt, de a testület bármelyik tagja kérhet titkos szavazást. A titkos szavazást akkor kell elrendelni, ha azt a testület szavazati joggal rendelkező tagjainak több mint a fele megszavazza. Személyi ügyekben (amennyiben az Alapszabály vagy az Ügyrend másként nem rendelkezik) titkosan kell szavazni. Elektronikus (és gépi) szavazás esetén az elnök (levezető elnök) jogosult a fenti szabályok alapján a rendszert nyílt vagy titkos szavazási módra beállíttatni. Titkos szavazáskor biztosítani kell a szavazatok beazonosíthatatlanságát. Nyílt szavazáskor a szavazás lezárása után a szavazásban részt vevők számára a szavazati válaszok megismerhetők.

³⁰⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

³⁰⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

³⁰⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 28/2017. (V. 8.) és 24/2021. (V. 3.) számú határozata

- (6) A szavazásra feltett kérdés vonatkozhat javaslat, vagy személy(ek) támogatására vagy több javaslat, illetve személy közötti sorrend megállapítására. Az előbbit „támogató szavazásnak” az utóbbit „rangsoroló szavazásnak” nevezzük.³¹⁰
- (6a) Támogató szavazás esetében az „igen”, „nem” vagy „támogatom”, „nem támogatom” válasz egyértelmű szavazatnak minősül. Döntéshez a szavazásra jogosult jelenlévők (távollévők közötti elektronikus szavazás esetén a szavazásban részt vevők) több mint a felének egyértelmű szavazata szükséges.³¹¹
- (6b) Rangsoroló szavazás esetében a felsorolt javaslatok, vagy személyek sorbarendezése egyértelmű szavazásnak minősül. A szavazás módját és a szavazatok kiértékelésének módszerét a szavazás előtt dokumentált módon meg kell határozni, arról a szavazásra jogosultakat előzetesen tájékoztatni kell, és attól eltérni érvényesen nem lehet. Olyan rangsoroló szavazás alkalmazható, amelynek kiértékelése az Akadémia elektronikus szavazási rendszerében elvégezhető.³¹²
- (6c) Ha az Alapszabály és a vonatkozó szabályozás másként nem rendelkezik, a rangsoroló szavazás alkalmazásának feltétele, hogy a szavazásra jogosult jelenlévők (távollévők közötti elektronikus szavazás esetén a szavazásban részt vevők) több mint kétharmada támogassa a rangsoroló szavazás végrehajtását. Az akadémikusválasztás jelöltállítása során csak akkor alkalmazható rangsoroló szavazás, ha arról a tudományos osztály hatályos ügyrendje az akadémikus jelöltállításra vonatkozóan rendelkezik.³¹³
- (6d) Az Akadémia Ügyrendjének Függeléke ajánlásokat tartalmaz a döntéshozó testületek rangsoroló szavazásának módozataira. Nem alkalmazható rangsoroló szavazás az „Alapszabály Melléklet I. A Közgyűlés nem akadémikus képviselőinek megválasztása” szabályai helyett vagy mellett, ugyanitt a „III. Tudományos bizottsági tagok választására vonatkozó külön szabályok” helyett vagy mellett, valamint az akadémiai tisztségviselők, a közgyűlési állandó bizottságok tagja, pótagjai, elnöke megválasztása során.³¹⁴
- (7)³¹⁵
- (8)³¹⁶
- (9) Ha ugyanarra a tisztségre több személyt kell megválasztani, a szavazatok több mint a felét elnyerő jelöltek közül a legtöbb szavazatot szerzők tekinthetők megválasztottnak. Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott tisztség betöltéséhez előírt létszámot nem éri el, a meg nem választottak között új forduló dönthet.³¹⁷
- (10) Érvénytelen az a szavazat, amelyből nem lehet kétséget kizáróan megállapítani a szavazó szándékát; az a szavazat, amely nem arra jogosulttól származik, továbbá amelyet az MTA tv.-ben, az Alapszabályban vagy az Ügyrendben foglalt megsértésével adtak le. Az üresen leadott (beküldött) szavazólap érvénytelen, többes szavazás esetén a leadott szavazat csak az üresen hagyott válaszok tekintetében minősül érvénytelennek. A leadott (beküldött) érvénytelen szavazat is beleszámít a leadott szavazatok számába.³¹⁸

³¹⁰ Módosította az MTA Közgyűlése 33/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

³¹¹ Beiktatta az MTA Közgyűlése 33/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

³¹² Beiktatta az MTA Közgyűlése 33/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

³¹³ Beiktatta az MTA Közgyűlése 33/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

³¹⁴ Beiktatta az MTA Közgyűlése 33/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2024. 01. 01-től

³¹⁵ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

³¹⁶ Hatályon kívül helyezte az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatálytalan: 2024. 01. 01-től

³¹⁷ Módosította az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

³¹⁸ Módosította az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

- (11) A szavazás eredményét a testületi ülés vagy a távollévők közötti szavazás levezető elnöke állapítja meg és hirdeti ki.
- (12) A döntés ellen esetlegesen emelt azonnali kifogás jogosságáról az ülés résztvevői döntenek. Távollévők közötti (papíralapú, elektronikus) szavazás esetén azonnali kifogást a jegyzőkönyvileg hitelesített szavazás megküldését követő 24 órán belül lehet előterjeszteni, amelynek megalapozottságáról a levezető elnök, a hitelesítő testületi tag és a levezető elnök által felkért testületi tag szavazással dönt. A döntés ellen később csak alapszabály- vagy ügyrendisértés esetén emelhető kifogás, az Akadémia Elnökségéhez címezve. A döntés kihirdetését követő 1 év elteltével kifogás benyújtásának nincs helye.³¹⁹
- (13) A titkos szavazáshoz használt szavazólapokat (gépi szavazás és elektronikus szavazás esetén a szavazólapnak megfelelő elektronikus dokumentációt) a szavazás eredményének kihirdetése és hitelesítése után 15 napon belül meg kell semmisíteni.
- (14) Ahol az MTAtv., az Alapszabály vagy az Ügyrend testületi szavazásról rendelkezik, ott a papíralapú szavazást és a vonatkozó rendelkezések alkalmazásával (határozatképesség, titkosság stb.) az elektronikus és gépi szavazást is bele kell érteni azzal, hogy az ülésen történő elektronikus (és gépi) szavazás során a határozatképesség és a szavazati arányok meghatározása az ülésen történő papíralapú titkos vagy a nyílt szavazásra egyébként irányadó szabályok szerint történik.
- (15) A döntéshozó testületek távjelenléttel történő tanácskozásáról és határozathozataláról, valamint előzetes véleménynyilvánítást követő határozathozataláról az Akadémia elnöke szabályzatot ad ki, mely részletes eljárásrendet tartalmaz az Alapszabályhoz és Ügyrendhez igazodóan.³²⁰

III. Tudományos bizottsági tagok választására vonatkozó külön szabályok

5. §

- (1) A tudományos bizottságok tagjainak választása az Alapszabály 40. § (4) bekezdésében és az Ügyrend 27. § (3) bekezdésében, valamint 28. § (3) bekezdésében foglalt elvek szerint történik, titkosan, papíralapú vagy elektronikus szavazással.
- (2) A választás az adott bizottságra nézve nem érvényes akkor, ha azon a szavazásra jogosultak kevesebb, mint 30%-a vett részt. Ez esetben második fordulót kell tartani, amely a leadott szavazatok számától függetlenül érvényes.
- (3) Bizottsági tag választásakor jelöltnek tekintendők mindazok, akik az Alapszabály és az Ügyrend alapján bizottsági taggá választhatók.
- (4) A jelöltek közül – az előre meghatározott bizottsági hely kvótakeretein belül – azok tekintendők megválasztottnak, akik sorrendben a legtöbb szavazatot kapták (a rangsor kötelező érvényű). Ha az érvényesen megválasztottak létszáma az adott bizottságra előírt kvótát nem éri el, az adott bizottságra nézve új fordulót kell tartani. A második forduló a leadott szavazatok számától függetlenül érvényes.

³¹⁹ Módosította az MTA Közgyűlése 35/2023. (V. 9.) számú határozata. Hatályos: 2023. 05. 15-től

³²⁰ Beiktatta az MTA Közgyűlése 24/2021. (V. 3.) számú határozata

Ajánlások a sorrendi szavazások végrehajtására

A sorrendi (rangsoroló) szavazásban a választható javaslatok vonatkozhatnak személyekre vagy más versengő javaslatokra. Az eljárás eredménye a javaslatok előre meghatározott hosszúságú monoton sorrendje.

1. Többlépcsős-többségi-kieséses szekvenciális (TTK) választási eljárás

Az első helyezett kiválasztása

A kiválasztás egy vagy több szavazási körben történhet. Egy szavazó bármelyik körben csak egy javaslatot támogathat. Egy javaslat megkapja az első helyezést, ha egy körben megkapta a szavazatok több mint 50%-át. Ha egy körben egy javaslat sem kap 50%-ot meghaladó támogatást, akkor a következő körben kevesebb javaslat között lehet választani. A választható javaslatok közül ki kell hagyni az előző körben legkevesebb támogatást kapott javaslatot, valamint a nem támogatott javaslatokat, és a fennmaradó választhatókra új szavazási kör következik. A választható javaslatok körének szűkítését követő szavazást addig kell folytatni, amíg egy javaslat megkapja az 50%-ot meghaladó támogatást (https://en.wikipedia.org/wiki/Exhaustive_ballot). Ha az élen több javaslat kap azonos számú szavazatot, akkor ezekről a javaslatokról (vita után) újra kell szavazni.

A második és további helyezett kiválasztása

Az összes lehetséges javaslat közül kihagyásra kerülnek a már kiválasztott (helyezést kapott) javaslatok. Ezt követően az eljárást a fenti módon hajtják végre, egy vagy több körben. Ebben az eljárásban az 50%-nál több szavazattal végző javaslat lesz a sorrend következő helyezettje. Az eljárást addig folytatják, amíg az előre meghatározott számú sorba rendezett javaslatot meghatározták.

Megjegyzés. A fenti eljárás oly módon is végrehajtható (TTKL szavazási eljárás, pl. https://en.wikipedia.org/wiki/Two-round_system), hogy ha egyik javaslat sem ér el 50%-ot meghaladó támogatást, akkor egy második körben csak azon javaslatokról szavaznak, amelyek az adott helyezésről folyó első szavazáson a legtöbb szavazatot kaptak. Annak szabályát, hogy kik jutnak a következő szavazási fordulóra a szavazás lefolytatása előtt meg kell állapítani.

2. Instant runoff voting (IRV)

Minden szavazó kialakítja saját sorrendjét, egyessel jelölve az általa első helyen támogatott javaslatot, kettessel jelölve a sorban második javaslat támogatását, és így tovább. Más rendelkezés hiányában két vagy több javaslat kaphat azonos sorszámozást és szabad egyes javaslatokat kihagyni a sorszámozásból. Ha egy szavazó kihagy egy vagy több javaslatot a sorszámozásból, akkor ez azt jelenti, hogy ezeket a javaslatokat a sorrendbe rakottaknál kevésbé támogatja, és nem kíván köztük sorrendi különbséget felállítani.

Egyszerűsítve fogalmazva: az IRV (ha minden szavazó az összes javaslatot rangsorolja és nem kaphatnak azonos sorszámozást) a fenti soklépcsős szavazás (TTK) egyetlen lépésben végrehajtva (https://en.wikipedia.org/wiki/Instant-runoff_voting). (De az IRV esetében a szavazó egy

lépésben eldönti a preferenciáit, a TTK esetében viszont változtathatja a lezárult szavazások figyelembevételével.)

Az első helyezett kiválasztása

Ha egy javaslat első helyezettként megkapta a szavazatok több mint 50%-át, akkor az eredmény-sorrendben az első helyre kerül. Amennyiben egy javaslat sem kapott ennyi szavazatot, akkor a legkevesebb első helyes szavazatot kapott javaslatot kihagyják az összes szavazólapról. A szavazólapokon a kihagyotta(ka)t követő sorszámú javaslatok sorszáma eggyel csökken (előbbre lépnek). Ezt követően megvizsgálják, hogy az egyes javaslatok hány szavazatot kaptak első helyezettként. A fentieket addig folytatják, amíg valamely javaslat megkapja az első helyre érkezett javaslatok több mint 50%-át. Ez a javaslat az első helyezett.

A teljes sorrend meghatározása

Az összes választható közül kihúzzák a fent meghatározott első helyezettet; az őt követő sorszámú javaslatok sorszáma eggyel csökken. Alkalmazva „*az első helyezett kiválasztása*” fenti módszerét meghatározzák a második helyezettet. Minden szavazólapról, az összes rangsorolt közül kihúzzuk a fent meghatározott első és második helyezettet, majd ismétlik a fenti lépéseket, mindaddig, amíg az összes javaslatot sorba nem rakták.

Előfordulhat, hogy két vagy több javaslat azonos számú szavazatot kap. Ekkor az azonos számú szavazatú javaslatokról (vita után) az IRV módszerrel újra lehet szavazni.

3. Schulze módszer

A Schulze módszer szavazása megegyezik az IRV módszerével (a szavazók sorba rendezik javaslataikat), kiértékelésében általában jobban kifejezi a választói akaratot mint az IRV (https://en.wikipedia.org/wiki/Schulze_method). A kiértékelés lényege, hogy ha a szavazók többsége jobbnak ítél meg egy javaslatot, mint bármelyik vele összehasonlított másik javaslatot, akkor ez a javaslat kerül az eredmény-sorrend első helyére. A kiválasztott javaslat kihagyása után maradt javaslatok közül a szavazók többsége által legjobbnak ítélt javaslat kerül a sorrend következő helyére.

Összeférhetlenség (érintettség) figyelembevétele sorrendi szavazások esetében

A szavazó nem rangsorolhatja azon javaslato(ka)t, amelyekkel összeférhetetlen. Ilyen esetben ő kevesebb javaslatot rangsorol, mint a lehetséges választható javaslatok száma. Ekkor, az IRV (vagy Schulze) kiértékelése előtt a többiek szavazataiból nyert átlagos rangsor-helyre az érintett javaslato(ka)t be kell illeszteni.